

Deel D - Bijlagen Begroting 2015

PS 65/14

Bijlagen Begroting 2015

Inhoud	Blz.
I Financiële positie toelichting lasten en baten	5
1 Meerjarenraming Programma's en productgroepen	6
2 Overzicht van incidentele lasten en incidentele baten	12
3 Verdeling apparaatskosten	41
4 Overzicht van specifieke bijdragen van het Rijk en EU	42
5 Toelichting op aanmerkelijke verschillen tussen jaarrekening 2013 en begroting 2015	44
II Uiteenzetting financiële positie	49
6 Geprognoseerde balans	50
7 Immateriële vaste activa	52
8 Materiële vaste activa	54
9 Financiële vaste activa	
a Deelnemingen	62
b Toelichting verbonden partijen	63
c Verstrekte geldleningen	86
10 Reserves	88
11 Voorzieningen	98
12 Vaste schulden	102
13 Borg- en garantstellingen	
a Gewaarborgde geldleningen	103
b Gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen	104
c Garantieverplichtingen	105
14 Uitwerking paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	110
15 Financiële positie van Noord-Brabant i.r.t. overige provincies	119
III Overige bijlagen	125
16 Berekening EMU-saldo	126
17 Inkomensoverdrachten-subsidiebudgetten	127
18 Begrotingssubsidies	130

De in deze bijlagen vermelde financiële cijfers betreffen - tenzij in de desbetreffende bijlage anders is vermeld - bedragen in hele Euro.

I Toelichting overzicht van lasten en baten

1 Meerjarenraming programma's en productgroepen

Provinciale Staten stellen de begroting 2015 vast op productgroepniveau. Daarmee autoriseren PS het totaal van de lastenraming 2015 en het totaal van de batenraming 2015 van elke productgroep. In de begroting zijn deze totalen per productgroep voor het jaar 2015 in één overzicht opgenomen (zie Begroting 2015 – onderdeel Financiële begroting/overzicht van lasten en baten begroting 2015).

Een specificatie van dit overzicht is opgenomen in bijlage 1. Bijlage 1 bevat het meerjarenoverzicht van lasten en baten per productgroep. In verband met de gewijzigde regelgeving van het BBV per 25 juni 2013 zijn op het door PS gekozen autorisatieniveau niet alleen de lasten en de baten per productgroep meerjarig vermeld, maar is in dit overzicht ook aangegeven wat daarvan het structurele deel en het incidentele deel is. Conform de regelgeving van het BBV worden lasten en baten die zich niet langer dan drie jaar in de begroting voordoen, als incidenteel beschouwd.

Een beknopt meerjarig totaaloverzicht van de incidentele en structurele lasten en baten per programma is eveneens in de Financiële begroting opgenomen.

2 Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten

Om vast te kunnen stellen of er in de begroting sprake is van een structureel evenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welk deel van de lasten en de baten incidenteel is en welk deel structureel. Daartoe is met ingang van de begroting 2014 het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd en dient in de begroting een limitatief overzicht van de incidentele lasten en incidentele baten te worden opgenomen.

Uit dit overzicht van incidentele lasten en incidentele baten blijkt dat Noord-Brabant een structureel begrotingsevenwicht heeft. De structurele lasten zijn lager dan de structurele baten in de begroting.

3 Verdeling apparaatskosten

In de paragraaf bedrijfsvoering zijn de lasten en baten van personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en facilitaire dienstverlening opgenomen.

Het saldo van de lasten en baten van de bedrijfsvoering wordt als apparaatslasten toegerekend aan de programma's in de begroting. De toerekening van de apparaatslasten aan de programma's vindt plaats op basis van de directe personeelsinzet op de programma's uitgedrukt in fte.

In bijlage 3 is die toerekening van apparaatslasten naar programma's gespecificeerd opgenomen.

4 Overzicht van specifieke bijdragen van het Rijk en van de EU per begrotingsprogramma

De provincie ontvangt naast de algemene uitkering van het Rijk ook nog een aantal specifieke uitkeringen en decentralisatie uitkeringen van het Rijk en van de EU. In bijlage 4 is een totaaloverzicht van deze bijdragen gespecificeerd naar productgroep en programma opgenomen.

Vanwege de overgang van de Jeugdzorg van Provincie naar gemeenten komt de specifieke uitkering voor de Jeugdzorg m.i.v. 2015 te vervallen.

5 Toelichting op aanmerkelijke verschillen tussen jaarrekening 2013 en begroting 2015

Een specificatie van de belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is opgenomen in bijlage 5.

Een toelichting op de belangrijkste verschillen in lasten en baten tussen de begroting 2014 en 2015 is bij elk van de productgroepen in de begroting opgenomen.

Meerjarenraming programma's en productgroepen					Bijlage 1
Bedragen in €					Begr.2018
	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
01 Programma Bestuur					
<u>01.01 Provinciebestuur</u>					
Structurele lasten	11.953.550	14.812.002	14.050.265	13.491.972	13.630.976
Incidentele lasten	300.000	300.000	300.000	0	0
Totale lasten	12.253.550	15.112.002	14.350.265	13.491.972	13.630.976
Structurele baten	2.267	2.267	2.267	2.267	2.267
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	2.267	2.267	2.267	2.267	2.267
<u>01.02 Bestuurlijke samenwerking</u>					
Structurele lasten	2.779.200	3.078.290	2.956.396	2.943.656	2.960.368
Incidentele lasten	3.136.200	1.080.000	750.000	0	0
Totale lasten	5.915.400	4.158.290	3.706.396	2.943.656	2.960.368
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	235.237	0	0	0	0
Totale baten	235.237	0	0	0	0
<u>01.03 Interbestuurlijk toezicht</u>					
Structurele lasten	1.867.637	3.360.480	3.068.613	3.032.885	3.039.092
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Totale lasten	1.867.637	3.360.480	3.068.613	3.032.885	3.039.092
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten progr.Bestuur	16.600.387	21.250.772	20.075.274	19.468.513	19.630.436
Totaal incidentele lasten progr.Bestuur	3.436.200	1.380.000	1.050.000	0	0
Totaal lasten programma Bestuur	20.036.587	22.630.772	21.125.274	19.468.513	19.630.436
Totaal structurele baten progr.Bestuur	2.267	2.267	2.267	2.267	2.267
Totaal incidentele baten progr.Bestuur	235.237	0	0	0	0
Totaal baten programma Bestuur	237.504	2.267	2.267	2.267	2.267
02 Programma Ruimte					
<u>02.01 Ruimtelijke ontwikkeling</u>					
Structurele lasten	25.613.335	13.931.010	15.779.458	12.476.228	27.554.136
Incidentele lasten	15.237.987	25.780.000	0	2.050.000	0
Totale lasten	40.851.322	39.711.010	15.779.458	14.526.228	27.554.136
Structurele baten	1.439.583	1.766.068	862.516	1.302.630	306.309
Incidentele baten	591.891	0	0	0	0
Totale baten	2.031.474	1.766.068	862.516	1.302.630	306.309
<u>02.02 Vitaal platteland</u>					
Structurele lasten	3.337.813	8.981.202	8.478.171	8.388.186	8.405.475
Incidentele lasten	10.327.831	6.040.903	447.000	0	0
Totale lasten	13.665.644	15.022.105	8.925.171	8.388.186	8.405.475
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	4.340.521	0	0	0	0
Totale baten	4.340.521	0	0	0	0
<u>02.03 Sterk stedelijk netwerk</u>					
Structurele lasten	8.105.771	4.363.169	3.403.759	2.109.923	2.926.775
Incidentele lasten	7.467.629	5.037.574	6.777.732	0	0
Totale lasten	15.573.400	9.400.743	10.181.491	2.109.923	2.926.775
Structurele baten	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Incidentele baten	485.042	90.038	0	0	0
Totale baten	735.042	340.038	250.000	250.000	250.000
Totaal structurele lasten progr.Ruimte	37.056.919	27.275.381	27.661.388	22.974.337	38.886.386
Totaal incidentele lasten progr.Ruimte	33.033.447	36.858.477	7.224.732	2.050.000	0
Totaal lasten programma ruimte	70.090.366	64.133.858	34.886.120	25.024.337	38.886.386
Totaal structurele baten progr.Ruimte	1.689.583	2.016.068	1.112.516	1.552.630	556.309
Totaal incidentele baten progr.ruimte	5.417.454	90.038	0	0	0

Meerjarenraming programma's en productgroepen					Bijlage 1
Bedragen in €	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Totaal baten programma Ruimte	7.107.037	2.106.106	1.112.516	1.552.630	556.309
03 Programma Ecologie					
03.01 Water					
Structurele lasten	17.458.505	14.333.939	13.417.363	13.484.686	13.520.777
Incidentele lasten	9.452.536	4.047.149	645.000	645.000	645.000
Totale lasten	26.911.041	18.381.088	14.062.363	14.129.686	14.165.777
Structurele baten	3.800.000	3.800.000	3.800.000	3.800.000	3.800.000
Incidentele baten	596.878	547.498	0	0	0
Totale baten	4.396.878	4.347.498	3.800.000	3.800.000	3.800.000
03.02 Milieu					
Structurele lasten	47.876.089	35.576.099	31.315.189	31.012.873	31.135.720
Incidentele lasten	31.091.775	7.177.824	2.030.765	95.000	0
Totale lasten	78.967.864	42.753.923	33.345.954	31.107.873	31.135.720
Structurele baten	20.370.852	10.104.517	6.004.505	5.983.756	4.378.738
Incidentele baten	14.077.021	683.636	0	95.000	0
Totale baten	34.447.873	10.788.153	6.004.505	6.078.756	4.378.738
03.03 Natuur en Landschap					
Structurele lasten	68.616.709	54.317.865	55.564.406	55.459.851	55.542.102
Incidentele lasten	30.516.505	5.148.550	0	8.539.071	0
Totale lasten	99.133.214	59.466.415	55.564.406	63.998.922	55.542.102
Structurele baten	26.472	26.472	26.472	26.472	26.472
Incidentele baten	60.512.506	4.998.550	0	0	0
Totale baten	60.538.978	5.025.022	26.472	26.472	26.472
Totaal structurele lasten progr.Ecologie	133.951.303	104.227.903	100.296.958	99.957.410	100.198.599
Totaal incidentele lasten progr.Ecologie	71.060.816	16.373.523	2.675.765	9.279.071	645.000
Totaal lasten programma Ecologie	205.012.119	120.601.426	102.972.723	109.236.481	100.843.599
Totaal structurele baten progr.Ecologie	24.197.324	13.930.989	9.830.977	9.810.228	8.205.210
Totaal incidentele baten progr.Ecologie	75.186.405	6.229.684	0	95.000	0
Totaal baten programma Ecologie	99.383.729	20.160.673	9.830.977	9.905.228	8.205.210
04 Programma Economie					
04.01 Algemeen economisch beleid					
Structurele lasten	16.887.814	14.043.549	12.814.033	10.906.221	11.768.321
Incidentele lasten	844.693	411.306	0	0	0
Totale lasten	17.732.507	14.454.855	12.814.033	10.906.221	11.768.321
Structurele baten	375.985	374.661	326.149	248.556	0
Incidentele baten	600.000	0	0	0	0
Totale baten	975.985	374.661	326.149	248.556	0
04.02 Economisch programma Brabant					
Structurele lasten	1.986.731	2.714.553	2.531.065	2.496.859	2.502.747
Incidentele lasten	24.811.744	8.726.000	1.100.000	0	0
Totale lasten	26.798.475	11.440.553	3.631.065	2.496.859	2.502.747
Structurele baten	22.500	22.500	22.500	22.500	21.656
Incidentele baten	8.917.000	0	0	0	0
Totale baten	8.939.500	22.500	22.500	22.500	21.656
04.03 Internationalisering en EU-programma's					
Structurele lasten	4.489.321	3.922.992	3.543.843	3.510.821	3.520.315
Incidentele lasten	484.975	0	11.345	11.345	11.345
Totale lasten	4.974.296	3.922.992	3.555.188	3.522.166	3.531.660
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten progr.Economie	23.363.866	20.681.094	18.888.941	16.913.901	17.791.383
Totaal incidentele lasten progr.Economie	26.141.412	9.137.306	1.111.345	11.345	11.345
Totaal lasten programma Economie	49.505.278	29.818.400	20.000.286	16.925.246	17.802.728

Meerjarenraming programma's en productgroepen					Bijlage 1
Bedragen in €	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Totaal structurele baten progr.Economie	398.485	397.161	348.649	271.056	21.656
Totaal incidentele baten progr.Economie	9.517.000	0	0	0	0
Totaal baten programma Economie	9.915.485	397.161	348.649	271.056	21.656
05 Programma Mobiliteit					
05.01 Mobiliteit					
Structurele lasten	10.196.639	7.583.871	8.034.900	7.986.179	8.005.374
Incidentele lasten	33.241.946	27.031.784	3.314.790	0	0
Totale lasten	43.438.585	34.615.655	11.349.690	7.986.179	8.005.374
Structurele baten	14.739.796	12.976.000	50.000	50.000	50.000
Incidentele baten	5.753.794	4.310.000	3.315.116	0	0
Totale baten	20.493.590	17.286.000	3.365.116	50.000	50.000
05.02 Openbaar vervoer					
Structurele lasten	104.182.911	69.762.699	70.079.432	69.847.287	69.817.709
Incidentele lasten	46.235.193	11.666.000	1.390.000	0	0
Totale lasten	150.418.104	81.428.699	71.469.432	69.847.287	69.817.709
Structurele baten	59.809.000	72.602.755	65.650.025	65.410.344	65.376.000
Incidentele baten	53.811.518	340.000	0	0	0
Totale baten	113.620.518	72.942.755	65.650.025	65.410.344	65.376.000
05.03 Infrastructuur/provinciale wegen					
Structurele lasten	101.494.290	108.347.404	108.241.038	93.895.344	95.555.535
Incidentele lasten	12.724.964	500.000	0	0	0
Totale lasten	114.219.254	108.847.404	108.241.038	93.895.344	95.555.535
Structurele baten	30.466.231	42.026.307	32.513.954	22.202.741	22.359.926
Incidentele baten	215.650	0	0	0	0
Totale baten	30.681.881	42.026.307	32.513.954	22.202.741	22.359.926
Totaal structurele lasten progr.Mobiliteit	215.873.840	185.693.974	186.355.370	171.728.810	173.378.618
Totaal incidentele lasten progr.Mobiliteit	92.202.103	39.197.784	4.704.790	0	0
Totaal lasten programma Mobiliteit	308.075.943	224.891.758	191.060.160	171.728.810	173.378.618
Totaal structurele baten progr.Mobiliteit	105.015.027	127.605.062	98.213.979	87.663.085	87.785.926
Totaal incidentele baten progr.Mobiliteit	59.780.962	4.650.000	3.315.116	0	0
Totaal baten programma Mobiliteit	164.795.989	132.255.062	101.529.095	87.663.085	87.785.926
06 Programma Cultuur en samenleving					
06.01 Cultuur					
Structurele lasten	32.043.536	27.886.023	27.812.443	28.454.895	28.787.888
Incidentele lasten	12.826.774	5.519.804	2.244.850	517.025	517.025
Totale lasten	44.870.310	33.405.827	30.057.293	28.971.920	29.304.913
Structurele baten	598.000	758.000	758.000	758.000	758.000
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	598.000	758.000	758.000	758.000	758.000
06.02 Jeugd					
Structurele lasten	2.527.497	1.456.146	1.366.098	1.349.311	1.352.201
Incidentele lasten	214.113.664	2.031.500	0	0	0
Totale lasten	216.641.161	3.487.646	1.366.098	1.349.311	1.352.201
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	209.150.000	0	0	0	0
Totale baten	209.150.000	0	0	0	0
06.03 Samenleving					
Structurele lasten	6.697.781	7.670.873	7.548.375	7.601.809	7.703.938
Incidentele lasten	9.794.054	2.595.440	600.000	600.000	600.000
Totale lasten	16.491.835	10.266.313	8.148.375	8.201.809	8.303.938
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	76.831	0	0	0	0
Totale baten	76.831	0	0	0	0
06.04 Sociaal cultureel beleid					
Structurele lasten	9.819.442	8.410.059	7.871.501	10.258.431	10.455.310
Incidentele lasten	0	0	0	0	0

Meerjarenraming programma's en productgroepen					Bijlage 1
Bedragen in €	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Totale lasten	9.819.442	8.410.059	7.871.501	10.258.431	10.455.310
Structurele baten	105.247	100.000	100.000	100.000	0
Incidentele baten	1.000.000	1.000.000	0	0	0
Totale baten	1.105.247	1.100.000	100.000	100.000	0
Totaal structurele lasten progr.Cultuur en samenleving	51.088.256	45.423.101	44.598.417	47.664.446	48.299.337
Totaal incidentele lasten progr.Cultuur en samenleving	236.734.492	10.146.744	2.844.850	1.117.025	1.117.025
Totaal lasten programma Cultuur en samenleving	287.822.748	55.569.845	47.443.267	48.781.471	49.416.362
Totaal structurele baten progr.Cultuur en samenleving	703.247	858.000	858.000	858.000	758.000
Totaal incidentele baten progr.Cultuur en samenleving	210.226.831	1.000.000	0	0	0
Totaal baten programma Cultuur en samenleving	210.930.078	1.858.000	858.000	858.000	758.000
07 Programma Investeringsagenda					
07.01 Energietransitie					
Structurele lasten	2.356.844	760.379	708.982	699.400	701.050
Incidentele lasten	2.044.600	975.000	2.000.000	0	0
Totale lasten	4.401.444	1.735.379	2.708.982	699.400	701.050
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	24.600	0	0	0	0
Totale baten	24.600	0	0	0	0
07.02 Landschappen van allure					
Structurele lasten	1.496.622	514.016	479.272	472.795	473.910
Incidentele lasten	27.053.379	50.000	0	0	0
Totale lasten	28.550.001	564.016	479.272	472.795	473.910
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.03 Brabant C-fonds					
Structurele lasten	1.051.390	331.525	309.116	304.939	305.658
Incidentele lasten	5.000.000	0	0	0	0
Totale lasten	6.051.390	331.525	309.116	304.939	305.658
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.04 Sportplan 2016					
Structurele lasten	929.801	1.250.063	1.165.566	1.149.814	1.152.526
Incidentele lasten	6.030.000	3.890.000	8.187.219	0	0
Totale lasten	6.959.801	5.140.063	9.352.785	1.149.814	1.152.526
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.05 Grote erfgoedcomplexen					
Structurele lasten	840.397	813.606	758.611	748.358	750.123
Incidentele lasten	425.000	400.000	0	0	0
Totale lasten	1.265.397	1.213.606	758.611	748.358	750.123
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.06 Spaar- en financieringsfonds infrastructuur					
Structurele lasten	18.632.389	66.968.101	71.257.780	23.112.724	2.016.219
Incidentele lasten	11.617.907	8.000.000	2.500.000	0	0
Totale lasten	30.250.296	74.968.101	73.757.780	23.112.724	2.016.219
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	7.100.000	5.500.000	0	0	0
Totale baten	7.100.000	5.500.000	0	0	0
07.07 Groenontwikkelingsfonds Brabant					
Structurele lasten	0	666.092	621.068	612.675	614.119

Meerjarenraming programma's en productgroepen					Bijlage 1
Bedragen in €	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Incidentele lasten	1.100.000	0	0	0	0
Totale lasten	1.100.000	666.092	621.068	612.675	614.119
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.08 Innovatiefonds					
Structurele lasten	0	91.245	85.078	83.928	84.126
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Totale lasten	0	91.245	85.078	83.928	84.126
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.09 Energiefonds					
Structurele lasten	0	91.245	85.078	83.928	84.126
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Totale lasten	0	91.245	85.078	83.928	84.126
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
07.10 Breedbandfonds					
Structurele lasten	0	91.245	85.078	83.928	84.126
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Totale lasten	0	91.245	85.078	83.928	84.126
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0	0
Totaal structurele lasten progr.Investeringsagenda	25.307.443	71.577.517	75.555.629	27.352.489	6.265.983
Totaal incidentele lasten progr.Investeringsagenda	53.270.886	13.315.000	12.687.219	0	0
Totaal lasten programma Investeringsagenda	78.578.329	84.892.517	88.242.848	27.352.489	6.265.983
Totaal structurele baten progr.Investeringsagenda	0	0	0	0	0
Totaal incidentele baten progr.Investeringsagenda	7.124.600	5.500.000	0	0	0
Totaal baten programma Investeringsagenda	7.124.600	5.500.000	0	0	0
Algemeen financieel beleid					
31.02 Algemene dekkingsmiddelen					
Structurele lasten	21.388.347	32.975.931	32.315.577	34.164.086	32.403.984
Incidentele lasten	1.093	0	3.000.000	3.000.000	3.034.034
Totale lasten	21.389.440	32.975.931	35.315.577	37.164.086	35.438.018
Structurele baten	412.393.418	440.163.625	482.332.418	481.258.170	459.660.000
Incidentele baten	20.192.873	16.335.911	0	0	0
Totale baten	432.586.291	456.499.536	482.332.418	481.258.170	459.660.000
31.03 Onvoorzien					
Structurele lasten	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Totale lasten	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402	1.308.402
31.03 Stelposten					
Structurele lasten	4.496.867	4.520.838	12.982.726	13.516.612	13.475.919
Incidentele lasten	27.054.461	21.556.978	0	5.000.000	10.000.000
Totale lasten	31.551.328	26.077.816	12.982.726	18.516.612	23.475.919
Structurele baten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	1.000.000	2.500.000	0	0	0
Totale baten	1.000.000	2.500.000	0	0	0
Totaal structurele lasten Alg.financieel beleid	27.193.616	38.805.171	46.606.705	48.989.100	47.188.305
Totaal incidentele lasten Alg.financieel beleid	27.055.554	21.556.978	3.000.000	8.000.000	13.034.034
Totaal lasten programma Alg. financieel beleid	54.249.170	60.362.149	49.606.705	56.989.100	60.222.339
Totaal structurele baten Alg. financieel beleid	412.393.418	440.163.625	482.332.418	481.258.170	459.660.000

Meerjarenraming programma's en productgroepen					Bijlage 1
Bedragen in €	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Totaal incidentele baten Alg. financieel beleid	21.192.873	18.835.911	0	0	0
Totaal baten programma Alg. financieel beleid	433.586.291	458.999.536	482.332.418	481.258.170	459.660.000
Totaal generaal structurele lasten	530.435.630	514.934.913	520.038.682	455.049.006	451.639.047
Totaal generaal incidentele lasten	542.934.910	147.965.812	35.298.701	20.457.441	14.807.404
Totaal generaal lasten (A)	1.073.370.540	662.900.725	555.337.383	475.506.447	466.446.451
Totaal generaal structurele baten	544.399.351	584.973.172	592.698.806	581.415.436	556.989.368
Totaal generaal incidentele baten	388.681.362	36.305.633	3.315.116	95.000	0
Totaal generaal baten (B)	933.080.713	621.278.805	596.013.922	581.510.436	556.989.368
Totaal saldo van baten en lasten (B-A)	-140.289.827	-41.621.920	40.676.539	106.003.989	90.542.917
Totaal saldo van structurele baten en lasten	13.963.721	70.038.259	72.660.124	126.366.430	105.350.321
Stortingen in reserves (C)	139.506.012	111.460.610	183.690.732	177.407.408	154.287.371
Onttrekkingen aan reserves (D)	279.795.839	153.082.530	143.014.193	71.403.419	63.744.454
Lasten +stortingen in reserves (A+C)	1.212.876.552	774.361.335	739.028.115	652.913.855	620.733.822
Baten + onttrekkingen aan reserves (B+D)	1.212.876.552	774.361.335	739.028.115	652.913.855	620.733.822
Geraamd resultaat (B+D-A-C)	0	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
01	Programma Bestuur					
<u>01.01</u>	<u>Provinciebestuur</u>					
01.01.10	PS / Griffie					
0001727	Samenw.verband Zuidelijke Rekenkamer	300.000	300.000	300.000	0	0
	Totaal lasten product	300.000	300.000	300.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.01.10	-300.000	-300.000	-300.000	0	0
	Totaal lasten productgroep	300.000	300.000	300.000	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
<u>01.02</u>	<u>Bestuurlijke samenwerking</u>					
0001955	Majeure projecten West-Brabant	2.676.200	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.676.200	0	0	0	0
1000082	Bijdragen partners programma Brabantstad	78.570	0	0	0	0
1000316	Bijdrage derden in project VND	156.667	0	0	0	0
	Totaal baten product	235.237	0	0	0	0
	Saldo product 01.02.01	-2.440.963	0	0	0	0
<u>01.02.02</u>	<u>Bestuursstructuur</u>					
0002149	Krchtig Bestuur	460.000	1.080.000	750.000	0	0
	Totaal lasten product	460.000	1.080.000	750.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 01.02.02	-460.000	-1.080.000	-750.000	0	0
	Totaal lasten productgroep	3.136.200	1.080.000	750.000	0	0
	Totaal baten productgroep	235.237	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten programma	3.436.200	1.380.000	1.050.000	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
Totaal incidentele baten programma		235.237	0	0	0	0
02	Programma Ruimte					
02.01	Ruimtelijke ontwikkeling en kwaliteit					
02.01.01	Ruimtelijke ontwikkeling algemeen					
0002277	Bedrijventerrein Heesch-West	2.700.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.700.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.01.01	-2.700.000	0	0	0	0
02.01.02	Ruimtelijke ontwikkelingsprojecten					
0002189	Projecten Mijn Mooi Brabant	1.288.000	500.000	0	0	0
0002207	Oostelijke Langstraat (aandeel PNB)	5.064.572	19.400.000	0	2.050.000	0
0002222	Ruimtelijke kwaliteit Kleine Beerze	702.215	730.000	0	0	0
0002223	De levende Beerze	37.500	0	0	0	0
0002246	Brainport-Oost - Ruimtelijke kwaliteit	5.000.000	4.900.000	0	0	0
0002247	Uitvoeringskosten gebiedsopgaven RK	250.000	250.000	0	0	0
	Totaal lasten product	12.342.287	25.780.000	0	2.050.000	0
1000404	Inkomsten ruimtelijke ontw.projecten	71.891	0	0	0	0
	Totaal baten product	71.891	0	0	0	0
	Saldo product 02.01.02	-12.270.396	-25.780.000	0	-2.050.000	0
02.01.03	Ontwikkelbedrijf					
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0
1000261	Opbr.locatie Vossenhol - Biest-Houtakker	520.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	520.000	0	0	0	0
	Saldo product 02.01.03	520.000	0	0	0	0
02.01.04	Ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte					
0000676	Rentekosten ingebracht vermogen ORR	140.700	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
0000704	Procesgelden ontw.maats.incl Brandevoort	4.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	144.700	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.01.04	-144.700	0	0	0	0
02.01.98	Kapitaallasten					
0002316	Rente Lening Ontwikkelbedrijf	51.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	51.000	0	0	0	0
	Totaal baten product					
	Saldo product 02.01.98	-51.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	15.237.987	25.780.000	0	2.050.000	0
	Totaal baten productgroep	591.891	0	0	0	0
<u>02.02</u>	<u>Vitaal platteland</u>					
02.02.01	Regievoering					
0001528	Streeknetwerken	925.000	1.000.000	377.000	0	0
0002211	Ondersteuning transitie stad-platteland	5.304.000	0	0	0	0
0002271	Dialogsessies	141.000	0	0	0	0
0002295	Programma DuurzaamDoor	150.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	6.520.000	1.000.000	377.000	0	0
1000763	Programma DuurzaamDoor (Ink)	150.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	150.000	0	0	0	0
	Saldo product 02.02.01	-6.370.000	-1.000.000	-377.000	0	0
02.02.02	Landbouwkundige structuurversterking					
0001494	PMJP:landbouwkundige structuur(ilg,pop)	41.766	0	0	0	0
	Totaal lasten product	41.766	0	0	0	0
1000507	2.1 POP-subs.verb.landbouwk.structuur	41.766	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
02.02.03	Totaal baten product	41.766	0	0	0	0
	Saldo product 02.02.02	0	0	0	0	0
	Glastuinbouw					
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0
1000260	Opbrengst glastuinbouwlocaties	2.353.662	0	0	0	0
02.02.04	Totaal baten product	2.353.662	0	0	0	0
	Saldo product 02.02.03	2.353.662	0	0	0	0
	Europese programma's					
	Uitvoeringskosten POP	194.822	203.147	0	0	0
0001670	PMJP:pl.groepen&initiatieven (od,pop)	483.321	0	0	0	0
0001671	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od.pnb)	320.859	0	0	0	0
1000524	Totaal lasten product	999.002	203.147	0	0	0
	POP-subsidie leader-groepen	483.321	0	0	0	0
	Totaal baten product	483.321	0	0	0	0
	Saldo product 02.02.04	-515.681	-203.147	0	0	0
02.02.05	Landbouw					
0001410	PMJP: V.I.V. (ilg, rijk)	0	1.086.709	0	0	0
0001855	PMJP: V.I.V. (ilg, pnb) (via AR voorfin)	0	666.047	0	0	0
0001856	PMJP: V.I.V. (od, pnb)	357.000	200.000	0	0	0
0001881	Gezondheidsonderzoek IV-bedrijven	300.000	0	0	0	0
0002105	Vermindering fosfaat	120.000	70.000	70.000	0	0
0002148	Uitvoeringsagenda Agrofood	1.765.000	2.815.000	0	0	0
0002267	Subs. reg.Asbest eraf Zonnepanelen erop	225.063	0	0	0	0
1000453	Totaal lasten product	2.767.063	4.837.756	70.000	0	0
	1.5b Rijksbijdr. Verplaatsing IV	1.086.709	0	0	0	0
	DU-uitk. Green deal zonnepanelen-asbest	225.063	0	0	0	0
	Totaal baten product	1.311.772	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Saldo product 02.02.05	-1.455.291	-4.837.756	-70.000	0	0
	Totaal lasten productgroep	10.327.831	6.040.903	447.000	0	0
	Totaal baten productgroep	4.340.521	0	0	0	0
<u>02.03</u>	<u>Sterk stedelijk netwerk</u>					
02.03.01	Wonen					
0001512	Collectief particul. opdrachtgeverschap	1.140.000	1.173.373	0	0	0
0002167	Afwaardering woningbouw kredietcr.	4.278.006	2.024.201	6.777.732	0	0
0002206	Nimby	2.000.000	1.840.000	0	0	0
	Totaal lasten product	7.418.006	5.037.574	6.777.732	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 02.03.01	-7.418.006	-5.037.574	-6.777.732	0	0
02.03.03	ISV					
0001729	Bijdragen aan projectgemeenten ISV2	49.623	0	0	0	0
	Totaal lasten product	49.623	0	0	0	0
1000325	Rijksbijdrage stads- en dorpsvernieuwing	238.381	0	0	0	0
1000328	Rijksbijdrage ISV	197.038	90.038	0	0	0
1000375	Rijksbijdrage ISV 2	49.623	0	0	0	0
	Totaal baten product	485.042	90.038	0	0	0
	Saldo product 02.03.03	435.419	90.038	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	7.467.629	5.037.574	6.777.732	0	0
	Totaal baten productgroep	485.042	90.038	0	0	0
	Totaal incidentele lasten programma	33.033.447	36.858.477	7.224.732	2.050.000	0
	Totaal incidentele baten programma	5.417.454	90.038	0	0	0
03	Programma Ecologie					

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
03.01	Water					
03.01.01	Water algemeen					
0002031	PWPProvinciale regierol	1.336.895	1.122.890	0	0	0
0002037	PWPKlimaatadaptatie	125.000	245.000	0	0	0
0002042	PWPPrestatiemonitoring	27.000	11.664	0	0	0
0002043	PWPOnderzoeksmonitoring	0	193.591	0	0	0
0002044	PWPSamenwerking in waterbeheer	0	38.075	0	0	0
0002100	PWP Communicatie en educatie	394.911	784.910	0	0	0
0002218	Rode Vaart	6.300.000	0	0	0	0
0002281	Overeenkomst Waterpoort (Uitg)	165.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	8.348.806	2.396.130	0	0	0
1000123	Ontwikkeling integraal waterbeleid	27.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	27.000	0	0	0	0
	Saldo product 03.01.01	-8.321.806	-2.396.130	0	0	0
03.01.02	Hoogwaterbescherming					
0000327	Uitvoering muskusrattenbestrijding	40.157	42.452	0	0	0
	Totaal lasten product	40.157	42.452	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.01.02	-40.157	-42.452	0	0	0
03.01.03	Oppervlaktewaterkwantiteit en inrichting					
0002036	PWPInrichting waterlopen ecolog.functi	10.000	327.503	0	0	0
0002040	PWPRegionale wateroverlast Oppervl.water	0	75.000	0	0	0
0002101	PWP Ruimte voor watersysteemherstel	0	0	600.000	600.000	600.000
0002102	PWP Water Landb. Econ.belangen	486.000	801.000	0	0	0
0002109	PWP Inrichting vaarwegen	0	0	45.000	45.000	45.000
	Totaal lasten product	496.000	1.203.503	645.000	645.000	645.000
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.01.03	-496.000	-1.203.503	-645.000	-645.000	-645.000

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
03.01.04	Grondwaterkwantiteit					
0002099	PWP Wijst	74.500	60.500	0	0	0
	Totaal lasten product	74.500	60.500	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.01.04	-74.500	-60.500	0	0	0
03.01.05	Waterkwaliteit					
0002033	PWPAanpak diffuse bronnen	426.407	277.896	0	0	0
0002096	PWP Ontgrondingen	66.666	66.668	0	0	0
	Totaal lasten product	493.073	344.564	0	0	0
1000387	Bijdrage derden projectbureau KRW	400.000	400.000	0	0	0
1000571	Inkomsten partners schoon water 07/09	169.878	147.498	0	0	0
	Totaal baten product	569.878	547.498	0	0	0
	Saldo product 03.01.05	76.805	202.934	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	9.452.536	4.047.149	645.000	645.000	645.000
	Totaal baten productgroep	596.878	547.498	0	0	0
03.02	Milieu					
03.02.01	Milieu Algemeen					
0000408	Monitoring Ecologie tbv beleidsevaluatie	100.000	100.000	0	0	0
0002289	Faciliteren van woningisolatie	1.000.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.100.000	100.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.02.01	-1.100.000	-100.000	0	0	0
03.02.02	Externe veiligheid					
0002081	Externe veiligheid 2011-2014 (R)	3.381.196	404.701	0	0	0
	Totaal lasten product	3.381.196	404.701	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
1000721	Decentralisatie-uitkering Ext.Veiligheid	3.524.000	404.701	0	0	0
	Totaal baten product	3.524.000	404.701	0	0	0
	Saldo product 03.02.02	142.804	0	0	0	0
03.02.03	Lucht/geur/geluid					
0001715	Programma luchtkwaliteit (T)	835.965	0	0	95.000	0
0002077	Alders tafel	237.000	150.000	2.030.765	0	0
	Totaal lasten product	1.072.965	150.000	2.030.765	95.000	0
1000422	Nat. samenwerkingsprog. luchtkwaliteit T	835.965	0	0	95.000	0
	Totaal baten product	835.965	0	0	95.000	0
	Saldo product 03.02.03	-237.000	-150.000	-2.030.765	0	0
03.02.04	Bodem					
0000459	Bodeminf.systemen ISV-project gemeenten	197.038	0	0	0	0
0000486	Provinciale kosten bodemsanering	452.607	265.000	0	0	0
0001708	Uitg. MJP-bodemsan. en IT proj. tlv DUB	4.276.716	0	0	0	0
0001709	Uitgaven WBB-programma AbdK (T)	8.026.998	4.333.123	0	0	0
0001941	Spoedlocatie tlv SDV	238.381	0	0	0	0
0001975	Uitgaven bodemsanering tlv ISV-3	7.682.874	0	0	0	0
	Totaal lasten product	20.874.614	4.598.123	0	0	0
1000197	Inkomst. gemeenten/waterschappen AbdK (T)	108.569	100.000	0	0	0
1000198	Inkomsten prov. Noord-Brabant AbdK (T)	177.117	52.623	0	0	0
1000199	Inkomsten provincie Limburg AbdK (T)	88.558	26.312	0	0	0
1000200	Inkomsten derden AbdK (T)	436.038	100.000	0	0	0
1000536	Inkomst.gemeenten/waterschapp. bodem (T)	83.900	0	0	0	0
1000537	Inkomsten provincie N-Brabant bodem (T)	100.000	0	0	0	0
1000538	Inkomsten derden bodem (T)	700.000	0	0	0	0
1000614	Inkomsten gemeenten ISV3	324.999	0	0	0	0
1000684	Ink. Prov. Bijdr. ISV-3	37.500	0	0	0	0
1000720	DU-ISV-3; ond. Bodemsanering	7.320.375	0	0	0	0
	Totaal baten product	9.377.056	278.935	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Saldo product 03.02.04	-11.497.558	-4.319.188	0	0	0
03.02.05 0002265	Afval en grondstoffenbeheer Kosten uitvoering nazorg	340.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	340.000	0	0	0	0
1000734	Bijdrage uitvoeringskosten nazorg	340.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	340.000	0	0	0	0
	Saldo product 03.02.05	0	0	0	0	0
03.02.07 0001956	Handhaving Regionale uitvoeringsdiensten	4.323.000	1.925.000	0	0	0
	Totaal lasten product	4.323.000	1.925.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.02.07	-4.323.000	-1.925.000	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	31.091.775	7.177.824	2.030.765	95.000	0
	Totaal baten productgroep	14.077.021	683.636	0	95.000	0
<u>03.03</u>	<u>Natuur en landschap</u>					
03.03.01	Natuur Algemeen					
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0
1000771	Bijdrage schade-uitkeringen Faunafonds	800.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	800.000	0	0	0	0
	Saldo product 03.03.01	800.000	0	0	0	0
03.03.02	Natuurgebieden en -verbindingen					
0000562	PMJP: ontsnippering gem.wegen (od,pnb)	250.000	0	0	0	0
0000569	PMJP:kleine landschapselementen(od,pnb)	147.887	0	0	0	0
0001400	PMJP: Verw.& intr. EHS/RV (ilg,rijk)	300.000	0	0	0	0
0001462	PMJP: Verw. EHS: pnb-regeling (ilg,rijk)	121.176	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
0001500	RV De Beerze	253.967	0	0	0	0
0001546	DU-Natura 2000	108.000	0	0	0	0
0001591	PMJP: ontsn.pnb wegen ecoduct (od,pnb)	3.000.000	0	0	0	0
0001993	PMJP: Bestaande natuur EHS	0	0	0	5.667.168	0
0001994	PMJP: Relatienotagebieden 1e fase	278.815	0	0	2.871.903	0
0002147	Vlijmensven / Blues in the marshes	258.000	0	0	0	0
0002202	Lente-akkoord middelen (23 mln)	18.000.000	4.998.550	0	0	0
	Totaal lasten product	22.717.845	4.998.550	0	8.539.071	0
1000446	DU-rijks-EHS	17.300.000	4.998.550	0	0	0
1000495	1.1 Rijksbijdr. verw. EHS/RV via Groenf.	121.176	0	0	0	0
1000738	Inkomsten / verkopen Rijks-EHS	1.000.000	0	0	0	0
1000739	DU-Natuurbeheer EHS en PAS	39.812.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	58.233.176	4.998.550	0	0	0
	Saldo product 03.03.02	35.515.331	0	0	-8.539.071	0
03.03.03	Biodiversiteit					
0002256	Opvang Inheemse diersoorten	600.000	150.000	0	0	0
	Totaal lasten product	600.000	150.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.03.03	-600.000	-150.000	0	0	0
03.03.04	Landschap					
0001593	PMJP: groen-blauwe diensten (res,od,pnb)	3.533.660	0	0	0	0
0002288	Biesbosch MuseumEiland	3.000.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	6.533.660	0	0	0	0
1000570	PMJP:ink.groen.-bl.dnsten.(res,od,pnb)	1.479.330	0	0	0	0
	Totaal baten product	1.479.330	0	0	0	0
	Saldo product 03.03.04	-5.054.330	0	0	0	0
03.03.05	Verankerd in de samenleving					

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
0002233	Nationale parken	665.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	665.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 03.03.05	-665.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	30.516.505	5.148.550	0	8.539.071	0
	Totaal baten productgroep	60.512.506	4.998.550	0	0	0
	Totaal incidentele lasten programma	71.060.816	16.373.523	2.675.765	9.279.071	645.000
	Totaal incidentele baten programma	75.186.405	6.229.684	0	95.000	0
04	Programma Economie					
<u>04.01</u>	<u>Algemeen economisch beleid</u>					
04.01.02	Kredietcrisis					
0001887	Spin-off fonds BOM (maatregelenpakket)	105.000	155.335	0	0	0
0001888	Procesmgmt MKB-innovatiefonds (mtr pkkt)	100.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	205.000	155.335	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.01.02	-205.000	-155.335	0	0	0
04.01.03	Deelnemingen en partners in uitvoering					
0002072	Secretariaatskosten comm.deelnemingen	600.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	600.000	0	0	0	0
1000659	Bijdr.aandeelhouders in secr.kstn.deeln.	600.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	600.000	0	0	0	0
	Saldo product 04.01.03	0	0	0	0	0
04.01.04	Energie					
0002176	hernieuwbare energie 321b (pop / pnb)	39.693	255.971	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves			Bijlage 2			
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Totaal lasten product	39.693	255.971	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.01.04	-39.693	-255.971	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	844.693	411.306	0	0	0
	Totaal baten productgroep	600.000	0	0	0	0
04.02	Economisch programma Brabant					
04.02.01	MKB en ondernemerschap					
0002169	UA 21 MKB en Ondernemerschap	1.700.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.700.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.01	-1.700.000	0	0	0	0
04.02.02	Innnovatie met topsectoren voor maatschappelijke opgaven					
0001964	Provinciale uitgaven IAB 4	159.202	0	0	0	0
0002170	UA 22 Innovatie met Topsectoren	3.000.000	2.800.000	1.000.000	0	0
0002205	Vrijetijdseconomie	494.793	100.000	0	0	0
0002275	Holst Centre	616.000	2.600.000	0	0	0
0002276	Innovatieprogramma Agrofood	2.500.000	1.500.000	0	0	0
	Totaal lasten product	6.769.995	7.000.000	1.000.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.02	-6.769.995	-7.000.000	-1.000.000	0	0
04.02.03	Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie					
0002171	UA23 Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie	4.423.881	0	100.000	0	0
	Totaal lasten product	4.423.881	0	100.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.03	-4.423.881	0	-100.000	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
04.02.04	Ruimte voor bedrijvigheid					
0002107	Subsidieregeling PHP	8.035.000	0	0	0	0
0002141	Fes gelden herstructur.Bedrijventer.	882.000	1.196.000	0	0	0
0002172	UA24 Ruimte voor bedrijvigheid	1.112.500	0	0	0	0
0002226	Breedbandloket	677.250	0	0	0	0
0002227	Zorgeconomie	732.463	0	0	0	0
0002228	Breedband management en kennisontw.	478.655	530.000	0	0	0
	Totaal lasten product	11.917.868	1.726.000	0	0	0
1000722	Decentralisatie-uitkering Bedr.terreinen	8.035.000	0	0	0	0
1000723	Decentralisatie-uitkering BT/FES-gelden	882.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	8.917.000	0	0	0	0
	Saldo product 04.02.04	-3.000.868	-1.726.000	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	24.811.744	8.726.000	1.100.000	0	0
	Totaal baten productgroep	8.917.000	0	0	0	0
<u>04.03</u>	<u>Internationalisering en EU programma's</u>					
04.03.02	Interreg subsidies					
0001814	Co-financiering Interreg IV	315.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	315.000	0	11.345	11.345	11.345
	Totaal baten product					
	Saldo product 04.03.02	-315.000	0	-11.345	-11.345	-11.345
04.03.03	OP Zuid Subsidies (Stimulus)					
0002195	Uitvoeringskosten OP 2014-2020	169.975	0	0	0	0
	Totaal lasten product	169.975	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 04.03.03	-169.975	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	484.975	0	11.345	11.345	11.345
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten programma	26.141.412	9.137.306	1.111.345	11.345	11.345

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
Totaal incidentele baten programma		9.517.000	0	0	0	0
05	Programma mobiliteit					
<u>05.01</u>	<u>Mobiliteit</u>					
05.01.01	Strategische ontwikkelingen					
0002313	Mobiliteitsmanagement	250.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	250.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.01	-250.000	0	0	0	0
05.01.02	Goederenvervoer					
0002011	Brabantse kanalen	1.701.122	0	0	0	0
0002068	Uitv. strategische visie goederenvervoer	190.550	0	0	0	0
0002261	Goederenvervoer	250.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.141.672	0	0	0	0
1000730	Mobiliteitsmanagement en goederenvervoer	500.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	500.000	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.02	-1.641.672	0	0	0	0
05.01.04	DVM					
0001739	DVM tlv BDU	597.875	0	0	0	0
0001999	DVM gezamenlijke verkeerscentrale	1.670.000	2.800.000	0	0	0
0002266	DVM Brabantstad	2.273.300	1.495.784	0	0	0
	Totaal lasten product	4.541.175	4.295.784	0	0	0
1000541	Rijksbijdrage BDU (DVM 02.90)	1.107.875	430.000	274.173	0	0
	Totaal baten product	1.107.875	430.000	274.173	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Saldo product 05.01.04	-3.433.300	-3.865.784	274.173	0	0
05.01.05	Stimulering verkeersveiligheid					
0000219	Stimulering Regionale verkeersveiligheid	905.919	750.000	0	0	0
	Totaal lasten product	905.919	750.000	0	0	0
1000104	Inkomsten verkeersveiligheid	155.919	0	0	0	0
	Totaal baten product	155.919	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.05	-750.000	-750.000	0	0	0
05.01.06	Regionale maatregelen					
0001736	Regionale maatregelen tlv BDU	13.000.000	12.176.000	0	0	0
	Totaal lasten product	13.000.000	12.176.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.06	-13.000.000	-12.176.000	0	0	0
05.01.07	Fiets in de versnelling					
0001939	Fiets in de versnelling tlv BDU	939.796	0	0	0	0
0001942	Fiets in de versnelling	5.083.384	5.500.000	0	0	0
	Totaal lasten product	6.023.180	5.500.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 05.01.07	-6.023.180	-5.500.000	0	0	0
05.01.08	Programma Beter Benutten Brabant					
0002242	Beter Benutten regiopakket Brabant	5.480.000	3.450.000	2.769.790	0	0
0002303	Spookfiles A58	900.000	860.000	545.000	0	0
	Totaal lasten product	6.380.000	4.310.000	3.314.790	0	0
1000726	Rijksbijdr.Beter Benutten regiopak Brab	3.600.000	3.450.000	2.769.790	0	0
1000769	Spookfiles A58 inkomsten derden	390.000	430.000	271.153	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Totaal baten product	3.990.000	3.880.000	3.040.943	0	0
	saldo product 05.01.08	-2.390.000	-430.000	-273.847	0	0
	Totaal lasten productgroep	33.241.946	27.031.784	3.314.790	0	0
	Totaal baten productgroep	5.753.794	4.310.000	3.315.116	0	0
<u>05.02</u>	<u>Openbaar vervoer</u>					
05.02.01	OV-beleid en strategische projecten					
0001119	Spoorzone Tilburg	4.000.000	0	0	0	0
0001743	HOV-as Oosterhout Breda Etten-leur BDU	1.504.518	0	0	0	0
0001781	Beleidsontwikkeling en onderzoek OV	175.000	0	0	0	0
0001784	Uitrusting knooppunten OV.	250.000	250.000	0	0	0
0002013	Tilburg spoorzone	9.650.000	0	0	0	0
0002015	Transferium Vlijmenseweg	8.000.000	0	0	0	0
0002018	Doorstroomas DB-Waalwijk-Tilburg	1.925.000	0	0	0	0
0002019	Snelle busverbindingen en overstappunten	1.892.675	0	0	0	0
0002021	HOV DB-Uden-Veghel	2.190.000	1.680.000	0	0	0
0002280	HOV-2 Nuenen (Garantstelling)	750.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	30.337.193	1.930.000	0	0	0
1000542	Rijksbijdrage BDU (OVNB 02.07)	1.504.518	0	0	0	0
	Totaal baten product	1.504.518	0	0	0	0
	Saldo product 05.02.01	-28.832.675	-1.930.000	0	0	0
05.02.02	OV-ontwikkeelfunctie					
0001963	Exploitatie kosten elektrische bussen	1.117.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.117.000	0	0	0	0
1000109	Bijdr.derd.in act-werkbudget vernieuw OV	139.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	139.000	0	0	0	0
	Saldo product 05.02.02	-978.000	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
05.02.03	OV-exploitatie					
0000240	Bedrijfsvervoer	300.000	220.000	140.000	0	0
0000254	Treintaxi	300.000	128.000	0	0	0
0001746	Werkbudget concessiebeheer	1.246.000	0	0	0	0
0001747	Distributiekosten reizigersopbrengsten	2.935.000	950.000	0	0	0
0001749	Regiotaxi	6.860.000	6.638.000	0	0	0
0001782	Marketing en communicatie OV.	800.000	0	0	0	0
0001785	Sociale Veiligheid OV.	1.400.000	0	0	0	0
0002203	Reiskosten MBO	750.000	1.800.000	1.250.000	0	0
	Totaal lasten product	14.591.000	9.736.000	1.390.000	0	0
1000112	Bijdrage derden in regiotaxi	340.000	340.000	0	0	0
1000436	Bijdragen derden OV concessies	828.000	0	0	0	0
1000445	Reizigersopbrengsten OV concessies	51.000.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	52.168.000	340.000	0	0	0
	Saldo product 05.02.03	37.577.000	-9.396.000	-1.390.000	0	0
05.02.04	OV-monitoring en evaluatie					
0001783	Monitoring en evaluatie OV.	190.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	190.000	0	0	0	0
	Totaal baten product					
	Saldo product 05.02.04	-190.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	46.235.193	11.666.000	1.390.000	0	0
	Totaal baten productgroep	53.811.518	340.000	0	0	0
05.03	Infrastructuur/provinciale wegen					
05.03.01	Reconstructie en vervangingsinvesteringen					
0001998	Wegenoverdrachten, subsidies en prorail	2.834.734	0	0	0	0
0002151	Komomleidingen	3.270.230	0	0	0	0
0002224	Kom Rucphen	6.200.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	12.304.964	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves			Bijlage 2				
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018	
05.03.04	Totaal baten product	0	0	0	0	0	
	Saldo product 05.03.01	-12.304.964	0	0	0	0	
	Beheer en onderhoud						
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0	
	1000094	Inkomsten gladheidsbestrijding	25.650	0	0	0	0
	Totaal baten product	25.650	0	0	0	0	
	Saldo product 05.03.04	25.650	0	0	0	0	
	05.03.05	Majeure projecten					
	0000210	Uitgav.ten laste van risicofonds PPS-A59	200.000	0	0	0	0
	0001735	Grondverwerving N261 tlv BDU	50.000	0	0	0	0
0001740	N279 tlv BDU	170.000	0	0	0	0	
0002234	Bijdrage in verkenning A58	0	500.000	0	0	0	
	Totaal lasten product	420.000	500.000	0	0	0	
	1000572	Bijdragen derden PPS A59	190.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	190.000	0	0	0	0	
	Saldo product 05.03.05	-230.000	-500.000	0	0	0	
	Totaal lasten productgroep	12.724.964	500.000	0	0	0	
	Totaal baten productgroep	215.650	0	0	0	0	
	Totaal incidentele lasten programma	92.202.103	39.197.784	4.704.790	0	0	
	Totaal incidentele baten programma	59.780.962	4.650.000	3.315.116	0	0	
06	Programma Cultuur en samenleving						
06.01	Cultuur						
06.01.01	Erfgoed						
0000802	Subsidies topmonumenten	0	0	222.850	245.025	245.025	
0000810	Rentekosten deelname NV Monumentenfonds	140.000	0	0	0	0	

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves			Bijlage 2			
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
0000819	Musea en verbinding met de samenleving	75.000	73.978	0	0	0
0001556	PMJP:Hollandsche Waterlinie (od,pnb)	1.921.081	0	0	0	0
0001750	Leerstoel Cultuur in Brabant	0	0	75.000	75.000	75.000
0001751	Leerstoel Brabantse taal en letterkunde	0	0	75.000	75.000	75.000
0001752	Restauratie opleidingsproject	0	0	22.000	22.000	22.000
0002156	Uitvoeringsprogramma erfgoed	3.128.165	3.195.826	0	0	0
0002255	Stichting Kamp Vught	0	0	100.000	100.000	100.000
0002287	Werkgelegenh.imp.;Restauratie Monumenten	5.000.000	0	0	0	0
0002319	Liberation route en Overloon	500.000	500.000	0	0	0
	Totaal lasten product	10.764.246	3.769.804	494.850	517.025	517.025
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.01.01	-10.764.246	-3.769.804	-494.850	-517.025	-517.025
06.01.02	Professionele kunsten					
0000837	Brabant Cultureel	62.528	0	0	0	0
0002204	Brabants Orkest 2013-2016	1.750.000	1.750.000	1.750.000	0	0
0002298	Circo Circulo	250.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	2.062.528	1.750.000	1.750.000	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.01.02	-2.062.528	-1.750.000	-1.750.000	0	0
	Totaal lasten productgroep	12.826.774	5.519.804	2.244.850	517.025	517.025
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
<u>06.02</u>	<u>Jeugd</u>					
06.02.01	Uitvoeringsagenda provinciale jeugdzorg					
0001760	Clëntenbeleid	1.200.000	0	0	0	0
0001761	Pleegzorg	26.300.000	0	0	0	0
0001762	Residentieel	59.700.000	0	0	0	0
0001763	Daghulp	20.000.000	0	0	0	0
0001764	Ambulant	95.700.000	0	0	0	0
0001765	Overige uitgaven jeugd	6.250.000	0	0	0	0
0002268	Transitiekosten Jeugd (250K)	210.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	209.360.000	0	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
1000309	Uitkering wet jeugdzorg zorgaanbieders	209.150.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	209.150.000	0	0	0	0
	Saldo product 06.02.01	-210.000	0	0	0	0
06.02.02	Uitvoeringsagenda transitie jeugdzorg					
0000854	K2	2.387.495	2.031.500	0	0	0
0000876	Zorgvernieuwing jeugdbeleid	1.100.000	0	0	0	0
0001608	Algemeen jeugdbeleid	1.266.169	0	0	0	0
	Totaal lasten product	4.753.664	2.031.500	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.02.02	-4.753.664	-2.031.500	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	214.113.664	2.031.500	0	0	0
	Totaal baten productgroep	209.150.000	0	0	0	0
<u>06.03</u>	<u>Samenleving</u>					
06.03.01	Leefbaarheid					
0001571	PMJP:opst.&uitv IDOPS (od,pnb)	5.334.372	0	0	0	0
0002217	Kennisdeling, proces, Leefbaarheid L@B	1.994.959	2.595.440	0	0	0
	Totaal lasten product	7.329.331	2.595.440	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.03.01	-7.329.331	-2.595.440	0	0	0
06.03.02	Gezondheid					
0000842	Regionaal sociaal beleid	0	0	600.000	600.000	600.000
0000859	Sensor	809.749	0	0	0	0
0002178	Interreg IVc project CASA	76.831	0	0	0	0
	Totaal lasten product	886.580	0	600.000	600.000	600.000

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
1000697	Interreg IVc project Casa	76.831	0	0	0	0
	Totaal baten product	76.831	0	0	0	0
	Saldo product 06.03.02	-809.749	0	-600.000	-600.000	-600.000
06.03.03	Participatie					
0000751	Palet	1.494.039	0	0	0	0
0001008	Subsidie Switch	69.177	0	0	0	0
0001615	Leerstoel ouderenbeleid UvT	14.927	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.578.143	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 06.03.03	-1.578.143	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	9.794.054	2.595.440	600.000	600.000	600.000
	Totaal baten productgroep	76.831	0	0	0	0
<u>06.04</u>	<u>Sociaal cultureel beleid</u>					
06.04.01	Media					
	Totaal lasten product	0	0	0	0	0
1000702	Omroep Brabant uitkomst onderhandelingen	1.000.000	1.000.000	0	0	0
	Totaal baten product	1.000.000	1.000.000	0	0	0
	Saldo product 06.04.01	1.000.000	1.000.000	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	0	0	0	0	0
	Totaal baten productgroep	1.000.000	1.000.000	0	0	0
	Totaal incidentele lasten programma	236.734.492	10.146.744	2.844.850	1.117.025	1.117.025
	Totaal incidentele baten programma	210.226.831	1.000.000	0	0	0
07	Investeringsagenda					
<u>07.01</u>	<u>Energietransitie</u>					
07.01.01	Solar en toptechnologie instituten					
0002116	Solar valorisatieprogramma	0	975.000	2.000.000	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
		bedragen x € 1				
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
	Totaal lasten product	0	975.000	2.000.000	0	0
	Totaal baten product					
	Saldo product 07.01.01	0	-975.000	-2.000.000	0	0
07.01.02	Biobased economy					
0002112	Biobased Economy	444.600	0	0	0	0
	Totaal lasten product	444.600	0	0	0	0
1000706	Inkomsten Biobased Economy	24.600	0	0	0	0
	Totaal baten product	24.600	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.02	-420.000	0	0	0	0
07.01.03	Elektrisch rijden en slimme netwerken					
0002115	Elektrisch rijden & slimme netwerken	1.600.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.600.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.01.03	-1.600.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	2.044.600	975.000	2.000.000	0	0
	Totaal baten productgroep	24.600	0	0	0	0
<u>07.02</u>	<u>Landschappen van allure</u>					
07.02.01	Algemene kosten landschappen van allure					
0002095	Organisatiekosten Landschappen v. Allure	178.379	50.000	0	0	0
0002232	Te verdelen LvA subsidies	26.875.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	27.053.379	50.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.02.01	-27.053.379	-50.000	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Totaal lasten productgroep	27.053.379	50.000	0	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
<u>07.03</u>	<u>Brabant C-fonds</u>					
07.03.03	Urgente culturele initiatieven					
0002296	Jheronimus Bosch 500 2016	3.000.000	0	0	0	0
0002297	Van Goghjaar 2015	2.000.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	5.000.000	0	0	0	0
	Totaal baten product					
	Saldo product 07.03.03	-5.000.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	5.000.000	0	0	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
<u>07.04</u>	<u>Sportplan 2016</u>					
07.04.01	Algemeen					
0002159	Alg.proj/Sportnetwerken;sportservice-adv	640.000	640.000	850.028	0	0
	Totaal lasten product	640.000	640.000	850.028	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.04.01	-640.000	-640.000	-850.028	0	0
07.04.02	Topsportaccommodaties					
0002160	Sportacc topwedstr of topsportevenem.	1.750.000	0	1.514.696	0	0
0002161	Sportacc voor topsporttraining	250.000	0	3.100.000	0	0
0002162	Fieldlabs voor topsportonderzoek	490.000	350.000	380.000	0	0
	Totaal lasten product	2.490.000	350.000	4.994.696	0	0
	Saldo product 07.04.02	-2.490.000	-350.000	-4.994.696	0	0
07.04.03	Topsportevenementen					
0002164	Topsportevenementen - Sponsoring	900.000	900.000	858.991	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
07.04.04 0002165	Totaal lasten product	900.000	900.000	858.991	0	0
	Saldo product 07.04.03	-900.000	-900.000	-858.991	0	0
	Talentontwikkeling	1.000.000	1.000.000	833.689	0	0
	Talentontwikkeling	1.000.000	1.000.000	833.689	0	0
	Totaal lasten product	1.000.000	1.000.000	833.689	0	0
07.04.05 0002166	Saldo product 07.04.04	-1.000.000	-1.000.000	-833.689	0	0
	Bijzondere breedte / gehandicaptensport	1.000.000	1.000.000	649.815	0	0
	Breedtesport/gehandicaptensportontw.	1.000.000	1.000.000	649.815	0	0
	Totaal lasten product	1.000.000	1.000.000	649.815	0	0
	Saldo product 07.04.05	-1.000.000	-1.000.000	-649.815	0	0
07.05 07.05.01 0002168	Totaal lasten productgroep	6.030.000	3.890.000	8.187.219	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
	<u>Grote erfgoedcomplexen</u>					
	Grote erfgoedcomplexen					
	Kwaliteitsborging	425.000	400.000	0	0	0
	Totaal lasten product	425.000	400.000	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.05.01	-425.000	-400.000	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	425.000	400.000	0	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
	<u>Spaar- en investeringsfondsinfra</u>					
	Grote ruit Eindhoven - Helmond					
	Noordoostcorridor	4.517.907	2.500.000	2.500.000	0	0
	Totaal lasten product	4.517.907	2.500.000	2.500.000	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves			Bijlage 2			
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.06.01	-4.517.907	-2.500.000	-2.500.000	0	0
07.06.02 0001944	N69 verbinding E'hoven-Valkensw.-België N-69	7.100.000	5.500.000	0	0	0
	Totaal lasten product	7.100.000	5.500.000	0	0	0
1000566	Afkoopsom N69 (incl. IBOI)	7.100.000	5.500.000	0	0	0
	Totaal baten product	7.100.000	5.500.000	0	0	0
	Saldo product 07.06.02	0	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	11.617.907	8.000.000	2.500.000	0	0
	Totaal baten productgroep	7.100.000	5.500.000	0	0	0
<u>07.07</u>	<u>Groen Ontwikkelfonds Brabant</u>					
07.07.01 0002320	Groen Ontwikkelfonds Brabant Exploitatiesubsidie GOB	1.100.000	0	0	0	0
	Totaal lasten product	1.100.000	0	0	0	0
	Totaal baten product	0	0	0	0	0
	Saldo product 07.07.01	-1.100.000	0	0	0	0
	Totaal lasten productgroep	1.100.000	0	0	0	0
	Totaal baten productgroep	0	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten programma	53.270.886	13.315.000	12.687.219	0	0
	Totaal incidentele baten programma	7.124.600	5.500.000	0	0	0
<u>31.02</u>	<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>					
31.02.01	Algemene heffingen totaal baten	0	0	0	0	0
31.02.02	Algemene uitkering provinciefonds					

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
0002324	Inkomstenprognose Prov.fds (VJN'14)	0	0	3.000.000	3.000.000	3.000.000
		0	0	3.000.000	3.000.000	3.000.000
1000004	Alg. uitkering uit het provinciefonds	17.000.000	10.000.000	0	0	0
1000005	Decentralisatieuitk. in het prov.fonds	123.942	0	0	0	0
1000784	DU-PF: Bedrijventerreinen/FES-gelden	0	1.196.000	0	0	0
1000785	DU-PF: Overige	0	139.911	0	0	0
	totaal baten	17.123.942	11.335.911	0	0	0
31.02.03	Dividenden					
0002073	Rentekosten Deelnemingen	1.093	0	0	0	0
	totaal lasten	1.093	0	0	0	0
1000234	Dividend Eindhoven Airport NV	113.440	0	0	0	0
	totaal baten	113.440	0	0	0	0
31.02.04	Financieringsfunctie					
0000004	Kosten sluiten van geldleningen	0	0	0	0	34.034
	totaal lasten	0	0	0	0	34.034
1000002	Rente van belegd kasgeld	175.000	0	0	0	0
1000351	Financieringsresultaat	2.780.491	0	0	0	0
	totaal baten	2.955.491	0	0	0	0
31.02.06	Overige algemene dekkingsmiddelen					
	totaal lasten	0	0	0	0	0
1000510	Vrijval overlopende passiva (tussenrek.)	0	5.000.000	0	0	0
	totaal baten	0	5.000.000	0	0	0
31.02	Totaal incidentele lasten	1.093	0	3.000.000	3.000.000	3.034.034
	Totaal incidentele baten	20.192.873	16.335.911	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves				Bijlage 2		
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
<u>31.03</u>	<u>Stelposten</u>					
31.03.03	Algemene stelposten					
0000100	Kosten van onderzoeken (onverdeeld)	21.455	24.984	0	0	0
0001982	Reserveringen Voorjaarsnota 2010	27.033.006	21.531.994	0	0	0
0002322	Buffer VJN'14; prognose lager rendement	0	0	0	5.000.000	10.000.000
	totaal lasten	27.054.461	21.556.978	0	5.000.000	10.000.000
1000741	Inverdieneffect taakst. inhuur en inkoop	1.000.000	2.500.000	0	0	0
	totaal baten	1.000.000	2.500.000	0	0	0
31.03	Totaal incidentele lasten	27.054.461	21.556.978	0	5.000.000	10.000.000
	Totaal incidentele baten	1.000.000	2.500.000	0	0	0
	Totaal generaal van de incidentele lasten	542.934.910	147.965.812	35.298.701	20.457.441	14.807.404
	Totaal generaal van de incidentele baten	388.681.362	36.305.633	3.315.116	95.000	0
	Totaal saldo van incidentele baten en lasten	-154.253.548	-111.660.179	-31.983.585	-20.362.441	-14.807.404
<u>31.04</u>	<u>Mutaties in reserves</u>					
31.04.01	Mutaties in reserves					
0000018	Toevoeging Res. Ontwikkelbedrijf (Rente)	1.112.586	0	0	0	0
0000020	Toevoeging AR (310401) overhevelingen	0	4.112.743	6.096.884	1.386.011	1.386.011
0000021	Toevo. AR (310401) doorgeschoven ruimte	0	353.460	0	0	0
0000023	Toevoeging AR (310401) Voorfinanciëring	5.614.514	5.614.514	7.114.514	7.114.514	7.114.514
0000054	Toevo. Res. Instandhoud. onr. erfgoed(071101)	5.566.061	568.120	576.641	585.290	594.069
0000064	Toevo. res. Basisinfrastr. en duurz prodm	4.093.136	4.668.509	4.707.136	4.752.138	4.797.813
0000067	Toevoeging risicoreserve	2.528.605	1.391.388	193.829	193.000	143.830
0001267	Toevoeging res.co-fin POPprogramma	1.000.000	0	0	0	0
0001471	Toevo. reserve BMIT IBOI (ecozones)	196.098	0	0	0	0
0001594	Toevo.res.Rev.land.geb;Gr-blauw dienst	2.400.901	2.400.901	2.400.901	2.400.901	2.400.901
0001598	toev. reserve Revit. Land. Gebied; EVZ's	847.887	1.752.805	1.753.903	1.753.903	1.753.903
0001835	Toevoeging reserve EP / Interreg IV	315.000	0	0	0	0
0001926	Toevoeging AR Investeringsagenda	22.099.037	17.995.396	16.859.396	14.784.334	13.785.334
0001958	Toevo reserve IDOP's/leefbaarheid@Brabant	4.800.000	0	0	0	0
0002071	Exploitatieuitgaven grondbank de Beerze	0	0	24.070	32.102	2.102
0002087	Toevoeging AR Immunisatieportefeuille	17.615.311	17.613.930	18.217.926	18.217.926	18.217.926
0002088	Toevoeging AR Indexatie	16.649.267	0	0	0	0
0002089	Toevoeging AR Balansverkorting	0	0	30.000.000	30.000.000	30.000.000
0002121	Toevoeging Res Ontwikkelbedrijf (grdbank	1.042.385	1.459.759	554.564	996.321	0
0002122	Toevoeging Res Woningbouwstim. (grdbank)	908.203	0	0	0	0
0002123	Toevoeging Res De Beerze (grdbank)	1.209.715	730.000	0	0	0

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves			Bijlage 2			
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
0002130	Toevo. reserve spaar-&investeringsfonds	47.360.000	46.920.000	45.600.000	45.600.000	45.600.000
0002134	Toevoeging Reserve ICT (concern proj.)	1.147.306	679.085	2.190.968	2.190.968	2.190.968
0002137	Toevoeging reserve EP: OP 2014-2020	0	0	0	0	0
0002142	Toevoeging reserve RLG; Biodiversiteit	1.800.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
0002323	Toevoeging reserve EP / POP3	1.200.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
0002330	Toevoeging reserve DU natuur	0	1.200.000	43.400.000	43.400.000	22.300.000
	totaal stortingen in reserves	139.506.012	111.460.610	183.690.732	177.407.408	154.287.371
1000020	Onttrekking uit AR Overhevelingen	7.222.762	0	0	0	0
1000021	Onttrekking uit AR Doorgeschoven ruimte	59.189.557	0	10.347.702	6.271.459	15.922.334
1000023	Onttr. uit AR (310401) Voorfinanciering	2.000.000	3.692.946	0	0	0
1000039	Onttr. res. vernieuwing openbaarvervoer	2.896.482	807.893	529.773	425.000	425.000
1000042	Onttr.res.Herh. districten (020603)(Inv)	157.000	157.000	4.824.171	0	0
1000056	Onttrekking Reserve BMIT	6.600.000	0	0	0	0
1000057	OnttRes Instandhouding onr erfgoed071101	6.066.032	768.134	776.607	785.208	793.939
1000069	Onttr res. Basisinfrastr. en duurz prodn	5.936.944	4.685.391	4.723.987	4.768.958	4.814.815
1000070	Onttrekking Risicoreserve	1.112.500	0	0	0	0
1000417	Onttrekking res Co-fin POP programma	554.363	779.811	0	0	0
1000437	Onttrekking reserve ILG	1.840.000	793.949	0	0	0
1000513	Onttr.res.Rev.land.geb; Gr-blauw dienst	2.054.330	0	0	0	0
1000515	Onttrek.res.Revital. Land. Geb; EVZ's	647.887	0	0	0	0
1000523	Onttr. reserve Pieken in de Delta	260.113	0	0	0	0
1000552	Onttrekking reserve EP/Interreg IV	612.811	0	0	0	0
1000553	Onttrekking reserve EP/OP Zuid	438.703	0	0	0	0
1000582	Onttr. agv incidentele aanwending res.	6.074.969	5.307.038	836.262	836.262	836.262
1000591	Onttr. AR (Industrielawaai PWP)	175.844	0	0	0	0
1000606	Onttr res. IDOP's/leefbaarheid@Brabant	5.704.257	0	0	0	0
1000620	Onttr.res uitvoeringsktn Agenda van Br.	1.616.691	0	0	0	0
1000622	Onttr. AR Balansverkorting (02.02)	3.872.872	0	0	0	0
1000623	Onttr. AR Balansverkorting (02.03)	2.273.300	1.495.784	0	0	0
1000625	Onttr. AR Balansverkorting (02.07)	30.607.675	6.780.000	0	0	0
1000631	Onttr. AR Balansverkorting (0001993)	0	0	0	5.667.168	0
1000632	Onttr. AR Balansverkorting (0001994)	278.815	7.500.000	0	2.871.903	0
1000635	Onttr. AR Balansverkorting (0001997)	0	8.629.152	0	0	0
1000636	Onttr. AR Balansverkorting (0001998)	2.900.000	0	0	0	0
1000637	Onttr. AR Balansverkorting (0001999)	1.983.000	1.577.000	0	0	0
1000641	Onttrekking reserve PWP	8.273.850	10.113.598	0	2.050.000	0
1000658	Onttrek. Res. Reg. Structuurverst. (WB)	2.676.200	0	0	0	0
1000667	Onttrekking AR Immunisatieportefeuille	17.615.311	17.613.929	17.299.503	16.471.415	14.234.171
1000669	Onttr. AR Investeringsagenda; 1e tranche	47.094.855	5.339.186	12.384.614	1.666.242	1.187.168
1000676	Onttrekking Res De Beerze (grdbank)	769.715	760.000	30.000	60.000	30.000

Limitatief overzicht van incidentele lasten en incidentele baten en van mutaties in reserves					Bijlage 2	
Codering	Omschrijving	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	bedragen x € 1 Begr.2018
1000677	Onttrekking Res Woningbouwstim. (grdbank	8.841.866	4.640.927	8.535.506	480.697	1.165.882
1000678	Onttrekking Res Ontwikkelbedr. (grdbank)	12.224.417	668.182	3.191.775	39.814	14.834.938
1000682	Onttrekking reserve ICT (concern proj.)	1.947.306	1.579.085	2.190.968	2.190.968	2.190.968
1000683	Onttrekking reserve EP: OP 2014-2020	200.000	0	0	0	0
1000686	Onttrekking reserve RLG; Biodiversiteit	2.600.000	0	3.000.000	3.000.000	3.000.000
1000688	Onttr. Res. Spaar- en Investeringsfonds	19.866.586	66.600.000	71.600.000	21.100.000	0
1000737	Onttrekking reserve Chemiepack	3.920.826	2.793.525	2.743.325	2.718.325	4.308.977
1000762	Onttr. Res. Groen ontw.fonds (2e Tr)	688.000	0	0	0	0
	totaal onttrekkingen aan reserves	279.795.839	153.082.530	143.014.193	71.403.419	63.744.454
31.04	Totaal stortingen in reserves	139.506.012	111.460.610	183.690.732	177.407.408	154.287.371
	Totaal onttrekkingen aan reserves	279.795.839	153.082.530	143.014.193	71.403.419	63.744.454
	Totaal alg.financieel beleid: incidentele lasten + stortingen	166.561.566	133.017.588	186.690.732	185.407.408	167.321.405
	Totaal alg.financieel beleid: incidentele baten + onttrekkingen	300.988.712	171.918.441	143.014.193	71.403.419	63.744.454
	Tot.generaal incidentele lasten + stortingen in reserves (a)	682.440.922	259.426.422	218.989.433	197.864.849	169.094.775
	Tot.generaal incidentele baten + onttrekkingen aan reserves (b)	668.477.201	189.388.163	146.329.309	71.498.419	63.744.454
	Structurele + incidentele lasten + toevoegingen aan reserves (A)	1.212.876.552	774.361.335	739.028.115	652.913.855	620.733.822
	Structurele + incidentele baten + onttrekkingen aan reserves (B)	1.212.876.552	774.361.335	739.028.115	652.913.855	620.733.822
	Structurele lasten (A -/- a)	530.435.630	514.934.913	520.038.682	455.049.006	451.639.047
	Structurele baten (B -/- b)	544.399.351	584.973.172	592.698.806	581.415.436	556.989.368
	Batig structureel saldo	13.963.721	70.038.259	72.660.124	126.366.430	105.350.321

Toerekening apparaatslasten

In de paragraaf bedrijfsvoering komen de lasten en de baten van de bedrijfsvoering tot uitdrukking.

Het saldo van de lasten en de baten van de bedrijfsvoering bedraagt voor de begroting 2015 € 114,3 miljoen.

Dit saldo - apparaatslasten genoemd - wordt toegerekend aan de programma's in de begroting en aan de investeringen/voorzieningen waar eveneens bedrijfsvoeringskosten aan verbonden zijn.

Een totaaloverzicht is onderstaand opgenomen.

Toegerekende apparaatskosten (bedragen in hele Euro's)		Begroting 2015	
		fte primair proces	apparaatslasten
<u>Toegerekende apparaatskosten aan programma's</u>			
01 Bestuur		73,88	11.235.361
02 Ruimte		138,81	21.109.643
03 Ecologie		202,08	30.731.480
04 Economie		54,03	8.216.656
05 Mobiliteit		154,99	23.570.230
06 Cultuur en samenleving		69,00	10.493.231
07 Investeringsagenda		44,69	6.796.268
Totaal toegerekende apparaatskosten aan programma's			112.152.869
<u>Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen</u>			
03 Ecologie			848.207
05 Mobiliteit			1.278.331
Totaal toegerekende apparaatskosten			114.279.407

Overzicht van specifieke bijdragen van het Rijk per begrotingsprogramma							bijlage 4
Omschrijving	Jaarrek.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018	
Programma Ruimte							
02.02 2.1 Rijksbijdr. Verbet. landbouwk.struct	-1.086.713	0	0	0	0	0	0
02.02 Rijksbijdr. verbeter landbk struct(ILG/POP)	-207.990	0	0	0	0	0	0
02.02 2.4 Rijksbijdr. Duurzame productiesyst.	-126.103	0	0	0	0	0	0
02.02 Rijksbijdr. divers niet agr act (ILG/POP)	-8.529	0	0	0	0	0	0
02.02 1.5b Rijksbijdr. Verplaatsing IV	-166.997	1.086.709	0	0	0	0	0
02.02 DU-uitk. Green deal zonnepanelen-asbest	3.342.937	225.063	0	0	0	0	0
02.03 Rijksbijdrage ISV 2	114.315	49.623	0	0	0	0	0
02.03 Rijksbijdrage stads- en dorpsvernieuwing	-45.159	238.381	0	0	0	0	0
02.03 Rijksbijdrage ISV	72.792	197.038	90.038	0	0	0	0
	1.888.552	1.796.814	90.038	0	0	0	0
Programma Ecologie							
03.01 1.3 Rijksbijdr. Morfolog.cond. EHS/VHR	-868.697	0	0	0	0	0	0
03.01 1.2 Rijksbijdr.kwant. watercond. EHS/VHR	-446.580	0	0	0	0	0	0
03.01 1.5a Rijksbijdr. Areaal verb. Waterkwal.	-1.277.049	0	0	0	0	0	0
03.02 Provinciaal ambitie statement (PAS)	87.743	0	0	0	0	0	0
03.02 Decentralisatie-uitkering Ext.Veiligheid	2.794.372	3.524.000	404.701	0	0	0	0
03.02 Rijksbijdr in kstn ex art 28 Luchtvaartw	10.210	12.607	12.607	12.607	12.607	12.607	12.607
03.02 Nat. samenwerkingsprog. luchtkwaliteit T	2.984.000	835.965	0	0	95.000	0	0
03.02 Interim-bedrijvenregeling	3.938.670	0	0	0	0	0	0
03.02 DU-ISV-3; ond. Bodemsanering	2.443.510	7.320.375	0	0	0	0	0
03.02 Decentralisatie-uitkering Bodem	9.197.922	14.530.357	6.847.513	2.743.326	2.718.326	1.108.978	0
03.03 1.1 Rijksbijdr. verw. EHS/RV via Groenf.	-89.524	121.176	0	0	0	0	0
03.03 1.6 Rijksbijdrage knelp. robuuste verb.	5.375.000	0	0	0	0	0	0
03.03 1.1 Rijksbijdr.Progr.Beh.bin/buiten EHS	12.619.921	0	0	0	0	0	0
03.03 DU-rijks-EHS	1.416.451	17.300.000	4.998.550	0	0	0	0
03.03 DU-Natuurbeheer EHS en PAS	10.750.000	39.812.000	0	0	0	0	0
03.03 1.7 Rijksbijdr. Soortenbescherming	-220	0	0	0	0	0	0
03.03 3.1 Rijksbijdr. Landschappelijke kwal.	-285.550	0	0	0	0	0	0
03.03 1.9 Rijksbijdr. pilot Groene Woud	-11.087	0	0	0	0	0	0
03.03 Rijksbijdr lands kwal&cult.hist (ILG/POP)	3.338	0	0	0	0	0	0
03.03 Rijksbijdr. NP Loonse en Drun. duinen T	37.428	0	0	0	0	0	0
	48.679.859	83.456.480	12.263.371	2.755.933	2.825.933	1.121.585	0
Programma Economie							
04.01 Rijksbijdr.EZ in exploitatie Pivot Park	1.600.000	0	0	0	0	0	0
04.02 Decentralisatie-uitkering BT/FES-gelden	213.900	882.000	0	0	0	0	0
04.02 Decentralisatie-uitkering Bedr.terreinen	-127.736	8.035.000	0	0	0	0	0
	1.686.164	8.917.000	0	0	0	0	0
Programma Mobiliteit							
05.01 Rijksbijdrage BDU (sted.tang.02.03)	5.756.619	0	0	0	0	0	0
05.01 Rijksbijdrage BDU (DVM 02.90)	188.618	1.107.875	430.000	274.173	0	0	0
05.01 Rijksbijdrage BDU (gebiedsgericht 02.04)	9.192.925	14.739.796	12.976.000	50.000	50.000	50.000	0
05.01 Rijksbijdr.Beter Benutten regiopak Brab	9.408.206	3.600.000	3.450.000	2.769.790	0	0	0
05.02 Rijksbijdrage BDU (OVNB 02.07)	5.013.900	1.504.518	0	0	0	0	0
05.02 Rijksbijdrage BDU (OV 02.01)	60.761.639	59.809.000	72.602.755	65.650.025	65.410.344	65.376.000	0
05.03 Rijksbijdrage BDU (prov.wegen 02.05)	6.109.182	12.999.589	20.378.366	13.471.140	4.418.000	4.418.000	0
05.03 Beschikbaarheidsvergoeding Rijk	15.667.762	16.085.000	20.170.000	17.555.000	16.280.000	16.420.000	0
	112.098.851	109.845.778	130.007.121	99.770.128	86.158.344	86.264.000	0
Programma Cultuur en samenleving							
06.01 Rijksbijdrage BKV 2005-2008	2.076	0	0	0	0	0	0
06.02 Uitkering wet jeugdzorg zorgaanbieders	201.311.867	209.150.000	0	0	0	0	0
	201.313.943	209.150.000	0	0	0	0	0
Programma Investeringsagenda							
07.06 Afkoopsom N69 (incl. IBOI)	1.283.443	7.100.000	5.500.000	0	0	0	0
07.07 DU Rijks-EHS; GOB	11.900.000	0	0	0	0	0	0
	13.183.443	7.100.000	5.500.000	0	0	0	0
Totaal	378.850.811	420.266.072	147.860.530	102.526.061	88.984.277	87.385.585	

Overzicht van specifieke bijdragen van de Europese Unie per begrotingsprogramma						bijlage 4
Omschrijving	Jaarrek.2013	Begr.2014	Begr.2015	Begr.2016	Begr.2017	Begr.2018
Programma Ruimte						
02.02 2.1 POP-subs.verb.landbouwk.structuur	197.101	41.766	0	0	0	0
02.02 POP-subsidie leader-groepen	955.981	483.321	0	0	0	0
02.02 2.3 Pop-subs. Verbrede landbouw	1.062	0	0	0	0	0
	1.154.144	525.087	0	0	0	0
Programma Ecologie						
03.01 Inkomsten Interreg IVC Watercore	56.158	0	0	0	0	0
03.01 POP subsidie verdrogingsbestrijding	-14.581	0	0	0	0	0
03.03 POP subsidie waterkwaliteit	27.818	0	0	0	0	0
03.03 1.1 Popsub.Progr.Beheer bin/buiten EHS	943.323	0	0	0	0	0
03.03 3.1 Pop-subs. Landschappelijke kwaliteit	22.155	0	0	0	0	0
	1.034.874	0	0	0	0	0
Programma Economie						
04.01 5.4 POP-subs.verbet.toerist./recre.aanbod	344.595	0	0	0	0	0
04.01 POP subsidie hernieuwbare energie 321b	-230.818	0	0	0	0	0
04.02 Interreg IVC: bijdrage EC I4W proj.kn.	144.800	0	0	0	0	0
04.03 EFRO bijdrage OP Zuid	9.693.417	0	0	0	0	0
	9.951.994	0	0	0	0	0
Programma Cultuur en samenleving						
06.03 6.2b/c/d POP-subs.verb.leefbaarh.kl.kern	3.812	0	0	0	0	0
06.03 Interreg IVc project Casa	35.054	76.831	0	0	0	0
	38.866	76.831	0	0	0	0
Totaal	12.179.878	601.918	0	0	0	0

Toelichting op de aanmerkelijke verschillen tussen jaarrekening 2013 en begroting 2015

In voorgaande tabel zijn de lasten en baten per programma voor jaarrekening 2013 en begroting 2015 opgenomen. Conform BBV worden de aanmerkelijke verschillen op hoofdlijnen toegelicht. Bij de toelichting op de verschillen is uitgegaan van verschillen groter dan € 1 miljoen. De voordelige verschillen t.o.v. 2013 zijn aangegeven met (v), de nadelige verschillen t.o.v. 2013 met (n).

Programma 01 Bestuur

De lasten van de begroting 2015 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2013 € 6,5 miljoen hoger.

Dit verschil wordt veroorzaakt door:

€ 1,0 miljoen (n): Hogere lasten in 2015 a.g.v. amendement 8 bij VJN inzake taskforce Brabant-Zeeland bestrijding drugscriminaliteit (€ 0,6 mln), hogere lasten in 2015 tov 2013 a.g.v. de vrijval in 2013 van de appa-pensioenvoorziening tot een bedrag van € 0,4 mln.

€ 0,3 miljoen (n): Hogere lasten krachtig bestuur

€ 0,5 miljoen (n): Hogere lasten in 2015 interbestuurlijk toezicht.

€ 4,8 miljoen (n): Hogere toegerekende apparaatskosten in 2015.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 0,8 miljoen nadelig. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2013 ontvangen bijdrage van partners in het kader van bestuurlijke samenwerking en de hogere inkomsten PS in 2013.

Programma 02 Ruimte

De lasten van de begroting 2015 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2015 € 17, 2 miljoen lager.

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 3,9 miljoen (v): Hogere lasten in 2015 voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten ad € 22,8 mln met name voor de oostelijke Langstraat en brainport oost. Hiertegenover staan lagere lasten ontwikkelbedrijf in 2015 ad € 21 mln. Hogere lasten in 2013 ad € 5,5 mln voor ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte voor procesgelden en voorziening leningen.

€ 12,8 miljoen (v): Lagere lasten in 2015 t.o.v. 2013 voor met name regievoering vitaal platteland en afdekking risico's.

€ 3,6 miljoen(v): De hogere lasten in 2013 t.o.v. 2015 houden verband met afdekking risico's maatregelen kredietcrisis woningbouw (€ 6,5 mln) en hogere kapitaallasten € 0,5 mln en hogere lasten voor versnelde uitvoering stedelijke zones in 2013 € 0,5 mln. Daar tegenover staan hogere lasten in 2015 voor woningbouwproductie en maatregelen Nimby (€ 3,8 mln)

€ 3,1 miljoen (n): Hogere toegerekende apparaatskosten in 2015.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 3,7 mln nadelig. Dit verschil houdt hoofdzakelijk verband met het beroep op rijks- en EU-middelen in 2013 ter afdekking van de lasten.

Programma 03 Ecologie

De lasten van de begroting 2015 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2013 € 26,4 miljoen lager.

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€12,5 miljoen (n): Hogere lasten in 2015 voor water-algemeen € 2 mln, voor hoogwaterbescherming € 0,6 mln, voor oppervlaktewaterkwantiteit en inrichting € 3,2 mln, voor grondwaterkwantiteit € 2,9 mln en voor waterkwaliteit € 3,9 mln.

€16,2 miljoen(v): Lagere lasten in 2015 voor milieu-algemeen € 1,1 mln, externe veiligheid € 2,4 mln, lucht/geur/geluid € 3,3 mln, bodem € 9,7 mln en handhaving € 4,3 mln. Daartegenover staan lagere lasten in 2015 voor afval- en grondstoffenbeheer ad € 4,7 mln.

€10,7miljoen(v): Lagere lasten in 2015 voor met name natuurgebieden en verbindingen € 17,4 mln, biodiversiteit € 3,7 mln, landschap € 2 mln, kapitaallasten € 1,5 mln en overig € 0,4 mln. Daartegenover staan hogere lasten in 2015 voor programmatische aanpak stikstof ad € 12,6 mln, schade-uitkeringen faunafonds € 0,8 mln en voor natuur en samenleving € 0,9 mln.

€12,0 miljoen (v): Lagere toegerekende apparaatskosten in 2015 o.a. in verband met overgang personeel naar omgevingsdiensten.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 41,6 miljoen nadelig, hoofdzakelijk veroorzaakt door het hogere beroep op rijks- en eu-middelen i.v.m. de dekking van de hogere lasten in 2013.

Programma 04 Economie

De lasten van de begroting 2015 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2013 € 30,6 miljoen lager.

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 9,4 miljoen (v): Lagere kapitaallasten in 2015 ad € 8,1 mln onder andere i.v.m. extra afschrijving agro&co in 2013, lagere kosten algemeen economisch beleid door afloop programma samen investeren en pmjp € 2,3 mln. Daartegenover staan hogere lasten in 2015 voor energie ad € 0,6 mln en voor deelnemingen/partners in uitvoering € 0,4 mln.

€10,8 miljoen(v): Lagere lasten in 2015 met name voor arbeidsmarkt/kenniseconomie ad € 12,6 mln. Hier tegenover staan hogere lasten voor o.a. innovatie en voor ruimte bedrijvigheid ad € 1,8 mln in 2015.

€10,4 miljoen(v):Hogere lasten in 2013 voor OP-Zuid.

€ 0,2miljoen (n): Hogere toegerekende apparaatskosten in 2015 t.o.v. 2013.

Het verschil op de baten tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 14,6 mln nadelig, voornamelijk a.g.v. budgettaire neutrale verwerking EFRO-bijdrage in 2013 en de lagere baten algemeen economisch beleid.

Programma 05 Mobiliteit

De lasten van de begroting 2015 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2013 € 46,3 miljoen lager.

Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€10,4 miljoen(v): Hogere lasten goederenvervoer in 2013 ad € 9,3 mln voor Brabantse kanalen en hogere lasten in 2013 voor bereikbaarheid netwerkprogramma ad € 3,4 mln, en hogere lasten voor beter benutten ad € 5,3 mln, hogere kapitaallasten in 2013 ad € 3,3 mln en hogere lasten verkeersveiligheid ad € 0,6 mln. Daartegenover staan hogere lasten in 2015 voor DVM ad € 3,1 mln, regionale maatregelen ad € 5,2 mln en fiets in de versnelling € 3,2 mln.

€46,8 miljoen(v): Lagere kosten voor openbaar vervoer in 2015 voor OV-beleid ad € 2,9 mln, voor OV ontwikkelfunctie € 3,4 mln en OV-exploitatie € 40,2 mln

€10,9 miljoen (n) Hogere kosten in 2015 voor majeure projecten infrastructuur ad € 1,3 mln, hogere lasten in 2015 voor reconstructies en vervangingsinvesteringen (€12,2 mln), Daar tegenover staan lagere kosten voor beheer en onderhoud in 2015 ad € 0,7 mln en lagere kapitaallasten in 2015 ad € 1,9 mln.

€ 2,9 miljoen (v) Lagere toegerekende apparaatskosten.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is €40,3 miljoen nadelig. Dit verschil is het gevolg van het hogere beroep op rijksmiddelen in verband met de hogere lasten in 2013.

Programma 06 Cultuur en samenleving

De lasten van de begroting 2015 zijn ten opzichte van de jaarrekening 2013 € 236,8 miljoen lager. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 4,6 miljoen(v): Lagere bijdrage in 2015 voor professionele kunsten € 3,2 mln en hogere lasten voor erfgoed ad € 1,8 mln in 2013 vanwege o.a. de benodigde vorming van voorziening lening monumentenfonds bij de jaarrekening 2013. Daar staan in 2015 hogere lasten voor kunstbalie ad € 0,4 mln tegenover.

€204 miljoen(v): In 2015 is het merendeel van de uitgaven voor Jeugdzorg overgegaan naar gemeenten. Op de begroting 2015 resteren de lasten voor K2 ad € 2 mln.

€10,1 miljoen(v): Lagere lasten in 2015 voor leefbaarheid vanwege o.a. beëindiging idop-regeling ad € 6,1 mln, lagere lasten 2015 voor gezondheid vanwege beëindiging subsidie sensor ad € 1 mln en lagere lasten 2015 voor participatie vanwege beëindiging subsidie palet € 2,9 mln.

€ 17,4 miljoen (v): Lagere lasten in 2015 voor sociaal cultureel beleid voor het grootste deel veroorzaakt door de beëindiging van basissubsidie omroep Brabant

€ 0,5 miljoen (v): Lagere toegerekende apparaatskosten in 2015 t.o.v. 2013.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 201,6 miljoen nadelig. Dit verschil wordt veroorzaakt door het wegvallen van de rijksuitkering voor de jeugdzorg.

Programma 07 Investeringsagenda

€ 16,2 miljoen(n): Hogere lasten in 2013 voor energietransitie € 3,3 mln, voor landschappen van allure € 25,7 mln, voor GOB € 22,3 mln en € 2,2 mln aan hogere toegerekende apparaatslasten. Daartegenover staan hogere lasten in 2015 voor ruit Eindhoven, N69 en N279 ad € 67,1 mln en sportplan 2016 € 0,5 mln.

€ 2,2 miljoen (v): Lagere toegerekende apparaatskosten in 2015 t.o.v. 2013.

Het verschil op het batenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 7,7 miljoen nadelig. Dit verschil wordt veroorzaakt door de hogere rijksmiddelen voor EHS in 2013 ad € 11,9 mln en de hogere afkoopsom N69 in 2015 ad € 4,2 mln.

Algemeen financieel beleid

Het verschil op het lastenbudget tussen de jaarrekening 2013 en de begroting 2015 is € 37,5 miljoen nadelig en wordt vooral veroorzaakt door de in 2015 opgenomen bedrag voor de stelpost in te zetten begrotingsruimte € 4,5 miljoen, de stelpost bestuursakkoord € 21,5 miljoen en de hogere lasten financieringsfunctie ad € 10,2 mln en de post onvoorzien ad € 1,3 mln.

De algemene inkomsten komen in 2015 € 6,7 miljoen lager uit dan in 2013 voornamelijk a.g.v.

- lagere uitkering provinciefonds (-/- € 32 miljoen)
- hogere raming decentralisatieuitkeringen in 2015 ad € 35,4 miljoen.
- lagere dividenduitkeringen/opbrengst (-/- € 8,8 miljoen)
- lagere inkomsten financieringsfunctie (-/- € 22,8 miljoen)
- hogere opbrengst opcenten motorrijtjigenbelasting in 2015 (+ €19,8 miljoen)
- hogere opbrengst overige algemene dekkingsmiddelen (€ 1,7 mln).

De stortingen in de reserves vallen in 2015 t.o.v. 2013 € 89,1 miljoen lager uit waarvan als belangrijkste verschillen zijn te noemen: de hogere stortingen in 2013 in de algemene reserve component doorgeschoven ruimte ad € 14,4 mln, in de risicoreserve ad € 19,7 mln, in de reserve essent indexatieportefeuille ad € 15,7 mln, in de reserve chemiepack ad € 14,8 mln, in de reserve ilg € 9 mln, in de reserve PWP € 7,8 mln en in de reserve idops € 4,8 mln.

De onttrekkingen aan de reserves vallen in 2015 t.o.v. 2013 € 116,0 miljoen lager uit. De hogere onttrekkingen in 2013 hebben vooral te maken met overhevelingen in 2013 ad € 42,5 mln, afdekking risico's in 2013 ad € 37,4 mln, onttrekkingen 2013 i.v.m. investeringsagenda ad € 51,3 mln, onttrekkingen reserve ontwikkelbedrijf ad € 26,5 mln, onttrekkingen algemene reserve component voorfinanciering € 13,1 mln en reserve BMIT € 6,7 mln. Daar staat tegenover dat er in 2015 een grotere onttrekking ad € 62,5 mln plaatsvindt uit het spaar en investeringsfonds.

II Toelichting op de financiële positie

Een gezonde financiële positie is essentieel voor het in stand houden van het niveau van de voorzieningen en het kunnen opvangen van onverwachte uitgaven.

De continuïteit van de provincie is gebaat bij een goede financiële positie. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de geactiveerde investeringen, de reserves, de voorzieningen en de opgenomen geldleningen.

In de bijlagen 6 t/m 13 zijn de verschillende overzichten opgenomen die de financiële positie van de provincie mee bepalen.

6 Geprognosticeerde balans

Hierin zijn de vaste activa en de lange passiva opgenomen op soortgelijke wijze als in de balans bij de jaarrekening.

7, 8 en 9 Vaste activa

Bijlage 7, 8 en 9 bevatten een (meerjarige) specificatie van de immateriële vaste activa, de materiële vaste activa en de financiële vaste activa.

10 Reserves

De bijlage bevat het meerjarig gespecificeerde verloop van de reserves.

11 Voorzieningen

De bijlage bevat het meerjarig gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

12 Vaste schulden

De bijlage bevat de specificatie van de opgenomen langlopende geldleningen.

13 Borg- en garantstellingen

In bijlage 13 zijn de door de provincie (gemeenschappelijk) gewaarborgde geldleningen en de afgegeven garanties gespecificeerd opgenomen.

14 Uitwerking van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de begroting zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de ontwikkelingen met betrekking tot de risico's toegelicht. In de uitwerking is een nadere detaillering van deze risico's opgenomen.

15 Financiële positie van Noord-Brabant i.r.t. de overige provincies

In bijlage 15 wordt de financiële positie van Noord-Brabant vergeleken met de overige provincies. Omdat bij de opstelling van de begroting 2015 de begrotingen van de overige provincies nog niet voorhanden waren, is gebruikt gemaakt van de gegevens uit de provinciale jaarrekeningen 2013 en de begrotingen 2014 van alle provincies.

De vergelijking betreft:

- De financiële omvang van de jaarrekening/begroting;
- De verdeling structureel en incidenteel;
- Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting i.r.t. begrotingsomvang;
- Balanstotaal /verhouding reserves en vreemd vermogen /borgstellingen en afgegeven garantieverplichtingen.

Financiële positie 2015

bijlage 6

Omschrijving	Stand per 1-jan-2015	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2015
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	141.781.818	0		20.375.004	121.406.814
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	84.451.527	15.671.145		5.489.117	94.633.555
Inv. met maatschappelijk nut	319.587.703	88.100.423		35.553.071	372.135.055
Financiële vaste activa	3.067.429.076	16.064.660	174.172.093		2.909.321.643
Totaal activa	3.613.250.125	119.836.228	174.172.093	61.417.192	3.497.497.068
Passiva					
Algemene reserve	162.395.609	11.472.105	6.486.471		167.381.243
Reserve Essent	2.514.198.235	35.609.326	54.242.089		2.495.565.472
Bestemmingsreserves	200.228.292	64.379.179	92.353.969		172.253.502
Voorzieningen	193.244.202	5.675.541	6.639.434		192.280.309
Opgenomen vaste geldlening	42.670.786		6.111.578		36.559.208
Saldo	500.513.000		67.055.667		433.457.333
Totaal passiva	3.613.250.125	117.136.151	232.889.208	0	3.497.497.068

Financiële positie 2016

Omschrijving	Stand per 1-jan-2016	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2016
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	121.406.814	0		19.496.898	101.909.916
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	94.633.555	5.194.171		10.817.477	89.010.249
Inv. met maatschappelijk nut	372.135.055	32.024.860		40.945.079	363.214.837
Financiële vaste activa	2.909.321.643	14.484.898	16.410.427		2.907.396.114
Totaal activa	3.497.497.068	51.703.929	16.410.427	71.259.454	3.461.531.116
Passiva					
Algemene reserve	167.381.243	13.405.227	13.091.027		167.695.443
Reserve Essent	2.495.565.472	65.077.322	30.520.379		2.530.122.415
Bestemmingsreserves	172.253.502	105.208.183	99.402.788		178.058.898
Voorzieningen	192.280.309	5.701.151	3.590.849		194.390.611
Opgenomen vaste geldlening	36.559.208		6.329.877		30.229.331
Saldo	433.457.333		72.422.915		361.034.418
Totaal passiva	3.497.497.068	189.391.883	225.357.835	0	3.461.531.116

Financiële positie 2017

bijlage 6

Omschrijving	Stand per 1-jan-2017	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2017
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	101.909.916	0		18.137.657	83.772.259
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	89.010.249	370.000		6.040.084	83.340.165
Inv. met maatschappelijk nut	363.214.837	30.622.000		42.147.211	351.689.626
Financiële vaste activa	2.907.396.114	12.733.556	16.096.871		2.904.032.799
Totaal activa	3.461.531.116	43.725.556	16.096.871	66.324.952	3.422.834.849
Passiva					
Algemene reserve	167.695.443	8.693.525	8.989.784		167.399.184
Reserve Essent	2.530.122.415	63.002.260	27.512.990		2.565.611.685
Bestemmingsreserves	178.058.898	105.711.623	34.900.645		248.869.876
Voorzieningen	194.390.611	5.727.141	3.705.466		196.412.286
Opgenomen vaste geldleningen	30.229.331		6.555.971		23.673.360
Saldo	361.034.418		140.165.960		220.868.458
Totaal passiva	3.461.531.116	183.134.549	221.830.816	0	3.422.834.849

Financiële positie 2018

Omschrijving	Stand per 1-jan-2018	Begrote mutaties			Stand per 31-dec-2018
		Vermeerderingen	Verminderen	Afschrijvingen	
Activa					
Immateriële vaste activa	83.772.259	0		15.421.339	68.350.920
Materiële vaste activa					
Inv. met economisch nut	83.340.165	370.000		6.032.389	77.677.776
Inv. met maatschappelijk nut	351.689.626	25.982.000		43.401.546	334.270.080
Financiële vaste activa	2.904.032.799	9.735.000	135.987.294		2.777.780.505
Totaal activa	3.422.834.849	36.087.000	135.987.294	64.855.274	3.258.079.281
Passiva					
Algemene reserve	167.399.184	8.644.355	20.231.311		155.812.228
Reserve Essent	2.565.611.685	62.003.260	16.257.601		2.611.357.344
Bestemmingsreserves	248.869.876	83.639.756	27.255.542		305.254.090
Voorzieningen	196.412.286	5.755.208	3.653.112		198.514.382
Opgenomen vaste geldleningen	23.673.360		6.790.142		16.883.218
Saldo	220.868.458		250.610.439		(29.741.980)
Totaal passiva	3.422.834.849	160.042.579	324.798.147	0	3.258.079.282

Immateriële vaste activa

verloop in 2015

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	114.890.226	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode

L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2016

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	135.265.230	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode

L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2017

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	154.762.128	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode

L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2018

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Agio op obligaties	256.672.044	0	256.672.044	172.899.785	Looptijd obligaties

* afschrijvingsmethode

L=lineair

Immateriële vaste activa

Bijlage 7

verloop in 2015

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 14	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 14
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 141.781.818	20.375.004	121.406.814
--------------------	---------------	------------	-------------

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2016

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 15	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 15
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 121.406.814	19.496.898	101.909.916
--------------------	---------------	------------	-------------

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2017

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 16	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 16
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 101.909.916	18.137.657	83.772.259
--------------------	---------------	------------	------------

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Immateriële vaste activa

verloop in 2018

Omschrijving	* Boekwaarde per 1 jan 17	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 17
--------------	------------------------------	----------------	-----------------------------

Agio op obligaties	L 83.772.259	15.421.339	68.350.920
--------------------	--------------	------------	------------

* afschrijvingsmethode
L=lineair

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	107.445.241	15.144.145	122.589.386	53.706.355	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	28.350.170	0	28.350.170	2.835.025	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0	0	0	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	1.799.890	10 jaar	L
Steunpunten	5.704.643	157.000	5.861.643	5.704.643	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	950.565	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	1.067.949	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	46.901	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	519.404	10 jaar	L
Arbo	1.016.643	(0)	1.016.643	980.820	10 jaar	L
Materieel provinciale wegen	1.788.050	370.000	2.158.050	468.551	Diverse	L
Telefooncentrale	1.000.000	0	1.000.000	25.180	15 jaar	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	1.847.780	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	154.554.517	15.671.145	170.225.662	70.102.990		
<u>Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	59.374.736	5.500.000	64.874.736	29.254.680	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.443.614	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	48.780.136	3.350.000	52.130.136	22.380.108	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	235.594.057	24.062.000	259.656.057	105.984.039	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	3.472.190	0	3.472.190	3.472.190	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.236.456	10.000	10.246.456	5.044.869	15 jaar	L
N-261	41.010.996	37.889.004	78.900.000	14.799	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	10.457.192	1.278.000	11.735.192	1.839.589	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	141.712.175	10.350.000	152.062.175	69.609.795	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	276.834	20 jaar/7,75%	A
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	20 jaar/7,75%	A
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	20 jaar/7,75%	A
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.661.396	20 jaar/7,75%	A
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	11.170.197	20 jaar/7,75%	A
Komomleidingen	4.484.721	5.661.419	10.146.140	0	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	751.175	0	751.175	16.745	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.082.505.059	88.100.423	1.170.605.482	762.917.356		
Totaal materiële vaste activa	1.237.059.576	103.771.568	1.340.831.144	833.020.346		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 15	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 15
<u>Investerings met economisch nut</u>					
<u>Bedrijfsgebouwen</u>					
Provinciehuis	53.738.886	3.797.703			65.085.328
Renovatie Noordbrabants Museum	25.515.145	801.464			24.713.681
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0			0
Beveiliging	643.449	241.311			402.138
Steunpunten	0	157.000			0
Waterstraat 16-18	1.445.576	99.124			1.346.452
<u>Vervoermiddelen</u>					
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0
<u>Machines apparaten en installaties</u>					
Milieumeetwagens	0	0			0
Brandweerauto	17.056	4.264			12.792
Kantoorinnovatie	388.661	55.521			333.140
Arbo	35.823	19.434			16.389
Materieel provinciale wegen	1.319.499	139.791			1.549.708
Telefooncentrale	974.820	66.667			908.153
<u>Overige materiële vaste activa</u>					
Meubilair	372.612	106.839			265.773
Totaal investeringen met economisch nut	84.451.527	5.489.117	0	0	94.633.555
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>					
<u>Gronden en terreinen</u>					
Grondverwerving	30.120.056	3.920.369			31.699.687
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>					
Uit te voeren projecten	218.526	89.652			128.874
Voorbereiding projecten	26.400.028	3.077.889			26.672.139
Verbeteren en bouwen	129.610.018	15.432.235			138.239.783
DVM Brabantstad (1)	0	0			0
Benutten (DVM)	5.191.587	625.232			4.576.355
N-261	40.996.197	2.734.066			76.151.135
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	8.617.603	697.146			9.198.457
Vervangingsinvestering (SO)	72.102.380	8.072.995			74.379.385
Monitoring meetnet	267.138	33.675			233.463
Secundaire wegen	0	0			0
Tertiaire wegen	0	0			0
Quartaire wegen	242.597	153.672			88.925
Overige wegen	602.422	367.081			235.341
Komomleidingen	4.484.721	298.981			9.847.159
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	734.430	50.078			684.352
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	319.587.703	35.553.071	0	0	372.135.055
Totaal materiële vaste activa	404.039.230	41.042.188	0	0	466.768.610

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	122.589.386	0	122.589.386	57.504.058	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	28.350.170	0	28.350.170	3.636.489	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0	0	0	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	2.041.201	10 jaar	L
Steunpunten	5.861.643	4.824.171	10.685.814	5.861.643	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	1.049.689	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	1.067.949	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	51.165	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	574.925	10 jaar	A
Arbo	1.016.643	0	1.016.643	1.000.254	10 jaar	A
Materieel provinciale wegen	2.158.050	370.000	2.528.050	608.342	Diverse	L
Telefooncentrale	1.000.000	0	1.000.000	91.847	15 jaar	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	1.954.619	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	170.225.662	5.194.171	175.419.833	75.592.107		
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	64.874.736	5.200.000	70.074.736	33.175.049	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.533.266	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	52.130.136	3.350.000	55.480.136	25.457.997	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	259.656.057	14.558.000	274.214.057	121.416.274	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	3.472.190	0	3.472.190	3.472.190	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.246.456	0	10.246.456	5.670.101	15 jaar	L
N-261	78.900.000	0	78.900.000	2.748.865	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	11.735.192	0	11.735.192	2.536.735	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	152.062.175	7.627.000	159.689.175	77.682.790	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	310.509	15 jaar	L
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	15 jaar	L
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	15 jaar	L
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.815.068	15 jaar	L
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	11.537.278	15 jaar	L
Komomleidingen	10.146.140	1.289.860	11.436.000	298.981	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	751.175	0	751.175	66.823	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.170.605.482	32.024.860	1.202.630.342	798.470.427		
Totaal materiële vaste activa	1.340.831.144	37.219.031	1.378.050.175	874.062.534		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 16	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 16
<u>Investerings met economisch nut</u>					
<u>Bedrijfsgebouwen</u>					
Provinciehuis	65.085.328	4.473.700			60.611.628
Renovatie Noordbrabants Museum	24.713.681	801.464			23.912.217
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0			0
Beveiliging	402.138	222.433			179.705
Steunpunten	0	4.824.171			0
Waterstraat 16-18	1.346.452	104.576			1.241.876
<u>Vervoermiddelen</u>					
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0
<u>Machines apparaten en installaties</u>					
Milieumeetwagens	0	0			0
Brandweerauto	12.792	4.264			8.528
Kantoorinnovatie	333.140	37.158			295.982
Arbo	16.389	9.653			6.736
Materieel provinciale wegen	1.549.708	168.252			1.751.456
Telefooncentrale	908.153	66.667			841.487
<u>Overige materiële vaste activa</u>					
Meubilair	265.773	105.139			160.634
Totaal investeringen met economisch nut	94.633.555	10.817.477	0	0	89.010.249
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>					
<u>Gronden en terreinen</u>					
Grondverwerving	31.699.687	4.262.076			32.637.611
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>					
Uit te voeren projecten	128.874	62.034			66.841
Voorbereiding projecten	26.672.139	3.323.263			26.698.877
Verbeteren en bouwen	138.239.783	16.936.493			135.861.290
DVM Brabantstad (1)	0	0			0
Benutten (DVM)	4.576.355	637.238			3.939.117
N-261	76.151.135	5.260.000			70.891.135
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	9.198.457	782.346			8.416.111
Vervangingsinvestering (SO)	74.379.385	8.594.592			73.411.793
Monitoring meetnet	233.463	36.285			197.179
Secundaire wegen	0	0			0
Tertiaire wegen	0	0			0
Quartaire wegen	88.925	88.924			0
Overige wegen	235.341	235.341			1
Komomleidingen	9.847.159	676.409			10.460.609
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	684.352	50.078			634.273
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	372.135.055	40.945.079	0	0	363.214.837
Totaal materiële vaste activa	466.768.610	51.762.556	0	0	452.225.086

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	122.589.386	0	122.589.386	61.977.758	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	28.350.170	0	28.350.170	4.437.953	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0	0	0	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	2.263.634	10 jaar	L
Steunpunten	10.685.814		10.685.814	10.685.814	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	1.154.265	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	1.067.949	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	55.429	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	612.083	10 jaar	A
Arbo	1.016.643	0	1.016.643	1.009.907	10 jaar	A
Materieel provinciale wegen	2.528.050	370.000	2.898.050	776.594	Diverse	L
Telefooncentrale	1.000.000	0	1.000.000	158.513	15 jaar	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	2.059.758	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	175.419.833	370.000	175.789.833	86.409.584		
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	70.074.736	1.300.000	71.374.736	37.437.125	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.595.299	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	55.480.136	1.540.000	57.020.136	28.781.259	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	274.214.057	18.300.000	292.514.057	138.352.767	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	3.472.190	0	3.472.190	3.472.190	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.246.456	0	10.246.456	6.307.339	15 jaar	L
N-261	78.900.000	0	78.900.000	8.008.865	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	11.735.192	0	11.735.192	3.319.081	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	159.689.175	8.000.000	167.689.175	86.277.382	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	346.793	15 jaar	L
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	15 jaar	L
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	15 jaar	L
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.903.993	15 jaar	L
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	11.772.618	15 jaar	L
Komomleidingen	11.436.000	1.482.000	12.918.000	975.391	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	751.175	0	751.175	116.902	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.202.630.342	30.622.000	1.233.252.342	839.415.505		
Totaal materiële vaste activa	1.378.050.175	30.992.000	1.409.042.175	925.825.089		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 17	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 17
<u>Investerings met economisch nut</u>					
<u>Bedrijfsgebouwen</u>					
Provinciehuis	60.611.628	4.588.201			56.023.427
Renovatie Noordbrabants Museum	23.912.217	801.464			23.110.752
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0			0
Beveiliging	179.705	121.370			58.335
Steunpunten	0	0			0
Waterstraat 16-18	1.241.876	110.328			1.131.549
<u>Vervoermiddelen</u>					
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0
<u>Machines apparaten en installaties</u>					
Milieumeetwagens	0	0			0
Brandweerauto	8.528	4.264			4.265
Kantoorinnovatie	295.982	39.202			256.781
Arbo	6.736	6.736			0
Materieel provinciale wegen	1.751.456	196.714			1.924.742
Telefooncentrale	841.487	66.667			774.820
<u>Overige materiële vaste activa</u>					
Meubilair	160.634	105.139			55.496
Totaal investeringen met economisch nut	89.010.249	6.040.084	0	0	83.340.165
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>					
<u>Gronden en terreinen</u>					
Grondverwerving	32.637.611	4.285.717			29.651.894
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>					
Uit te voeren projecten	66.841	66.841			-1
Voorbereiding projecten	26.698.877	3.572.205			24.666.672
Verbeteren en bouwen	135.861.290	17.652.580			136.508.710
DVM Brabantstad (1)	0	0			0
Benutten (DVM)	3.939.117	649.456			3.289.661
N-261	70.891.135	5.260.000			65.631.135
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	8.416.111	782.346			7.633.765
Vervangingsinvestering (SO)	73.411.793	9.026.490			72.385.303
Monitoring meetnet	197.179	39.097			158.082
Secundaire wegen	0	0			0
Tertiaire wegen	0	0			0
Quartaire wegen	0	0			0
Overige wegen	1	0			1
Komomleidingen	10.460.609	762.400			11.180.209
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	634.273	50.078			584.195
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	363.214.837	42.147.211	0	0	351.689.626
Totaal materiële vaste activa	452.225.086	48.187.295	0	0	435.029.791

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

bijlage 8

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving	*
<u>Investerings met economisch nut</u>						
<u>Bedrijfsgebouwen</u>						
Provinciehuis	122.589.386	0	122.589.386	66.565.959	Diverse	**
Renovatie Noordbrabants Museum	28.350.170	0	28.350.170	5.239.418	25 jaar	L
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0	0	0	25 jaar	L
Beveiliging	2.443.339	0	2.443.339	2.385.004	10 jaar	L
Steunpunten	10.685.814	0	10.685.814	10.685.814	20 jaar	L
Waterstraat 16-18	2.396.141	0	2.396.141	1.264.592	25 jaar/5,50%	A
<u>Vervoermiddelen</u>						
Motorschip muskusrattenbestrijding	149.927	0	149.927	149.927	25 jaar/6,00%	A
<u>Machines apparaten en installaties</u>						
Milieumeetwagens	1.067.949	0	1.067.949	1.067.949	5 jaar	L
Brandweerauto	63.957	0	63.957	59.692	15 jaar	L
Kantoorinnovatie	908.065	0	908.065	651.284	10 jaar	A
Arbo	1.016.643	0	1.016.643	1.016.643	10 jaar	A
Materieel provinciale wegen	2.898.050	370.000	3.268.050	973.308	Diverse	L
Telefooncentrale	1.000.000	0	1.000.000	225.180	15 jaar	L
<u>Overige materiële vaste activa</u>						
Meubilair	2.220.392	0	2.220.392	2.164.896	Diverse	L
Totaal investeringen met economisch nut	175.789.833	370.000	176.159.833	92.449.668		
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>						
<u>Gronden en terreinen</u>						
Grondverwerving	71.374.736	2.100.000	73.474.736	41.722.842	15 jaar	L
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>						
Uit te voeren projecten	9.662.140	0	9.662.140	9.662.140	20 jaar/7,75%	A
Voorbereiding projecten	57.020.136	2.000.000	59.020.136	32.353.464	15 jaar	L
Verbeteren en bouwen	292.514.057	13.000.000	305.514.057	156.005.347	15 jaar	L
DVM Brabantstad (1)	3.472.190	0	3.472.190	3.472.190	15 jaar	L
Benutten (DVM)	10.246.456	0	10.246.456	6.956.795	15 jaar	L
N-261	78.900.000	0	78.900.000	13.268.865	15 jaar	L
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	11.735.192	0	11.735.192	4.101.427	15 jaar	L
Vervangingsinvestering (SO)	167.689.175	7.400.000	175.089.175	95.303.872	15 jaar	L
Monitoring meetnet	543.972	0	543.972	385.890	15 jaar	L
Secundaire wegen	338.977.010	0	338.977.010	338.977.010	15 jaar	L
Tertiaire wegen	154.771.491	0	154.771.491	154.771.491	15 jaar	L
Quartaire wegen	10.903.993	0	10.903.993	10.903.993	15 jaar	L
Overige wegen	11.772.619	0	11.772.619	11.772.619	15 jaar	L
Komomleidingen	12.918.000	1.482.000	14.400.000	1.737.791	15 jaar	L
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	751.175	0	751.175	166.980	15 jaar	L
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	1.233.252.342	25.982.000	1.259.234.342	881.562.716		
Totaal materiële vaste activa	1.409.042.175	26.352.000	1.435.394.175	974.012.384		

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde per 1 jan 18	Afschrijvingen	Afwaardering wegens duur- zame waarde- vermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 18
<u>Investerings met economisch nut</u>					
<u>Bedrijfsgebouwen</u>					
Provinciehuis	56.023.427	4.710.116			51.313.311
Renovatie Noordbrabants Museum	23.110.752	801.464			22.309.288
Onvoorzien Noordbrabants Museum	0	0			0
Beveiliging	58.335	26.407			31.929
Steunpunten	0	0			0
Waterstraat 16-18	1.131.549	116.396			1.015.153
<u>Vervoermiddelen</u>					
Motorschip muskusrattenbestrijding	0	0			0
<u>Machines apparaten en installaties</u>					
Milieumeetwagens	0	0			0
Brandweerauto	4.265	4.265			0
Kantoorinnovatie	256.781	41.358			215.423
Arbo	0	0			0
Materieel provinciale wegen	1.924.742	225.176			2.069.566
Telefooncentrale	774.820	66.667			708.153
<u>Overige materiële vaste activa</u>					
Meubilair	55.496	40.542			14.953
Totaal investeringen met economisch nut	83.340.165	6.032.389	0	0	77.677.776
<u>Investerings in de openbare ruimte met</u>					
<u>Gronden en terreinen</u>					
Grondverwerving	29.651.894	4.118.189			27.633.705
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</u>					
Uit te voeren projecten	0	0			0
Voorbereiding projecten	24.666.672	3.675.601			22.991.071
Verbeteren en bouwen	136.508.710	18.687.428			130.821.282
DVM Brabantstad (1)	0	0			0
Benutten (DVM)	3.289.661	662.621			2.627.039
N-261	65.631.135	5.260.000			60.371.135
Infraprojecten in Voorbereiding (Appkstin)	7.633.765	782.346			6.851.419
Vervangingsinvestering (SO)	72.385.303	9.261.956			70.523.348
Monitoring meetnet	158.082	42.127			115.955
Secundaire wegen	0	0			0
Tertiaire wegen	0	0			0
Quartaire wegen	0	0			0
Overige wegen	0	0			0
Komomleidingen	11.180.209	861.200			11.801.009
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	584.195	50.078			534.117
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut	351.689.626	43.401.546	0	0	334.270.080
Totaal materiële vaste activa	435.029.791	49.433.935	0	0	411.947.856

* afschrijvingsmethode

A=annuitair

L=lineair

G=geen afschrijving

Deelnemingen/aandelen

bijlage 9a

Omschrijving	Waarde op 1 januari 2015			Vermeerderingen/ Verminderings 2015			Waarde op 31 december 2015			Balans
	Nominaal	Agio	Gestort	Nominaal	Agio	Gestort	Nominaal	Agio	Gestort	
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)	100.000	0	100.000				100.000	0	100.000	
NV Waterschapsbank (NWB)	22.195	0	8.395				22.195	0	8.395	
Enexis Holding N.V.	46.144.296	0	46.144.296				46.144.296	0	46.144.296	
CBL Vennootschap B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Vordering Enexis B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Verkoop Vennootschap B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Publiek belang electriciteitsproductie B.V.	PM	0	PM				0	0	0	
Claim Staat Vennootschap B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
NV Brabant Water	87.732	0	87.732				87.732	0	87.732	
NV Delta Nutsbedrijf	3.630	0	3.630				3.630	0	3.630	
NV Eindhoven Airport	1.111.762	0	555.881				1.111.762	0	555.881	
BV BOM Holding	733	42.980.983	42.981.716		4.000.000	4.000.000	733	46.980.983	46.981.716	37.121.499
BV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) *	8.400	0	8.400				8.400	0	8.400	
CV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte I (ORR I) *	202.500	0	202.500				202.500	0	202.500	
CV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte II (ORR II) *	202.500	0	202.500				202.500	0	202.500	
BV Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM)	9.000	0	9.000				9.000	0	9.000	
CV Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij CV (TOM)	447.750	0	447.750				447.750	0	447.750	
Business Park Aviolanda Holding B.V.	10.800	6.477.360	6.488.160				10.800	6.477.360	6.488.160	6.380.124
OLSP Vastgoed B.V.	19.804	4.480.196	4.500.000				19.804	4.480.196	4.500.000	4.500.000
Green Chemsitry Campus	10.800	0	10.800				10.800	0	10.800	10.800
Groen Ontwikkelfonds Brabant B.V.	1	0	1				1	0	1	
Totaal	48.406.583	53.938.539	101.775.441	0	0	4.000.000	48.406.583	57.938.539	105.775.441	48.037.087

Balans: In deze kolom wordt de waarde aangegeven van de deelnemingen die op de balans zijn geactiveerd. Hiertegenover staat een gelijk bedrag dat is gereserveerd in de risicoreserve.
Alle andere waarden zijn als PM opgenomen en -destijds- ten laste gebracht van de exploitatie.

Toelichting Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR, ORR I en ORR II)

Besluitvorming met betrekking tot uitbreiding van de deelneming van 27%/28% (CV/BV) naar 75%/76% (CV/BV) of naar 51%/52% (CV/BV) vindt plaats ultimo oktober 2014.

Toelichting agiostorting BV BOM Holding

De agiostorting betreft een storting voor het Clean Tech Fonds.

Uitwerking paragraaf verbonden partijen

Bijlage 9b

In de begroting 2015 is in de paragraaf 6 verbonden partijen een totaaloverzicht van de verbonden partijen opgenomen. Een nadere toelichting per verbonden partij is in deze bijlage opgenomen.

-1 Verkoop aandelen Essent (programma 4 Economie)

Op 27 mei 2009 hebben GS besloten de aandelen in het Productie- en Leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Uit de verkoop aan RWE vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder 1a t/m 1f voort. De provincie is voor 30,8% aandeelhouder in deze deelnemingen. Onder deze paragraaf treft u daarmee alle Essent gerelateerde deelnemingen aan.

1a Enexis Holding BV (programma 4 Economie)

Doelstelling

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland diende Essent uiterlijk vóór 1 januari 2011 gesplitst te worden in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Leveringsbedrijf. Deze verplichte splitsing is doorgevoerd per 30 juni 2009. Op basis van de wet zijn de publieke aandeelhouders van Essent N.V. voor hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder geworden van Enexis. De vennootschap heeft ten doel:

- a. het (doen) distribueren en het (doen)transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
- b. het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- c. het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
- d. het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.

De provincie tracht met haar aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.

De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving. Dat betekent dat de Brabantse zeggenschap in het bedrijf een afspiegeling zou moeten zijn van de waarde van de Brabantse gas- en elektriciteitsnetten van Enexis. Dit vormt voor ons een belangrijk aanknopingspunt op het moment dat bijvoorbeeld (Brabantse) gemeenten hun aandelen zouden willen overdragen aan provinciale aandeelhouders.

Governance

De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens). De Raad van Bestuur is weer op is weer op sterkte gebracht met het aantreden per 1 september 2014 van dhr. Verhaag als nieuwe voorzitter. De Raad van Commissarissen is op sterkte en er is een goed functionerende Aandeelhouderscommissie onder voorzitterschap van de provincie Noord-Brabant. Er worden geen wijzigingen verwacht in 2015.

Provinciaal risico

Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering in relatie tot de waarde van het Netwerkbedrijf. Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196 t.o.v. een Eigen Vermogen van € 3,1 miljard. Daarmee zijn op grond van de wet (art 2.:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. ook beperkt tot dit bedrag. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de 'vordering op Enexis vennootschap' (zie 1c), levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis N.V.

Toekomstige verwachting

Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt, onder toezicht van de Autoriteit Consumenten & Markt (ACM). Deze presenteerde op 1 mei 2013 de concept methodebesluiten die de basis vormen voor de tarieven in de periode 2014-2016. In die periode gaan de gereguleerde tarieven in 3 stappen omlaag als gevolg van lager ingeschatte kapitaalkosten (WACC). Dit zal een daling van het netto resultaat van de onderneming gaan betekenen. Deze verandering is een van de elementen die Enexis heeft gebruikt bij het opstellen van het nieuwe strategisch plan 2014-2018, dat in de AVA van 2014 door de aandeelhouders is vastgesteld. De aandeelhouderscommissie is hierbij nauw betrokken geweest.

Enexis Holding NV	per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 3.500 miljoen	€ 3.625 miljoen
Financieel resultaat 2015		€ 200 miljoen

1b CBL Vennootschap B.V (programma 4 Economie)

Doelstelling:

De functie van deze CBL Vennootschap BV is de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent ("Verkopende Aandeelhouders") te vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Enexis en Essent) van het CBL Escrow Fonds en te fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Escrow Fonds (CBL: cross border lease). Voor zover na beëindiging van alle CBL's en de betaling uit het CBL Escrow Fonds van de daarmee corresponderende voortijdige beëindigingvergoedingen nog geld overblijft in het CBL Escrow Fonds, wordt het resterende bedrag in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en Verkopende Aandeelhouders.

Beleidsvoornemens:

Eind juni 2011 zijn alle CBL-overeenkomsten vervroegd beëindigd. Het vermogen in het CBL Escrow Fonds was initieel \$ 275 mln. Na aftrek van het bedrag dat nodig was voor de voortijdige beëindiging van de CBL-overeenkomsten resteert er nog een bedrag van ongeveer \$ 20 mln. Naar verwachting zal dit bedrag in het kalenderjaar 2014 nog worden aangehouden om eventuele advies- en andere afwikkelingskosten te kunnen opvangen.

De advies- en andere afwikkelingskosten worden zeer gering ingeschat. Dit betekent dat een groot deel van het restantbedrag van \$ 20 mln. uiteindelijk in de verhouding 50-50 zal kunnen worden uitbetaald aan de Verkopende Aandeelhouders en dat het fonds daarna geliquideerd kan worden. Er loopt evenwel nog een discussie tussen CBL Vennootschap en RWE over de definitieve afwikkeling van de escrow. Mogelijk zal deze discussie doorlopen in 2016.

Financiële risico's:

Met de voortijdige beëindiging van alle CBL-contracten is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de Verkopende Aandeelhouders ter hoogte van het bedrag in het CBL Escrow Fonds (\$ 20 mln.).

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de verkopende Aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 20.000), art 2.:81 BW.

CBL vennootschap BV	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	\$ 9,8 miljoen	\$ 0
Vreemd vermogen	\$ 103.000	\$ 0

*naar verwachting wordt de vennootschap eind 2015 (mogelijk begin 2016) geliquideerd en valt een positief liquidatiesaldo vrij aan de aandeelhouders.

1c Vordering Enexis B.V. (programma 4 Economie)

Doelstelling:

Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf anderzijds. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis B.V. destijds over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze omgezet in een lening van Essent Nederland B.V. In de Wet Onafhankelijk Netbeheer was opgenomen dat er na splitsing geen financiële kruisverbanden mochten bestaan. Omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is besloten de lening over te dragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent. Op het moment van overdracht bedroeg de vordering € 1,8 miljard. De vordering is vastgelegd in een leningovereenkomst bestaande uit vier tranches:

1e tranche: EUR 450 mln., looptijd 3 jaar, rente 3,27%

2e tranche: EUR 500 mln., looptijd 5 jaar, rente 4,1%

3e tranche: EUR 500 mln., looptijd 7 jaar, rente 4,65%

4e tranche: EUR 350 mln., looptijd 10 jaar, rente 7,2%

Enexis is gerechtigd om de tranches maximaal 1 jaar voor einde termijn vervroegd geheel of gedeeltelijk af te lossen. Op basis van de aanwijzing van de Minister van Economische Zaken is de 4e tranche van € 350 miljoen geormerkt als mogelijke toekomstige conversie naar het eigen vermogen.

In januari 2012 heeft Enexis EUR 450 mln. (1e tranche) en in oktober 2013 EUR 500 mln. (2e tranche) van de aandeelhouderslening vervroegd afgelost.

Beleidsvoornemens:

Eind december 2013 resteren nog de leningen van de 3e en 4e tranche. Enexis is eventueel gerechtigd de 3e tranche in de periode 30 september 2015 – 30 september 2016 geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen. De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen.

Conform de leningsovereenkomst heeft Enexis geen mogelijkheid in het kalenderjaar 2014 één van de leningen geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen.

Financiële risico's:

De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis.

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Vordering op Enexis BV	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 72.000	€ 62.000
Vreemd vermogen	€ 862.000	€ 862.000
Financieel resultaat 2015		-/- € 10.000

1d Verkoop vennootschap BV (programma 4 Economie)

Doelstelling:

In het kader van de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat in het General Escrow Fonds zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

Daarmee is de functie van Verkoop Vennootschap B.V. dus tweërlei:

namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RWE.

het geven van instructies aan de escrow agent wat betreft het beheer van het bedrag dat in het General Escrow Fonds is gestort.

Het vermogen in het General Escrow Fonds was initieel EUR 800 mln. In april 2011 is het eerste deel van de General Escrow minus gemelde claims door RWE vrijgevallen en aan de aanhouders uitgekeerd. In het General Escrow Fonds resteert nu nog een bedrag van EUR 440 miljoen voor de afwikkeling van claims van RWE als gevolg van garantie en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven.

Het General Escrow Fonds wordt belegd conform de FIDO/RUDDO regels die gelden voor decentrale overheden.

Beleidsvoornemens:

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims (die door RWE tot uiterlijk 30 september 2015 kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.

Op 30 september 2015 zal automatisch het gedeelte van het General Escrow Fonds vrijvallen waarvoor RWE geen claims heeft ingediend. Gelet op de afhandeling van lopende claims en nog eventueel tot door RWE in te dienen claims, kan over de omvang van deze vrijval nog geen uitspraak worden gedaan. Ook kan de afhandeling van claims nog enige tijd vergen.

Conform de verkoopkoopovereenkomst ("SPA") zal het General Escrow Fonds tot 30 september 2015 blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van RWE.

Financiële risico's:

Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van RWE als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (EUR 440 mln.) dat nog in het General Escrow Fonds resteert.

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Verkoop Vennootschap BV	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 380 miljoen	€ 0
Vreemd vermogen	€ 500.000	€ 0

* naar verwachting wordt de vennootschap eind 2015 (mogelijk begin 2016) geliquideerd en valt een positief liquidatiesaldo vrij aan de aandeelhouders.

1e CSV Amsterdam B.V. (programma 4 Economie)

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:
namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen Waterland;
het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

Toelichting doelstelling:

(ad. a)

In februari 2008 zijn Essent en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) onverbindend zijn. Als gevolg van de WON (en de als gevolg daarvan doorgevoerde splitsing tussen het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en netwerkbedrijf anderzijds) hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent N.V. over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende (declaratoire) procedure over de vraag of (delen van) de WON onverbindend zijn, ook na afronding van de transactie met RWE, door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders (en dus niet achterblijft binnen de Essent groep), die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de "Claim Staat Vennootschap BV").

De WON leidde er toe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank te 's-Gravenhage heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft pre justitiële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. In afwachting van de reactie van het Europese Hof van Justitie zal de Hoge Raad een uitspraak doen.

(ad. b)

In het kader van de verkoop van Attero aan RECYCLECO B.V. ("Waterland") hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Claim Staat Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft Waterland bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een escrow-rekening wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat op deze rekening zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

(ad. c)

Het vermogen op de escrow-rekening is initieel EUR 13,5 mln. De escrow-rekening wordt aangehouden bij de notaris. In mei 2015 zal het bedrag op de escrow-rekening worden teruggebracht naar EUR 4 mln.

Beleidsvoornemens:

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat een eventuele schadeclaim wordt gevoerd tegen de Staat en dat claims (die door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.

Conform de verkoopkoopovereenkomst ("SPA") zal de escrow-rekening tot 5 jaar na completion blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van Waterland.

Financiële risico's:

Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (EUR 13,5 mln.) op de escrow-rekening.

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

CSV Amsterdam BV	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 10,5 miljoen	€ 4,0 miljoen
Vreemd vermogen	€ 25.000	€ 25.000
Financieel resultaat 2015		-/- € 3 miljoen

Toelichting: Op grond van claims in 2014 is het verwachte Eigen Vermogen van CSV per 1/1/2015 € 10,5 miljoen. De escrow wordt na 1 jaar verlaagd naar €4 miljoen. Dit is het verwacht Eigen Vermogen per eind 2015. Of en in welke omvang het verschil kan worden uitbetaald is afhankelijk van de claims die in 2015 nog worden ingediend. Hierover kan op dit moment nog niets worden gezegd.

1f Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) (programma 4 Economie)

Doelstelling:

Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta NV uit Zeeland heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE bij de rechter aangevochten. Er liepen zowel een kort gedingprocedure als bodemprocedure. PBE had het 50% belang in EPZ bij Energy Resources Holding (ERH) ondergebracht. In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, ERH alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap.

Beleidsvoornemens:

Binnen PBE is nog vanaf medio 2012 een bedrag tussen de € 1,5 en 2,0 miljoen (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen.

Conform de verkoopkoopovereenkomst ("SPA") zal het General Escrow Fonds tot 30 september 2015 blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van RWE.

Financiële risico's:

Het financiële risico na de levering van ERH aan RWE, waarmee de vervreemding van de aandelen Essent nu is afgerond, is beperkt tot eventuele contractueel vastgelegde mogelijkheden van claims c.q. garanties. Eventuele claims komen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap BV).

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (€ 1.496.822) (art 2.:81 BW).

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 1,6 miljoen	€ 1,6 miljoen
Vreemd vermogen	€ 100.000	€ 100.000
Financieel resultaat 2015		-/- € 5.000

-2 NV Brabant Water (programma 4 Economie)

Doelstelling

Brabant Water verzorgt de drink- en industriewatervoorziening aan 2,4 miljoen inwoners en het bedrijfsleven in Noord-Brabant. De provincie Noord-Brabant heeft 31,6% van de aandelen Brabant Water in bezit. Op grond van de Drinkwaterwet dienen drinkwaterbedrijven in publieke handen te zijn. Doelstelling is om alle afnemers van Brabant Water ten allertijden van veilig drinkwater te voorzien tegen een lage prijs. In 2011 heeft de aandeelhoudersvergadering ingestemd met het Strategische Plan 2012 -2016 van Brabant Water. Hierin is onder meer aangegeven dat Brabant Water inzet op tarieven die tot de laagste drie van Nederland behoren. Ook is ingestemd met een uitgebreid drinkwateronthardingsplan. Naast de kernactiviteit van drinkwatervoorziening heeft het bedrijf een aantal dochterondernemingen, die activiteiten met een meer commercieel karakter uitvoeren: Hydrobusiness (industriewatervoorziening), Hydroscope (waterkwaliteit, veiligheid en legionellapreventie) en Hydreco (toepassing van bodemenergie). Deze dochterondernemingen zijn juridisch en financieel volledig afgezonderd.

Governance

Het governancebeleid voldoet aan de gestelde voorwaarden. Het beloningsbeleid voor toekomstige aanstellingen voldoet aan de randvoorwaarden. De beloning van de huidige directeur is boven de norm, maar deze wordt de komende jaren volgens de voorwaarden van de WNT afgebouwd naar de norm. Het aantal commissarissen bij Brabant Water is teruggebracht naar 5, waarbij de provincie het recht heeft om 1 commissaris voor benoeming voor te dragen.

Financieel risico i.v.m. TWM

Brabant Water is momenteel financieel gezond. Een substantieel risico vormt de schadeloosstelling die voor de verplichte overname van de Tilburgse Waterleiding Maatschappij (TWM) betaald dient te worden. De financiële scenario's lopen sterk uiteen. De rechter zal mogelijk aan het einde van dit jaar een besluit nemen. Na uitspraak van de rechter zal Brabant Water in overleg met de Aandeelhouderscommissie de consequenties van de uitspraak bespreken en vervolgstappen bepalen. Waarschijnlijk wordt dan ook een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders georganiseerd.

NV Brabant Water	Per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 520 miljoen	€ 561 miljoen
Vreemd vermogen	€ 384 miljoen	€ 399 miljoen
Financieel resultaat		€ 41 miljoen

Hierbij is nog geen rekening gehouden met de afwikkeling omtrent TWM.

-3 Eindhoven Airport (programma 4 Economie)

Doelstelling

Eindhoven Airport wil als Nederlands grootste regionale luchthaven een bijdrage leveren aan een goede bereikbaarheid. Dit doet zij door het winstgevend en duurzaam exploiteren van een luchthaven die reizigers direct of indirect toegang geeft tot bestemmingen over de hele wereld. Vanuit de provincie bezien is de luchthaven van groot belang voor de positionering van de Brainport regio, de directe- en indirecte werkgelegenheid, de bereikbaarheid en de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat voor bedrijven. In haar bedrijfsvoering streeft de luchthaven ernaar de belangen van alle betrokkenen zo optimaal mogelijk te behartigen en respecteert zij de ruimtelijke en milieutechnische kwaliteit van de omgeving. In 2013 is Eindhoven Airport verder doorgroeid naar 3,4 miljoen passagiers en ruim 26.000 vliegbewegingen. Dit is een groei van respectievelijk 14 % en 9 % ten opzichte van 2012. Om Eindhoven Airport klaar te maken voor de groei van het vliegverkeer tot 2020 zijn inmiddels een hotel, nieuwe retail- en horecamogelijkheden en de aanleg van parkeergarage P4 gerealiseerd. Daarnaast is de aankomst- en vertrekhal vergroot. Ook zijn er plannen om de landzijdige bereikbaarheid van de luchthaven te verbeteren. In 2012 is het Ministerie gestart met de procedure van het luchthavenbesluit voor Eindhoven Airport. Naar verwachting zal deze eind 2014 gereed zijn. Het luchthavenbesluit is van groot belang voor de toekomstige groei van Eindhoven Airport. De provincie heeft 24,5% van de aandelen in bezit.

Governance

Er is een governancebeleid dat gebaseerd is op de governance code Tabaksblad. Eindhoven Airport wordt bestempeld als een markt-publieke onderneming waarbij de maximale beloning van de WNT niet van toepassing is. Wel is bepaald dat beloning marktconform dient te zijn en dat deze gekoppeld is aan het beloningsbeleid van Schiphol NV.

Financiële risico's

Eindhoven Airport is financieel gezond en de luchthaven laat jaarlijks een mooie groei zien. Risico's die zich in de toekomst voor kunnen doen zijn:

Nu is Eindhoven Airport een militaire luchthaven, waarbij een medegebruiksvergunning is afgegeven door het Rijk voor burgerluchtvaart. Het gebruik van de burgerluchtvaart neemt toe en het militaire gebruik neemt juist af, waardoor de rollen te zijner tijd omgedraaid kunnen worden. De grond en startbaan moet dan worden overgenomen en beheer en onderhoud komt dan grotendeels voor rekening van Eindhoven Airport. Eindhoven Airport is sterk afhankelijk van de home carriers die gebruik maken van de luchthaven. Zij nemen de beschikbare slots van de luchthaven af en zorgen dat er gevlogen wordt. In het geval dat bijvoorbeeld Transavia of Ryanair niet meer zou vliegen vanuit Eindhoven Airport dan zou dit een grote impact hebben op de luchthaven en haar financiën.

Eindhoven Airport NV	Per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 57,3 miljoen	€ 65,1 miljoen
Vreemd vermogen	€ 25,0 miljoen	€ 23 miljoen
Financieel resultaat	€ 7,6 miljoen	€ 8,3 miljoen
Dividend t.b.v. provincie	€ 113.444	€ 113.444

-4.Brabantse ontwikkelingsmaatschappij (BOM) (programma 4 Economie)

BOM Holding met de hieronder vallende dochter BV's stelt zich ten doel de realisatie van een veerkrachtige economie met een duurzaam concurrentievermogen in Noord-Brabant, opdat de provincie structureel kan behoren tot de top 5 van Europese kennis- en innovatieregio's. BOM Holding wil dit doel bereiken via vier kerntaken:

Ontwikkeling & Innovatie (ondersteuning samenwerking MKB-bedrijven in de topclusters/topsectoren, opdat bedrijven technologische en organisatorische innovaties omzetten in hoogwaardige, nieuwe producten en diensten),

Investeringsbevordering (actief werven en verankeren van nieuwe, buitenlandse, bedrijven en daarmee het aantrekken van kennisintensieve werkgelegenheid)

Bedrijventerreinen (herstructurering/gebiedsontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen tot hoogwaardige, duurzame en innovatie-bevorderende werklocaties).

Participaties (met risicodragend kapitaal investeren in startende en groeiende innovatieve ondernemingen).

Verder wil BOM Holding door intensieve samenwerking tussen deze vier kerntaken op integrale wijze transitieprocessen tot stand brengen, zoals op het vlak van een duurzame agrofoodketen en zorg economie en verder de ontwikkeling van fysieke brandpunten (campussen, science parken), alsmede de realisatie van integrale internationaliseringsprojecten.

Op wens van de aandeelhouders van de N.V. BOM, het Rijk en de provincie Noord-Brabant, werd in 2013 de transformatie gerealiseerd van de N.V. BOM naar BOM Holding B.V. Achterliggende reden was de oprichting van Pivot Holding B.V. (Pivotpark) en de vorming van nieuwe, grote provinciale fondsen waarvan het beheer bij de BOM is ondergebracht. Van de nieuwe BOM Holding B.V. is de provincie de enige aandeelhouder. De onderliggende dochter B.V.'s zijn: BOM Business Development & Foreign Investments, BOM Capital I, BOM Capital II, BOM Bedrijfslocaties, Pivot Holding en BOM Vastgoed. In 2014 zijn daar Innovatiefonds BV, Energiefonds BV en Breedbandsfonds BV aan toegevoegd. Om fiscale redenen is een fiscale eenheid gerealiseerd van BOM Holding met BOM Business Development & Foreign Investments en BOM Capital I. Als gevolg hiervan is de provincie meerderheidsaandeelhouder geworden van BOM Business Development & Foreign Investments en BOM Capital I. De aandelenverhouding is vanaf januari 2013 als volgt: provincie 50,1%, Rijksoverheid 49,9%.

Governance

De governance van de BOM Holding BV. is op orde.

Er is een nieuwe Raad van Commissarissen benoemd en er is een nieuwe bestuursstructuur vastgesteld/ Naast een algemeen directeur is in 2014 ook een CFO aangesteld. De provincie stuurt via de aandeelhouderslijn en via de subsidielijn. Er is een geregeld formeel en informeel overleg.

Financiële risico's:

De BOM opereert in een omgeving waarbij sprake is van aanzienlijke financiële risico's. Het onderkennen en beperken van deze risico's is een belangrijk element van de afspraken tussen de provincie en de BOM. Een belangrijke rol is tevens weggelegd voor de RvC. Over de monitoring van de voortgang en de verantwoording en rapportage zijn strikte afspraken gemaakt, in het bijzonder ook in relatie tot de nieuwe fondsen die bij de BOM zijn ondergebracht.

BOM Holding NV	per 1 jan 2013	per 31 dec 2013
Eigen vermogen	€ 30.702.524	€ 43.748.766
Vreemd vermogen	€ 42.568.403	€ 60.665.606
Financieel resultaat 2013	-/- € 859.750	-/- € 8.823.429

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen."

5. Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) (programma 2 Ruimte)

Doelstelling:

De provincie heeft aan de sanering van de intensieve veehouderij, de glastuinbouw, de voormalige militaire terreinen en de sloop van overbodige bebouwing een bedrag van ca. € 209 miljoen uitgegeven. Deze kosten moeten worden terugverdiend door de uitgifte van in het algemeen ruime woningbouwkavels. Dit is de aanpak ruimte voor ruimte. De provincie geeft de woningbouwkavels niet zelf uit. Samen met private partijen heeft zij hiervoor de ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte opgericht. De ontwikkelingsmaatschappij heeft tot op heden € 113 miljoen van de al betaalde saneringskosten terugverdiend.

Beleidsvoornemens:

De huidige problemen op de woningbouwmarkt hebben duidelijk invloed op het tempo waarin het nog resterend bedrag wordt terugverdiend. Eind 2012 zijn hierdoor forse financiële problemen gesignaleerd in met name de liquiditeitspositie. Inmiddels is duidelijk dat het business-model geschikt is voor het terugverdienen van de voorgefinancierde uitgaven, maar hiervoor is een langere tijd nodig dan was verwacht. De provincie beraadt zich samen met haar private partners op vervolgstappen. In 2013 zijn de onderhandelingen over het mogelijk uitstappen van twee van de drie private partijen gestart. De derde partij heeft te kennen gegeven de samenwerking te willen continueren. Medio 2014 zullen de onderhandelingen worden afgerond. De consequenties daarvan voor de provincie op financieel en organisatorisch vlak zijn dan ook aan te geven. In het najaar zullen Provinciale Staten hierover middels een apart dossier worden geïnformeerd.

De ontwikkelingsmaatschappij kent een BV/CV structuur. Naast de Ruimte voor Ruimte Beheer BV vindt de ontwikkeling en verkoop van de woningbouwkavels plaats in de Ruimte voor Ruimte I CV en II CV.

Financiële risico's:

De hierboven genoemde onderhandelingen bevatten financiële risico's voor de provincie. De omvang hiervan kan op dit moment nog niet precies worden aangegeven, maar zal onderdeel zijn van de verschillende opties.

ORR I CV	per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 12,9 mln	€ 13,0 mln
Vreemd vermogen	€ 6,9 mln	€ 3,6 mln
Financieel resultaat	-/- € 0,2 mln	€ 0,1 mln

ORR II CV	per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	-/- € 4,4 mln	-/- € 4,8 mln
Vreemd vermogen	€ 39,9 mln	€ 45,0 mln
Financieel resultaat	-/- € 0,8 mln	-/- € 0,4 mln

ORR BV	per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 165.000	€ 175.000
Vreemd vermogen	€ 250.000	€ 250.000
Financieel resultaat	€ 10.000	€ 10.000

6. Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) (programma 2 Ruimte)

Doelstelling:

De TOM richt zich op de ontwikkeling van projectvestigingsgebieden voor glastuinbouwbedrijven. Hiermee ondersteunt zij het ruimtelijk concentratiebeleid voor de glastuinbouw dat de provincie Noord-Brabant sinds enkele tientallen jaren voert. Door concentratie van glastuinbouwbedrijven ontstaan economische

(samenwerkings)voordelen alsmede voordelen vanuit het oogpunt van milieu en landschap. In 2014 heeft de TOM besloten zich geheel te richten op het glastuinbouwgebied in het Agro- en Foodcluster Nieuw Prinsenland.

Beleidsvoornemens:

Naar verwachting zullen zich in de jaren 2015 en 2016 geen glastuinbouwbedrijven vestigen in dit projectgebied. Aanhoudende malaise in de glastuinbouw maakt dat ondernemingen over onvoldoende investeringsvermogen beschikken voor nieuwe vestigingen. Van herstel zal pas sprake zijn met ingang van 2017. De TOM heeft dermate last ondervonden van het achterblijven van haar gronduitgifte dat in 2014 extra financiering nodig was.

financiële risico's:

Er bestaat een aanzienlijk risico dat de TOM het glastuinbouwproject in Nieuw Prinsenland met verlies moet afsluiten. Dit verlies zal dan worden verhaald op de garanties die de aandeelhouders hebben verstrekt aan de Rabobank voor haar financiering van de TOM; de garantie van de provincie bedraagt € 14 miljoen.

TOM CV	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	-/- € 13.715.048	-/- € 14.720.000
Vreemd vermogen	€ 68.551.654	€ 73.470.500
Financieel resultaat	-/- € 1.513.000	-/- € 1.005.000

TOM BV	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
Vreemd vermogen	€ 228.467	€ 241.248
Financieel resultaat	0	0

-7.Business Park Aviolanda BV (programma 4 economie)

Doelstelling:

Het Business Park Aviolanda (BPA) vervult een belangrijke functie bij het tot bloei brengen van het cluster van aerospace maintenancebedrijven in Woensdrecht.

Beleidsvoornemens:

BPA BV streeft er naar haar hoofdactiviteit, vastgoedbeheer, uit te breiden met clusterontwikkelingsactiviteiten in samenhang met de ontwikkeling van nieuw vastgoed. Hiervoor is in 2014 besloten om de aandeelhouders te verzoeken om extra eigen vermogen in te laten brengen. Planning ter bespreking in GS 9 september en vervolgens PS op 31 oktober. De vennootschapsstructuur voor het businesspark zal worden vereenvoudigd. Een bloeiend bedrijvencluster in de sector aerospace maintenance is in de eerste plaats van belang voor de werkgelegenheid in West-Brabant. Het kan helpen om onderhoudswerk voor de F-35 naar Woensdrecht te halen. Ook kan een bloeiend bedrijvencluster (financieel) bijdragen aan de people en planetprojecten van de gebiedsontwikkeling Aviolanda.

financiële risico's:

De financiële risico's van de uitbreiding van de activiteiten van BPA BV zijn beperkt, omdat investeringen pas worden gedaan als er een gezonde businesscase voorligt. Onderdeel van zo'n businesscase is dat voorafgaand aan de ontwikkeling van nieuw vastgoed 80% van de verhuurbare oppervlakte belegd moet zijn met huurcontracten.

Business Park Aviolanda BV	per 1 jan 2013	per 31 dec 2013
Eigen vermogen	€ 10.633.540	€ 11.073.280
Vreemd vermogen	€ 14.594.363	€ 13.885.725
Financieel resultaat	€ 459.197	€ 439.740

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen."

-8.NV Waterschapsbank (algemeen financieel beleid)

Doelstelling:

De deelname van de provincie in de Nederlandse Waterschapsbank is primair ingegeven om de financiële betrokkenheid bij enkele grote financiële instellingen die zich richten op de publieke sector tot uitdrukking te brengen. De deelname van de provincie is gering, ongeveer 0,12% van de aandelen. De Nederlandse waterschappen gezamenlijk bezitten veruit het grootste deel van de aandelen.

Hoofddoelstelling van de NWB is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. Hieronder worden verstaan de waterschappen, gemeenten, provincies, sociale woningbouw, zorg- en onderwijsinstellingen. De Nederlandse Waterschapsbank streeft uitdrukkelijk niet naar winstmaximalisatie.

Beleidsvoornemens:

De eisen waaraan Europese banken moeten voldoen zijn de afgelopen jaren verscherpt. Dat geldt onder meer voor de eigen vermogenspositie. Om die te verbeteren is de NWB de afgelopen jaren opgehouden dividend uit te keren. De volledige winst wordt ingehouden ter verbetering van het eigen vermogen.

NV Waterschapsbank	per 1-1-2013	per 31-12-2013
Eigen vermogen	€ 1.226 miljoen	€ 1.256 miljoen
Vreemd vermogen	€ 74,86 miljoen	€ 71,75 miljoen
Financieel resultaat	€ 40 miljoen	€ 34 miljoen

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen."

-9.NV Bank Nederlandse Gemeenten (algemeen financieel beleid)

Doelstelling:

De deelname van de provincie in de BNG is primair ingegeven om de financiële betrokkenheid bij enkele grote financiële instellingen die zich richten op de publieke sector tot uitdrukking te brengen. De deelname van de provincie is gering, ongeveer 0,07% van de aandelen. De Nederlandse rijksoverheid is de grootste aandeelhouder en bezit 50% van de aandelen.

Hoofddoelstelling van de BNG is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. Hieronder worden verstaan de waterschappen, gemeenten, provincies, sociale woningbouw, zorg- en onderwijsinstellingen. Voor de publieke sector is de BNG een belangrijke financieringspartner. Bij de BNG kunnen deze partijen altijd terecht voor hun financiering.

Beleidsvoornemens:

De eisen waaraan Europese banken moeten voldoen zijn de afgelopen jaren verscherpt. Dat geldt onder meer voor de eigen vermogenspositie. Om die te verbeteren heeft de BNG de afgelopen jaren de dividend uitkering gemaximeerd op 25% van de winst. De resterende winst wordt ingehouden ter verbetering van het eigen vermogen.

NV Bank Nederlandse Gemeenten	per 1-1-2013	per 31-12-2013
Eigen vermogen	€ 2.741 miljoen	€ 3.425 miljoen
Vreemd vermogen	€ 139,45 miljoen	€ 127,73 miljoen
Financieel resultaat	€ 332 miljoen	€ 283 miljoen
Dividend in 2012 en 2013	€ 46.000	€ 59.600

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen."

-10.Delta NV (algemeen financieel beleid)

Doelstelling:

Delta is in 1991 ontstaan uit een fusie tussen Watermaatschappij Zuidwest-Nederland (WMZ) en de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM). Aangezien deze fusie werd betaald in aandelen en de provincie aandelen bezat in WMZ, werd Noord-Brabant aandeelhouder in Delta met een aandelenpercentage van 0,05% (8 aandelen). Delta NV is een multi-utility bedrijf en is hoofdzakelijk Zeeuws georiënteerd. Zij levert o.a.: energie, water, televisie en internet. Daarnaast heeft Delta een dochteronderneming in de afvalsector, namelijk Indaver.

Beleidsvoornemens:

Op 13 december 2011 hebben GS besloten om haar aandelen Delta te willen verkopen, door de tot nu toe tegenvallende resultaten in de energiesector heeft geen van de overige aandeelhouders de aandelen willen overnemen. We zullen ons blijven inspannen om de verkoop van de aandelen tot stand te brengen.

Delta NV dient mogelijk haar netwerkbedrijf en productie- en leveringsbedrijf te splitsen.

Het gaat hierbij om Evides (water) en DNWB (energie). Essent, Eneco en Delta vochten de Splitsingswet aan omdat deze onverenigbaar zou zijn met het vrije kapitaalverkeer. Een splitsing van de betreffende bedrijfsonderdelen kan ingrijpende organisatorische en financiële gevolgen voor Delta hebben.

Op dit moment is de provincie Zeeland, met 50% grootste aandeelhouder, aan het onderzoeken of zij haar aandeelhoudersstrategie wil voortzetten, wijzigen of wil beëindigen. Periodiek bekijkt zij of haar doelstellingen in relatie tot haar deelnemingen nog hetzelfde zijn en of de deelnemingen nog steeds een goede bijdrage leveren aan deze doelstellingen. Zij heeft aan de directie van Delta NV gevraagd te onderzoeken wat het effect zou zijn van de verkoop van commerciële activiteiten, fusering of voortzetting van de huidige strategie op de duurzame werkgelegenheid, risicobeperking en aandeelhouderswaarde van het bedrijf. De resultaten worden in de loop van het jaar verwacht.

Governance:

Er is een governancebeleid dat gebaseerd is op de governance code Tabaksblad. Er zijn verder geen bijzonderheden met betrekking tot de governance, de statuten of het beloningsbeleid.

financiële risico's:

Delta NV heeft activiteiten die qua omzet vrij stabiel zijn. De marges staan echter wel onder druk, vooral bij haar energie-activiteiten. De energie-activiteiten van Delta zijn verantwoordelijk voor een groot deel van de omzet van het bedrijf en aangezien de marges onder druk en er op dit moment zelfs verliesgevend geproduceerd wordt, zijn de vooruitzichten niet positief. Eventuele gevolgen van de Splitsingswet en de herijking van de strategie hebben mogelijk ook financiële gevolgen voor Delta NV. Ook zal Delta waarschijnlijk de nodige afboekingen moeten doen op enkele centrales als gevolg van het Nationaal Energieakkoord. Kans is vrij groot dat het eigen vermogen zal dalen en het vreemd vermogen zal toenemen, waardoor de solvabiliteit daalt.

Delta NV	per 1-1-2013	per 31-12-2013
Eigen vermogen	€ 1,185 miljard	€ 1,213 miljard
Vreemd vermogen	€ 2,625 miljard	€ 2,605 miljard
Financieel resultaat	€ 87,8 miljoen	€ 79,5 miljoen
Dividend over 2013		€ 10.471

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen."

-11.Oss Life Sciences Park (OLSP) vastgoed BV (programma 4 Economie)

Doelstelling:

OLSP Vastgoed BV is opgericht op 31 januari 2012 en kent twee aandeelhouders, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Oss, in de verhouding 2:1. Daarnaast heeft de provincie een hypothecaire lening verstrekt van maximaal € 10 miljoen. Hiervan is bij aankoop € 5,8 miljoen verstrekt. Ook BHB investeert in de toekomst € 2,5 miljoen in de herstructurering van de gebouwen op het park. OLSP Vastgoed BV is eigenaar van een vijftal gebouwen op het MSD-terrein in Oss, welke langjarig verhuurd zijn aan Pivot Park BV (30 jarige huurovereenkomst).

Samengevat draagt OLSP Vastgoed BV bij aan:

- het creëren van een robuust en duurzaam ecosysteem voor open innovatie, gebaseerd op de faciliteiten en expertise die beschikbaar zijn gekomen op de site in Oss;
- het geven van toegang aan de regionale en (inter)nationale life sciences sector tot de beschikbare gebouwen, apparatuur en infrastructuur;
- het in staat stellen van de regionale en (inter)nationale life sciences sector om voordeel te halen uit de beschikbare kennis en ervaring van, onder andere, de huidige en voormalige MSD-werknemers;
- het creëren van robuuste en hoogwaardige werkgelegenheid in en rond de gemeente Oss
- het faciliteren en stimuleren van het delen van expertise en open innovatie tussen de gebruikers van het Pivot Park, het Development Center Oss, relevante research- en onderzoeksinstituten en organisaties in de omgeving van het Pivot Park.

Beleidsvoornemens:

Door het besluit van MSD om de development activiteiten in Oss te gaan sluiten ontstaat er een nieuwe situatie voor de Life Science Campus en medewerkers van MSD. De vraag is of hier nieuwe kansen uit kunnen ontstaan die de huidige opzet van Pivot Park versterken. Er is een taskforce opgericht waar de gemeente, de provincie, het ministerie van E&I, MSD, de BOM en Pivot Park zitting in hebben. In de werkgroep Gebouwen, waar ook OLSP Vastgoed BV zitting in heeft, is onderzocht of en hoe er een herverdeling van gebouwen kan plaats vinden met het oog op de vorming van een betere eenheid als complex. Door partijen is een intentieovereenkomst uitgewerkt die naar verwachting in de tweede helft van 2014 getekend wordt.

financiële risico's:

Belangrijkste risico's van OLSP Vastgoed BV is dat indien het Life Science Campus concept niet slaagt, Pivot Park niet langer zal kunnen voldoen aan de verplichtingen aan het huurcontract. Hierdoor zal OLSP Vastgoed BV op zoek moeten gaan naar een alternatief programma voor de gebouwen.

Het risico van het provinciaal aandeelhouderschap is volledig afgedekt via de risicoreserve van het Ontwikkelbedrijf. Het risico van de verstrekte geldlening groot € 10 miljoen, waarvan op dit moment € 5,8 miljoen is opgevraagd, is afgedekt via de algemene risicoreserve.

OLSP Vastgoed BV	Per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 7.160.764,-	€ 7.791.282,-
Vreemd vermogen	€ 8.604.456,-	€ 9.207.052,-
Financieel resultaat 2015	€ 0,-	€ 630.518,-

Tabel is gebaseerd op de bestaande situatie

-12.Green Chemistry Campus BV (programma 4 Economie)

Doelstelling

Doel van de campus is het tot stand brengen van een topfaciliteit binnen de biobased economy met een focus op jonge innovatieve bedrijven op het snijvlak van 'Agro meets Chemistry'. De campus is business-driven en biedt kantoor-, laboratorium- en demofaciliteiten. Inhoudelijk speerpunt van de campus zijn groene bouwstenen, met de focus op bio-aromaten. De campus is één van de toplocaties binnen de Biobased Delta, een groot samenwerkingsverband rond het thema biobased economy in Zuid-West Nederland. De campus is in 2011 geopend en huisvest momenteel 16 bedrijven en kennisinstellingen.

De provincie is groot aandeelhouder met 60% van de aandelen. Overige aandeelhouders zijn NV REWIN West-Brabant (20%) en de gemeente Bergen op Zoom (20%). REWIN is tevens directievoerende partij over de campus en is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering.

Beleidsvoornemens:

De campus gaat vanaf 2014 het Shared Research Centre bio-aromaten van TNO en Vito huisvesten. Dit onderzoekscentrum geeft een belangrijke impuls aan de campusontwikkeling en trekt wellicht meer bedrijvigheid aan. In 2014 worden investeringen gedaan, waar vanaf 2015 de revenuen worden verwacht. Tevens heeft verdergaande internationale samenwerking met Vlaanderen, Frankrijk (IAR) en Nord Rhein Westfalen prioriteit.

Op gebied van kantoorfaciliteiten is de bezettingsgraad op de campus 100%. Echter, de verhuur van laboratoriumfaciliteiten blijft achter. Dit heeft een negatief effect op de exploitatie inkomsten. Om te kunnen groeien moet de campus investeren in demofaciliteiten en kantoorruimten. Hiervoor heeft de campus risicodragend kapitaal nodig.

financiële risico's:

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (60% van € 18.000). Naast het aandelenkapitaal heeft de campus een renteloze achtergestelde lening bij de provincie ter hoogte van € 1,6miljoen. Deze lening loopt tot 2024. Zodra het financieel resultaat van de campus positief zullen afspraken worden gemaakt over de aflossing van de lening.

Green Chemistry Campus BV	per 1-1-2013	per 31-12-2013
Eigen vermogen	-/- € 181.959	-/- € 403.581
Vreemd vermogen	€ 813.989	€ 1.029.689
Financieel resultaat	-/- € 199.959	-/- € 221.622

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen."

Havenschap Moerdijk (programma 4 Economie)

Doelstelling:

Het Havenschap is van groot belang voor de versterking van de economische structuur van Brabant en voor de werkgelegenheid in de regio. Conform de in juli 2014 vastgestelde Havenstrategie is het uitgangspunt hierbij een goede balans tussen waardecreatie, duurzaamheid en een veilige en leefbare regio (3P's). De ambitie is dat Moerdijk in 2030 hét belangrijkste knooppunt is van duurzame logistiek en duurzame chemie en procesindustrie in de Vlaams- Nederlandse Delta. In de realisatie van de ambitie staan waardecreatie, duurzaamheid en een veilige en leefbare regio centraal: groei mag niet ten koste gaan van de veiligheid en leefbaarheid in de regio.

De economische ambitie wordt als volgt gerealiseerd:

Uitbouwen van de extended gate functie ten opzichte van Rotterdam en Antwerpen. Hiermee wordt de poort van de zeeterminal "verlegd" naar het achterland. Naar verwachting levert dit de voor Moerdijk substantiële extra goederenstromen op.

Short sea shipping: Moerdijk heeft een directe verbinding met zee en kan een rol spelen in het intra-continentale zeeverkeer. Betrouwbaarheid van vaartijden en afhandeling en flexibiliteit zijn hierbij cruciaal. Randvoorwaarde voor deze functie is dat kwaliteit van ontsluiting minimaal gehandhaafd blijft en er voldoende terminalruimte beschikbaar is. Dit kan door op termijn de Roode Vaart reserve te ontwikkelen.

Benutten van het chemisch industrieel complex; het gaat hierbij om het innovatief uitbouwen van het huidige complex, zowel op fijnchemie als biobased gefundeerde chemie. M.b.t. biobased chemie gaat het zowel om overslag van grondstoffen als om het creëren van startups en benutten van reststromen tussen bedrijven onderling en/of haar omgeving. Maintenance levert een belangrijke bijdrage aan de beschikbaarheid van hoogwaardige dienstverlening en innovatiekracht in dit cluster.

Governance

Eind 2008 hebben gemeenteraad en Provinciale Staten een principebesluit tot verzelfstandiging van Havenschap Moerdijk genomen met als doel te komen tot:

Een transparante en slagvaardige bestuursstructuur

Beperking van juridische en financiële risico's voor de deelnemers

Zelfstandige financiering van het Havenschap en betere toegang tot risicodragend vermogen middels samenwerking.

In 2010 heeft de Raad van Bestuur van Havenschap Moerdijk in verband met de financiële economische crisis besloten om de verzelfstandiging voorlopig te stoppen. De besluitvorming daarover is uitgesteld tot uiterlijk 2015.

Nu ook uit de vele reacties is gebleken dat er dringend behoefte is de governance structuur te bezien in het licht van de nieuwe opgaven, is er alle aanleiding om op zo kort mogelijke termijn de governance opnieuw op te pakken. Daarom zal op korte termijn in samenwerking met provincie, gemeente Moerdijk en het Havenschap een startnotitie worden opgesteld ten behoeve van PS en de Raad van Moerdijk. PS hebben hierbij de in een motie aan GS meegegeven om bij de uitwerking van de inrichting van de toekomstige governancestructuur als uitgangspunt te nemen dat de overheid een meerderheidsaandeelhouder blijft.

Financiële risico's:

Om zicht te houden op de mogelijke risico's die wij als provincie lopen, kijken wij jaarlijks naar de garantieverplichting die de provincie heeft als deelnemer in het Havenschap. Voor de dekking van de garantieverplichting is op dit moment €4,5 miljoen opgenomen in de risicoreserve. Dit niveau wordt voornamelijk gehandhaafd. Als onderdeel van de provinciale begroting wordt bezien of dit bedrag nog toereikend is met het oog op ontwikkelingen zoals de verzelfstandiging en Logistiek Park Moerdijk.

Havenschap Moerdijk	Per 01-01-2015	Per 31-12-2015
Eigen vermogen	€ 86.972	€ 94.537
Vreemd vermogen	€ 127.304	€ 121.587
Financieel resultaat	€ 0	€ 4.730.000

Parkschap Nationaal Park de Biesbosch (programma 3 Ecologie)

Parkschap N.P. de Biesbosch	per 1 jan 2015	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 562.872	€ 518.600
Vreemd vermogen	€ 2.114.708	€ 2.360.477
Financieel resultaat 2015	€ 0	€ 0

Het Parkschap is een gemeenschappelijke regeling waarin de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant en de Gemeentes Dordrecht, Sliedrecht, Drimmelen en Werkendam in deelnemen. Het Parkschap levert een bijdrage aan de provinciale doelstellingen die betrekking hebben op Brabant: Uitnodigend Groen.

In de Toekomstvisie Biesbosch 2021 staan plannen en doelstellingen die met een aantal betrokkenen uit de Biesboschregio zijn opgesteld. Er wordt ingezet op een verandering naar een duurzame financiering en organisatie voor de gebiedsontwikkeling. Dat is een uitdagende opgave, waarin de combinatie van moed, daadkracht en uithoudingsvermogen en stevige argumentatie voorwaarden zijn. Dit wordt verbonden met impulsen aan marketing, kwaliteit, gastvrijheid en de samenwerking met partners in een breed netwerk van de Biesboschregio.

Risico's die verbonden zijn aan de deelname in deze gemeenschappelijke regeling hebben betrekking op: Het meerjarig financieel kader uit de begroting van het Parkschap toont een tekort en het interen op het eigen vermogen is eindig. De participanten lopen hierdoor de kans dat de toekomstige jaarlijkse bijdragen moeten worden verhoogd.

Daarnaast is onvoldoende duidelijk op welke wijze het Parkschap extra middelen gaat genereren om toekomstige financiële risico's (zoals extra huisvestingskosten en weggevalen middelen uit het bestedingsplan) af te dekken. Er zijn zorgen over de effectiviteit van de gepresenteerde verdienmodellen.

Inter Provinciaal Overleg IPO (programma 1 Bestuur)

De vereniging IPO heeft tot doel de belangen te behartigen van de provincies bij het Rijk en een effectief platform te vormen voor de uitwisseling van kennis en ervaring tussen provincies.

De provincie Noord-Brabant betaalt naar rato mee in de kosten van het IPO.

Het bestuur wordt gevormd door de voorzitter (apart gekozen) en een lid van elk college van GS. De vereniging kent een algemene ledenvergadering waarin vanuit elke provincie twee Statenleden participeren.

Er zijn voor de behartiging van de provinciale belangen bestuurlijke commissies in het leven geroepen die elk een omschreven en afgebakend beleidsterrein behartigen. Deze commissies worden gevormd door leden uit de colleges van GS.

IPO	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 0,26 mln	onbekend
Vreemd vermogen	€ 7,8 mln	
Financieel resultaat 2013	€ 258.140	

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar gesteld. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen.

Zuidelijke Rekenkamer (programma 1 Bestuur)

De Zuidelijke Rekenkamer onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Noord-Brabant en Limburg.

Door onderzoek wil de rekenkamer voor Provinciale Staten en de burgers van de provincies Noord-Brabant en Limburg zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er van de beleidsvoornemens terecht komt. In 2013 is de Gemeenschappelijke Regeling Zuidelijke Rekenkamer Noord-Brabant en Limburg 2013 (GR ZRK) vastgesteld naar aanleiding van een gewenste verdergaande verzelfstandiging van de bedrijfsvoering van de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK) (PS 08/13, d.d. 22 februari 2013).

Op 4 juli 2014 hebben PS van beide provincies besloten dat de Zuidelijke Rekenkamer ten behoeve van de uitvoering van haar taak, mag beschikken over een bedrijfsreserve ter grootte van maximaal maximaal 5% van de jaarlijkse bijdrage. Deze reserve wordt gevormd of aangevuld uit overschotten van de bijdragen in voorgaande jaren.

De jaarlijkse bijdrage van de provincie Noord-Brabant bedraagt € 300.000.

Zuidelijke Rekenkamer	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen *	€ 0	onbekend
Vreemd vermogen **	€ 25.631	
Financieel resultaat 2013	€ 21.893	

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen.

INPA huis der provincies in Brussel (programma 1 Bestuur)

De provincie is lid van de Vereniging Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) en betaalt daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht (Internationale non-profit organisatie) gevestigd te Brussel.

Vertegenwoordigers van de twaalf provincies en het IPO werken in opdracht van het HNPbestuur vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken.

INPA huis der provincies	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 0,13 mln	onbekend
Vreemd vermogen	€ 0,0 mln	
Financieel resultaat 2013	€ 0,0 mln	

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen

Kleinschalig Collectief Vervoer (programma 5 Mobiliteit)

Samenwerking

De provincie werkt sinds 2000 met de gemeenten waarvoor zij de vervoersautoriteit is, samen in vier regio's aan de ontwikkeling en instandhouding van de Regiotaxi.

De samenwerking is gericht op aanbesteding, beheer en ontwikkeling van de Regiotaxi en de transitie van gehandicapte reizigers uit de Regiotaxi naar het toegankelijke OV.

De samenwerking regelt onder andere de jaarlijkse besteding van de provinciale bijdrage vanuit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer, uit te geven aan exploitatiekosten regiotaxi, contractbeheer, (toegankelijk) OV en onderzoek. In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden afspraken gemaakt over een effectievere besteding van de middelen. Daartoe behoort ook een afname van een provinciale bijdrage vanuit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer die nu wordt ingezet voor de bekostiging van vervoer op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Kleinschalig collectief vervoer: Gemeenschappelijke regelingen

Voor de regio's West-Brabant en Noordoost Brabant zijn gemeenschappelijke regelingen aangegaan. Deze regelingen hebben rechtspersoonlijkheid. Voor de regio's Midden Brabant en Den Bosch zijn geen gemeenschappelijke regelingen gemaakt en geldt alleen de samenwerkingsovereenkomst. Gesteld kan worden dat er feitelijk wel een (lichte) gemeenschappelijke regeling functioneert.

Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant

Deze gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid stelt zich ten doel:

- om de zorg, die elke gemeente zelf heeft voor het sociale en recreatieve vervoer van mensen die beperkingen ondervinden bij het verplaatsen buitenshuis, in gezamenlijkheid doelmatig en effectief te organiseren en te realiseren. Hiertoe wordt een vervoerssysteem in stand gehouden met de gezamenlijke intentie dit systeem te optimaliseren;
- om de zorg in het algemeen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid binnen het verzorgingsgebied in afstemming en intensieve samenwerking verder vorm te geven door een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer;
- om de verdere ontwikkelingen van het kleinschalig collectief vervoer af te stemmen met de ontwikkelingen binnen het gehele collectieve personenvervoer, in overleg met andere zich daarmee bezighoudende bestuurlijke overlegtafels.

Jaarlijkse bijdrage: ca. € 5,4 miljoen, uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer).

Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noord-Oost

Het betreft gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid met 14 gemeenten met als doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer.

Jaarlijkse bijdrage: ca. € 1,3 miljoen uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer).

Gemeenschappelijke regeling Regio West Brabant	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 537.000	Niet bekend
Vreemd vermogen	€ 12.834.000	Niet bekend
Financieel resultaat 2013 en 2015	€ 245.000	€ 0

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers op basis van de jaarrekening 2013 opgenomen.

De provincie draagt in 2015 € 5.970.000 bij in de kosten van de gemeenschappelijke regeling.

Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig collectief vervoer Brabant Noord-Oost	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 1.381.000	Niet bekend
Vreemd vermogen	€ 933.000	Niet bekend
Financieel resultaat 2013 en 2015	€ 444.800	€ 0

De verwachte omvang van het vermogen en het verwacht resultaat zijn gebaseerd op de gegevens die zijn ontleend aan de jaarrekeningen 2013 en de begroting 2015 van de Gemeenschappelijke regeling kleinschalig collectief vervoer Brabant Noord-Oost.

De provincie draagt in 2015 € 647.465 bij in de kosten.

Omgevingsdiensten gemeenschappelijke regelingen (programma 3 Ecologie)

De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitslag te realiseren in de uitvoerende taken op het gebied van , vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het gaat hierbij om VTH-taken op het gebied van milieu, water en natuur en daaraan gerelateerde beleidsvelden. Kaders daarbij zijn de landelijke kwaliteitscriteria 2.1 die voor alle overheden van toepassing zijn. De omgevingsdiensten bereiden zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de Omgevingswet. De omgevingsdiensten leveren (onder andere) een bijdrage aan de provinciale doelstellingen die betrekking hebben op het verbeteren van het naleefgedrag (product 03.02.07 Handhaving).

De diensten hebben in hun (ontwerp)begrotingen 2015 de belangrijkste risico's in beeld gebracht, zonder deze risico's te kwantificeren. Deze risico's hebben betrekking op alle drie de omgevingsdiensten, tenzij anders is vermeld:

Als gevolg van de in 2014 in werking getreden bevoegdheidsverschuiving Wabo (van provincie naar gemeenten) bestaat het risico dat gemeenten niet één op één het opdrachtvolume van de provincie overnemen. Hierdoor daalt mogelijk het omzetvolume van de omgevingsdiensten met een daarmee gepaard gaand slechter financieel resultaat.

Het stroomlijnen van de werkprocessen blijkt lastiger dan tot nu toe werd aangenomen. Hierdoor kunnen bezuinigingen pas later dan voorzien worden gerealiseerd.

Een deel van de geraamde omzet van 2015 moet nog worden geacquireerd, dit leidt mogelijk tot een niet volledige dekking van de kosten en daardoor tot een mogelijk exploitatietekort.

Bij de overgang van medewerkers van de latende organisaties (waaronder de provincie) naar de omgevingsdiensten lijkt er in sommige gevallen sprake te zijn van een kwalitatieve mismatch tussen de capaciteiten van medewerkers en het overgedragen takenpakket. Hierdoor kan mogelijk niet voldaan worden aan de norm voor het aantal declarabele uren. Dit kan leiden tot een exploitatietekort.

Geraamde omzet omgevingsdiensten	Geraamde omzet 2015	Aandeel provincie
Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	€ 22,8 miljoen	€ 7,6 miljoen (33%)
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	€ 15, 8 miljoen	€ 5,1 miljoen (32%)
Omgevingsdienst Brabant Noord	€ 14,1 miljoen	€ 5,2 miljoen (37%)

Als gevolg van de bevoegdheidsverschuiving WABO van provincie naar gemeenten (ingegaan op 1 januari 2014) is het provinciaal opdrachtvolume aan de omgevingsdiensten afgenomen. Daartegenover staat dat de Brabantse gemeenten gezamenlijk voor een hoger opdrachtvolume gaan zorgen. Het provinciale aandeel en belang in de omgevingsdiensten is hierdoor in 2014 afgenomen ten opzichte van 2013. Voor 2015 worden geen aanvullende wijzigingen verwacht.

Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 444.237	Onbekend
Vreemd vermogen	€ 13.318.568	
Financieel resultaat 2013/2015	€ 308.364	

*financiële gegevens voor 2015 zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers opgenomen."

De Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (afgekort OMWB) streeft er, als verlengstuk van het lokaal- en provinciaal bestuur, naar een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving voor de regio Midden- en West Brabant.

De OMWB stelt zich ten doel: "de zorg voor het milieu in de ruimste zin, waarbij in samenspel met andere beleidsterreinen van de deelnemers aan duurzame ontwikkeling vorm wordt gegeven. Ter behartiging van dit

belang verricht de OMWB alle milieutaken van de deelnemers, in die zin dat zij wettelijke milieutaken voorbereidt en uitvoert en over de milieubeleidstaken adviseert aan de deelnemers en na besluitvorming door de deelnemers de uitvoering ter hand neemt”.

Deze taken worden volgens de Gemeenschappelijke Regeling namens de 27 gemeenten en de provincie Noord-Brabant uitgevoerd. De deelnemers hebben basistaken en aanvullende verzoektaken ondergebracht bij de OMWB. In sommige gevallen is zelfs een vergaand mandaat neergelegd bij de OMWB.

Daarvoor zet de OMWB in op:

het verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving door het verbeteren van processen en producten;

een eenduidige en gelijke behandeling voor bedrijven en burgers: ‘level playing field’;

het verbeteren van de efficiency.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 402.122	Onbekend
Vreemd vermogen	€ 7.373.269	
Financieel resultaat 2013/2015	€ 402.122	

*financiële gegevens voor 2015 over het vermogen zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers opgenomen.”

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Missie: De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zorgt voor het aanbrengen en handhaven van de door de overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Visie: De ODZOB zorgt voor kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de door de lokale overheden opgedragen taken op het gebied van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De ODZOB is een uitvoeringsorganisatie van de deelnemende partijen. Sprake is van professionele taakuitoefening die voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria.

De uitoefening van de opgedragen publieke taken wordt gekenmerkt door de kernwaarden: deskundigheid, duidelijkheid en betrouwbaarheid.

De ODZOB voert een pakket van wettelijke taken uit op het gebied van vergunning-verlening, toezicht en handhaving. Ook activiteiten in de openbare ruimte die verwant zijn aan deze VTH-taken voert de ODZOB uit indien provincie of gemeente(n) daarom verzoeken. De ODZOB is een organisatie die zowel verplichte basistaken, als verzoektaken van gemeenten en provincie in de regio Zuidoost-Brabant uitvoert op het terrein van de fysieke leefomgeving.

De ODZOB is verbindend, vernieuwend en onderscheidt zich door kwaliteit. Daarmee is de ambitie vastgelegd. De ODZOB levert output van hoogstaande kwaliteit en borgt een kosteneffectieve uitvoering. De maatschappelijke outcome is: een betere leefomgeving.

Omgevingsdienst Brabant Noord	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 4.551.569	Onbekend
Vreemd vermogen	€ 17.498.130	
Financieel resultaat 2013/2015	€ 1.137.122	

*financiële gegevens voor 2015 over het vermogen zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers opgenomen."

De Omgevingsdienst Brabant Noord (hierna ODBN) is in april 2013 opgericht op basis van een wijziging van de gemeenschappelijke regeling RMB. Per 1 oktober 2013 is de ODBN operationeel geworden. Vanaf die datum zijn medewerkers van provincie, gemeenten en het voormalig RMB hun werkzaamheden gaan verrichten onder de vlag van ODBN. Per 1 januari 2014 zijn de medewerkers formeel in dienst getreden bij de ODBN. Aan de regeling nemen 19 gemeenten en de provincie Noord-Brabant deel.

De ODBN is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk –en leefomgeving in de regio Brabant Noord.

De Missie van de ODBN luidt: "de Omgevingsdienst Brabant Noord zorgt voor een schone en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst"

Om de visie te kunnen bereiken zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:

De inzet in de periode 2014-2016 moet leiden tot een professionele dienstverlenende basisorganisatie die is toegerust om haar kerntaak naar volle tevredenheid van gemeenten, provincie, burgers en bedrijven uit te voeren. In het jaar 2017 bereidt de organisatie zich met de gemeenten en provincie voor op de invoering van de Omgevingswet in 2018. Vanaf 2018 werkt zij aan haar kerntaak voor en met alle gemeenten en de provincie op basis van deze wet.

In de jaren die volgen tot 2020 werkt de ODBN samen met gemeenten en provincie aan het optimaliseren van de uitvoering van de wet door intern en extern samenwerking aan te gaan en te verbeteren. Noord(oost) Brabant positioneert zich als topregio voor agrofood, met de ODBN als hét kennis- en expertisecentrum voor landbouw en groene wetgeving.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Brabant (programma 3 Ecologie)

Op 1 april 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer (Leemtwet bodembescherming) in werking getreden. In deze wet is de verantwoordelijkheid voor een eeuwigdurende nazorg voor stortplaatsen, waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort, neergelegd bij de provincies.

Doel van de wetgever is te voorzien in een zodanig beheer van stortplaatsen dat na de sluiting de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen nadelige gevolgen. Om hiervoor de benodigde financiële middelen aan te trekken is de nazorgheffing ingesteld die wordt opgelegd aan stortplaatseigenaren. De opbrengst van de heffing wordt in het Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds wordt naast de heffingen ook gevoed door beleggingsopbrengsten. Het fonds is van rechtswege een rechtspersoon.

Het beleid rond het beheer van het vermogen van het Nazorgfonds is in 2014 niet gewijzigd.

In 2013 zijn twee bedrijfsgebonden stortplaatsen formeel gesloten: Nyrtstar en Dintelsas. De eerstvolgende formele sluiting van een stortplaats zal naar verwachting in 2015 plaatsvinden.

Vanaf het moment van sluiting komen de kosten voor de nazorg voor rekening van de provincie. De provincie kan deze kosten declareren bij het Nazorgfonds.

Nazorgfonds	per 31 dec 2013	per 31 dec 2015
Eigen vermogen	€ 88.860.090	Onbekend
Vreemd vermogen	€ 20.781.332	
Financieel resultaat 2013/2015	€ 4.907.919	

*financiële gegevens voor 2015 over het vermogen zijn niet beschikbaar. Daarom zijn hier de meest recente cijfers van de jaarrekening 2013 opgenomen."

Financiële vaste activa / Verstrekte geldleningen

bijlage 9c

Naam van de lening	Rente- percentage	Restant bedrag aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar verstrekte leningen	Bedrag van de rente	Aflossing	Oninbaar / Dubieus	Restantbedrag aan het einde van het dienstjaar
Leningen aan deelnemingen							
Vordering Enexis	0,000	262.039.525		0	154.140.897		107.898.628
Ruimte voor ruimte	3,000	4.690.000		140.700			4.690.000
Lening BOM (spinn-off)	3,000	9.819.217	374.660	275.596	1.640.000		8.553.877
Hypothecaire lening LSP	3,000	5.800.000		174.000			5.800.000
Biobased investeringsfonds	3,000	10.000.000		300.000			10.000.000
Lening BOM Holst / MKB valorisatie	3,000	3.000.000		90.000			3.000.000
Ontwikkelbedrijf	3,000	3.400.000	1.400.000	114.000	600.000		4.200.000
Lening Innovatiefonds	0,000	12.500.000		0			12.500.000
Lening Energiefonds	0,000	2.500.000	9.000.000	0			11.500.000
Lening Breedbandfonds	0,000	0		0			0
<i>Subtotaal leningen aan deelnemingen</i>		313.748.742	10.774.660	1.094.296	156.380.897	0	168.142.505
Leningen aan overige verbonden partijen							
Lening aan LSP	3,000	6.282.000		188.460			6.282.000
Biobased lening PWP Water	3,000	3.000.000		90.000			3.000.000
Life Science & Health Fund	3,000	2.000.000		60.000			2.000.000
Lening Bio-connection	3,000	500.000		15.000			500.000
		11.782.000	0	353.460	0	0	11.782.000
Overige leningen							
Deelneming NV Monumentenfonds	3,500	4.000.000		200.000			4.000.000
Woningbouw productie in kredietcrisis	3,000	28.253.319		760.552	5.803.200		22.450.119
Lening MKB-bedrijven	3,000	7.402.592		222.078			7.402.592
Crisisleningen monumenten	3,000	3.273.018		48.411	3.273.018		0
Lening Het Groene Woud	3,000	950.000		28.500			950.000
Energieningen part. Woningeigenaren	3,000	696.600		19.347	103.400		593.200
Versterken elektrisch rijden (EMOSS)	3,000	500.000		15.000			500.000
Biobased economie subsidie / lening	3,000	998.570		29.957			998.570
Startersleningen	3,000	9.500.000		247.500	2.500.000		7.000.000
Lening Kloppend Hart	3,000	0	90.000	1.350			90.000

Financiële vaste activa / Verstrekte geldleningen

bijlage 9c

Naam van de lening	Rente- percentage	Restant bedrag aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar verstrekte leningen	Bedrag van de rente	Aflossing	Oninbaar / Dubieus	Restantbedrag aan het einde van het dienstjaar
Lening Gocartridge	3,000	500.000		15.000			500.000
Lening Redmedtech	3,000	750.000		22.500			750.000
Lening Musical van Gogh	3,000	1.800.000	1.200.000	72.000			3.000.000
Lening Kern Moerdijk	3,000	10.000.000		300.000			10.000.000
Subtotaal overige leningen		68.624.099	1.290.000	1.982.194	11.679.618	0	58.234.481
Totaal		394.154.841	12.064.660	3.429.951	168.060.515	0	238.158.986

Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de reserves die worden onderscheiden naar:

- de centrale reserves (de algemene reserve en de reserve Essent)
- de bestemmingsreserves (een bestemmingsreserve is een reserve waaraan PS een bepaalde bestemming heeft gegeven).

In de begroting en jaarstukken is bij elk programma per productgroep de bijdrage uit de bestemmingsreserves aangegeven.

I Centrale reserves

Algemene reserve (nr 0001)

De algemene reserve bestaat uit een aantal componenten:

1 Overhevelingen

Voor het schuiven met lasten tussen verschillende begrotingsjaren wordt de component overhevelingen binnen de algemene reserve gebruikt. Wanneer bijvoorbeeld tijdens het begrotingsjaar blijkt dat een prestatie niet meer tot uitvoering kan komen, kunnen binnen de daarvoor met PS overeengekomen criteria de prestatie en de daarbij horende financiële middelen worden doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. De component overhevelingen van de Algemene Reserve dient daarbij als tijdelijke stallingsplaats voor de aansluiting tussen de begrotingen van beide jaren.

2 De component 'doorgeschoven begrotingsruimte' in de Algemene Reserve omvat de ruimte op de begroting die op basis van de geactualiseerde inkomstenraming nog niet aan een programma is toegewezen.

3 De component voorfinanciering van de algemene reserve bevat de middelen van activiteiten op de meerjarenbegroting die in de tijd naar voren zijn gehaald. Met het naar voren halen in de tijd ontstaat in een later jaar ruimte op de begroting. Deze ruimte wordt gebruikt om de tijdelijke voorfinanciering via de Algemene Reserve te compenseren.

De mutaties in 2013 hebben betrekking op de voorfinanciering van de intensieve veehouderij en de voorfinanciering van de Regionale uitvoeringsdiensten.

4 Component regionale structuurversterking (nr.1720 PS 56/08)

Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS besloten tot de instelling van de component regionale structuurversterking. Dit onderdeel is bedoeld voor de cofinanciering van bovenlokale projecten die bijdragen aan de provinciale beleidsdoelen over de volle breedte van onze begroting en die anders niet of pas veel later gerealiseerd zouden kunnen worden. Hieronder vallen onder meer de uitwerking van de intentieovereenkomst Samen investeren in West-Brabant en de 2e tranche van de samenwerking met de B5. Vooral nog is de de reserve regionale structuurversterking als component van de algemene reserve ondergebracht in verband met het risico van overprogrammering dat bij de tranches van samen investeren wordt toegepast.

6 Component Risicoreserve (nr. 0505 PS 51/04)

Bij de Voorjaarsnota 2004 is door Provinciale Staten de risicoreserve ingesteld om de beleidsrisico's (de risico's die uitdrukkelijk zijn aanvaard als consequenties van bepaald functioneel beleid en die in de toekomst kunnen leiden tot extra budgettaire beslag) af te dekken.

Een nadere toelichting op de risico's die via de risicoreserve worden afgedekt is opgenomen in paragraaf 3 Weerstandvermogen en risicobeheersing in de begroting 2014.

7 Dividend en rentereserve (nr. 375 PS 47/11)

Bij de Najaarsnota 1999 is de dividendreserve ingesteld om schommelingen in dividend op te vangen m.b.t. tot de rechtsopvolger van PME-groep (in casu Essent). Bij de Najaarsbrief 2011 is

besloten om deze reserve ook in te zetten voor schommelingen m.b.t. de rentekosten en – opbrengsten. Om de situatie beheersbaar te maken, is overgestapt op een gesloten rentesysteem. Indien in enig jaar een negatief verschil ontstaat tussen het saldo van rente-inkomsten en rentekosten, dan wordt de reserve ingezet ter afdekking. In geval van positief resultaat zal dit aan de reserve worden toegevoegd, met dien verstande dat het totaal van de reserve de huidige stand van € 20 mln niet zal overschrijden. Een eventueel surplus komt vervolgens ten gunste van de indexatieportefeuille.

8 Chemiepack (PS 58/13)

Met het rijk is overeengekomen de kosten van sanering Chemie-pack via een 50/50 verhouding tot €35 mln te dekken. Voor het aandeel van de provincie (€17,5 mln.) is een aparte reserve gevormd. De restantmiddelen (€ 17,5 mln -/- reeds gemaakte kosten) worden in de reserve gestort ter dekking van de kosten t/m 2018. De totale kosten zijn geraamd op € 38,2. Het tekort zijnde €3,2 mln zal in eerste instantie tot 2018 ingelopen moeten worden. Mocht er een tekort resteren, zal dit door het ministerie van IenM in de nieuwe programmaperiode 2015-2020 worden meegenomen. Dit risico van € 3,2 mln wordt meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen vanaf de begroting 2014.

Reserve Essent

Met de opbrengst van de verkoop Essent is een obligatieportefeuille gevormd en deze opbrengst is in de reserve Essent gestort.

De reserve Essent is onderverdeeld in drie componenten:

1 Immunisatieportefeuille (PS 60/10)

Deze component heeft tot doel om eeuwigdurend jaarlijks de met de aandelenverkoop vervallen dividenduitkering van Essent te compenseren (zie ook de paragraaf Treasury).

De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse resultaten c.q. het rendement op de immunisatieportefeuille die is gevormd met de verkoopopbrengst Essent (zogenoemd stamkapitaal).

Onttrekkingen uit de reserve hebben jaarlijks plaats om de algemene inkomsten in de begroting op niveau te houden. De stortingen betreffen het rendement op de immunisatieportefeuille.

2 Investeringsagenda (PS 60/10)

De reserve staat ten dienste van de investeringsstrategie van de Agenda van Brabant en moet op de juiste momenten de middelen genereren voor de uitvoering van de geplande investeringen (zie ook de paragraaf Treasury).

De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse opbrengsten (beleggingsrendementen en kapitaalopbrengsten) voortvloeiend uit de aandelenverkoop Essent, voor zover het de middelen betreft die niet zijn aangemerkt als onderdeel van de immunisatieportefeuille.

Onttrekkingen uit de reserve hebben plaats om de projecten uit de investeringsstrategie te realiseren. De stortingen betreffen het rendement en de kapitaalopbrengsten die niet behoren tot de immunisatieportefeuille.

In juni 2013 is door PS besloten tot de instelling van de volgende fondsen t.l.v. de reserve:

- Innovatiefonds Brabant ad € 125 mln.
- Energiefonds Brabant ad. € 60 mln.
- Breedbandfonds Brabant ad € 50 mln.
- Groen Ontwikkelfonds Brabant ad. € 240 mln.

3 Indexatie

Deze component heeft tot doel om de reële waarde van de immunisatieportefeuille op peil te kunnen houden via een jaarlijkse indexering voor prijsontwikkelingen.

4 Balansverkorting

In 2010 hebben PS besloten de provinciale balans te verkorten door het afwaarderen van investeringsbijdragen aan derden (waar geen provinciaal bezit tegenover staat). Conform het advies van de accountant zijn de geactiveerde bijdragen aan investeringen van derden vervroegd afgeschreven (Zie ook Voorjaarsnota 2010 blz 25/26). Hiervoor is een deel van de opbrengst verkoop Essent aangewend.

Het effect van deze maatregel is dat de jaarlijkse kapitaallasten in de begroting komen te vervallen.

II Bestemmingsreserves

Reserve herhuisvesting districten (nr.0141 PS 48/02, PS 35/01, PS 19/07)

In verband met de financiering van de herhuisvesting districten t.b.v. het wegenbeheer is door Provinciale Staten de reserve ingesteld. Om uitvoering te geven aan het “districtendossier 2000+” wordt het geld dat bij verkoop van provinciale steunpunten wordt ontvangen gereserveerd en gebruikt voor het aanpassen en vernieuwen van de te behouden districts kantoren/steunpunten.

Inmiddels heeft de aanbesteding voor de renovatie van 4 steunpunten (Eethen, Oud gastel, Helmond en Westerhoven) plaatsgevonden. De kosten hiervan gaan ten laste van de reserve.

In 2016 zal er grootscheeps moeten worden verbouwd of herbouwd. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe e.e.a. exact wordt vormgegeven. Onderzocht moet worden of- en waar samenwerking met Rijkswaterstaat mogelijk is, welke steunpunten er aangehouden en verbouwd gaan worden en wat de benodigde investeringen zijn. De reserve kan worden opgeheven zodra de herhuisvesting is afgerond.

Reserve vernieuwing openbaar vervoer (nr.0162 PS 98/01)

In september 2001 hebben Provinciale Staten besloten de netto-verkoopopbrengst van de aandelen BBA in de nieuw in te stellen reserve vernieuwing openbaar vervoer te storten.

De reserve is bedoeld voor uitgaven ter bevordering van de vernieuwing van het openbaar vervoer inclusief de infrastructuur.

Reserve Cofinanciering Europese programma's (nr. 360 PS 35/08)

Bij de Voorjaarsnota 2008 hebben PS de reserve cofinanciering Europese programma's ingesteld. Doel van de reserve is de cofinanciering van projecten (inclusief uitvoeringskosten) die medegefinancierd worden door Europa. De provinciale middeleninzet kan per jaar sterk wisselen. Cofinanciering is beschikbaar voor de volgende programma's:

1. Operationeel programma Zuid
2. Interreg IV
3. Plattelandsontwikkelingsprogramma (inclusief LEADER)
4. Voorbereidingskosten uitvoering OP 2014-2020

Voor de Reserve cofinanciering Europese programma's was een toegestane minimum stand geformuleerd van nul. Bij 1^e burap 2012 is dit gewijzigd in: Conform verplichtingen die worden aangegaan voor het maximaliseren van de EU bijdrage.

Reserve instandhouding onroerend erfgoed (nr. 0410 PS 24/05)

De reserve instandhouding onroerend erfgoed wordt aangewend op basis van de Uitvoeringsnota monumenten (vastgesteld door PS op 1 juli 2004) en de hieruit voortvloeiende beleidsregels, zoals bijvoorbeeld de kerken- en molenregeling. Voornaamste doelstelling is het instandhouden van monumentale waarden. De reserve wordt tevens aangewend voor implementatiekosten, voortvloeiend uit de Uitvoeringsnota monumenten en binnen de doelstelling passende incidentele knelpunten.

Reserve Investeringsbudget Landelijk Gebied (nr. 1590 PS 65/06)

De reserve Investeringsbudget Landelijk gebied (ILG) bevat provinciale cofinancieringsmiddelen op grond van de bestuursovereenkomst in het kader van de Wet inrichting Landelijk Gebied (WILG), waarin de provincie meer ruimte krijgt om samen met gemeenten en waterschappen op een effectieve wijze de rijksdoelen voor de fysieke inrichting van het landelijk gebied te realiseren als onderdeel van een integrale regionale gebiedsontwikkeling.

De reserve is o.a. ingezet voor inrichting en morfologie oppervlaktewater, verbetering waterkwaliteit, soortenbescherming, verbetering landbouwkundige structuren, verbrede landbouw, duurzame productiesystemen in de landbouw, landschappelijke kwaliteit, verbeteren bodemkwaliteit en verbeteren landelijke routestructuren.

De reserve wordt na afloop van de ILG-periode opgeheven. De einddatum van de reserve is bij bestuursrapportage 1-2012 bepaald op 31 december 2015.

Reserve revitalisering landelijk gebied (nr. 1690 PS 53/07 PS 08/08)

Reserve voor projecten die in uitvoering zijn/komen m.b.t. revitalisering landelijk gebied, maar waarvan de uitvoering zelf meerdere jaren in beslag neemt en het verloop over de jaren onduidelijk is. Het gaat daarbij om uitgaven voor EVZ's, groen/blauwe diensten en proeftuin Het Groene Woud.

Reserve Ontwikkelbedrijf (Grondbank) (nr 1710 PS 56/08)

Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS de reserve grondbank ingesteld voor de uitvoering van het provinciale grondbeleid.

Op 23 april 2010 is een beheersstatuut ingesteld (PS 14/10) waarin een organisatorisch en financieel kader is neergelegd voor het ontwikkelbedrijf. Binnen de reserve ontwikkelbedrijf/grondbank is € 50 miljoen gereserveerd ter afdekking van risico's met betrekking tot stimulering woningbouw als onderdeel van het maatregelenpakket economische recessie.

Reserve BMIT (nr. 1770 PS 41/09)

Conform toezegging in memorie van antwoord bij de begroting 2009 (PS 56/08D) en Investeringsprogramma Brabant (PS 59/08D) is een aantal reserves samengevoegd tot de reserve BMIT.

De reserve is bedoeld voor de afwikkeling van eerder aangegane verplichtingen mbt Openbaar vervoer (NSP Breda/Helmond Brandevoort, spoorzone Tilburg), Wilhelminakanaal Tilburg, Randweg Den Bosch, Lage Heideweg Valkenswaard, Ecozones Den Bosch/Zuid-Willemsvaart en aanvullende bijdrage A4.

Daarnaast is de reserve bedoeld voor de afwikkeling van enkele projecten Samen Investeren / B5 uitvoeringsprogramma en projecten Brabantse kanalen.

Reserve uitvoeren IDOPS (nr. 1810 PS 30/10)

De reserve is ingesteld om de provinciale middelen t.b.v. uitvoeren IDOPS te kunnen toevoegen aan reserve IDOPS. Dit omdat het meerjarig projecten betreft en verloop over de jaren van veel factoren afhankelijk is.

Reserve Provinciaal Waterplan (nr.1820 PS /10)

In 2010 is de reserve provinciaal waterplan gevormd t.b.v. de dekking van de kosten van het uitvoeringsplan PWP 2010-2015.

Reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant (nr. 1840 PS 39/10)

Voor de uitvoeringskosten van de Agenda van Brabant is een reserve ingesteld.

Het betreft hier de provinciale middelen voor de uitvoering van een sociaal kaderplan in het kader van de reductiemaatregelen en formatieverschuivingen als gevolg van de Agenda van Brabant, begroot op een bedrag van € 2 mln per jaar van 2012 t/m 2015 (PS-voorstel 29/10, blz. 13).

Daarbovenop wordt € 0,2 mln op jaarbasis geraamd voor extra apparaatskosten i.v.m. verdere uitwerking van de Agenda. Totaalbedrag € 8.800.000.

Zodra de ombuigingsoperatie in het kader van de Agenda van Brabant is afgerond kan de reserve worden opgeheven.

Reserve ICT-basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen (nr.1880 PS 60/10 PS 47/11)

De reserve is bedoeld om de aanschaffkosten en onderhoudskosten van hard- en software te dekken, alsmede de periodieke vervanging van facilitaire productiemiddelen met beperkte financiële omvang.

Reserve spaar- en investeringsfonds (nr. 1940 PS 32/11 PS 47/11)

Onderdeel van de investeringsagenda vormt een apart investeringsvolume van maximaal € 750 mln voor het thema “Bereikbare regio”. De invulling van deze € 750 mln zal deels bestaan uit provinciale investeringen (die geactiveerd worden) en deels uit investeringsbijdragen aan derden (eenmalige uitgaven). Ten behoeve hiervan wordt vanaf 2012 € 50 mln op jaarbasis gereserveerd in een gecombineerd spaar- en financieringsfonds.

Een en ander is nader onderbouwd in PS-voorstel 61/10, kadervoorstel 1e tranche investeringsstrategie d.d. 11 november 2010. Naar aanleiding hiervan is een motie (M6) aangenomen waarin is uitgesproken dat het spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur is bedoeld voor grote infrastructurele projecten die bijdragen aan het versterken van Brabant als kennis- en innovatieregio en waarbij sprake is van een provinciaal belang en/of waarbij de provincie initiatiefnemer is.

Het fonds is bestemd voor:

1. Noordoostcorridor (incl. Grote ruit rond Eindhoven – Helmond);
 - * Capaciteitsvergroting N279 Veghel- Asten;
 - * Nieuwe Oost-West Verbinding;
2. N69: verbinding Eindhoven-Valkenswaard-België;
3. Verbreding noordelijk deel van de N279 ('s-Hertogenbosch-Veghel).

Reserve grondportefeuille De Kempen (nr 2010 PS 62/12 – Najaarsbrief 2012)

Reserve voor Grondportefeuille de Kempen (gronden en opstallen) waarmee de provincie bijdraagt in projecten. Met de reserve worden de risico's afgedekt met betrekking tot de gronden (bijschrijving rente en waardeontwikkeling) alsmede de eventuele risico's die de provincie loopt bij participatie in projecten. Dit conform projectopdracht Levende Beerze 3.0.

Reserve decentralisatie-uitkering Natuur (PS 65/14)

De rijksmiddelen voor natuur worden via de decentralisatie-uitkering van het provinciefonds ontvangen. Omdat het hier gaat om geoormerkt geld wordt bij de Najaarsbrief 2014 een instellingsbesluit voor de reserve decentralisatie-uitkering Natuur opgenomen.

Reserves	Saldo per 01-01-14	Vermeerderingen		Verminderen		Saldo per 31-12-14
		bijschrijving rente	overige toevoegingen	totaal	waarvan ivm afschrijving	
<u>Centrale reserves</u>						
Algemene reserve						
- Overheveling	-8.887.534			7.222.762		-16.110.296
- Doorgeschoven ruimte	105.578.995			59.189.556		46.389.440
- Voorfinanciering	-30.547.033		5.614.514	2.000.000		-26.932.519
- Industrielawaai PWP	175.844			175.844		
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	141.009.946		2.528.605	1.112.500		142.426.051
- Regionale structuur versterking	-11.124.531			2.676.200		-13.800.731
- Chemiepak	14.344.491			3.920.826		10.423.665
Totaal algemene reserve	230.550.178		8.143.119	76.297.688		162.395.609
Reserve Essent						
- Immunisatieportefeuille	2.203.469.658		17.615.311	17.615.311		2.203.469.658
- Investeringsagenda	710.880.391		22.099.037	51.335.537		681.643.891
- Indexatie	20.250.264		16.649.267			36.899.531
- Balansverkorting	-365.079.033			42.735.812		-407.814.845
Totaal reserve Essent	2.569.521.280		56.363.615	111.686.660		2.514.198.235
<u>Bestemmingsreserves</u>						
Reserve Herhuisvesting districten	5.138.172			157.000	157.000	4.981.172
Reserve Vernieuwing OV	7.116.044			2.896.482		4.219.562
Reserve co-financiering Europese	8.531.204		2.515.000	1.805.877		9.240.327
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	1.998.185		5.566.061	6.066.032		1.498.214
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	4.702.605			1.840.000		2.862.605
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	4.750.915		5.048.788	5.302.217		4.497.486
Reserve Pieken in de Delta	260.113			260.113		
Reserve Ontwikkelbedrijf/Grondbank	60.832.929		3.160.303	21.835.998		42.157.234
Reserve BMIT	13.473.544		196.098	6.600.000		7.069.642
Reserve IDOPS*	634.783		4.800.000	5.704.257		-269.474
Reserve PWP	18.804.763			8.273.850		10.530.913
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	5.137.188			1.616.691		3.520.497
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	6.106.114		5.240.442	7.884.250		3.462.306
Reserve Grondwaterheffing	1.702.137			1.702.137		
Reerve Spaar- en financieringsfonds	77.964.395		47.360.000	19.866.586		105.457.809
Risicoreserve Grondport. De Kempen	1.000.000					1.000.000
Reserve DU Natuur						
Totaal Bestemmingsreserves	218.153.090		73.886.692	91.811.490	157.000	200.228.292
Totaal Reserves	3.018.224.548		138.393.426	279.795.838	157.000	2.876.822.137

Reserves	Saldo per 01-01-15	Vermeerderingen		Verminderen		Saldo per 31-12-15
		bijschrijving	overige	totaal	waarvan ivm	
		rente	toevoegingen		afschrijving	
<u>Centrale reserves</u>						
Algemene reserve						
- Overheveling	-16.110.296		4.112.743			-11.997.553
- Doorgeschoven ruimte	46.389.440		353.460			46.742.900
- Voorfinanciering	-26.932.519		5.614.514	3.692.946		-25.010.951
- Industrielawaai PWP						
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	142.426.051		1.391.388			143.817.439
- Regionale structuur versterking	-13.800.731					-13.800.731
- Chemiepak	10.423.665			2.793.525		7.630.140
Totaal algemene reserve	162.395.609		11.472.105	6.486.471		167.381.243
Reserve Essent						
- Immunisatieportefeuille	2.203.469.658		17.613.930	17.613.929		2.203.469.659
- Investeringsagenda	681.643.891		17.995.396	9.809.769		689.829.518
- Indexatie	36.899.531					36.899.531
- Balansverkorting	-407.814.845			26.818.391		-434.633.236
Totaal reserve Essent	2.514.198.235		35.609.326	54.242.089		2.495.565.472
<u>Bestemmingsreserves</u>						
Reserve Herhuisvesting districten	4.981.172			157.000	157.000	4.824.172
Reserve Vernieuwing OV	4.219.562			807.892		3.411.670
Reserve co-financiering Europese	9.240.327		1.000.000	779.811		9.460.516
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	1.498.214		568.120	768.134		1.298.200
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	2.862.605			793.949		2.068.656
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	4.497.486		7.153.706			11.651.192
Reserve Pieken in de Delta						
Reserve Ontwikkelbedrijf/Grondbank	42.157.234		2.189.759	6.069.109		38.277.884
Reserve BMIT	7.069.642					7.069.642
Reserve IDOPS*	-269.474					-269.474
Reserve PWP	10.530.913			10.113.598		417.315
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	3.520.497					3.520.497
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	3.462.306		5.347.594	6.264.476		2.545.424
Reserve Grondwaterheffing						
Reerve Spaar- en financieringsfonds	105.457.809		46.920.000	66.600.000		85.777.809
Risicoreserve Grondport. De Kempen	1.000.000					1.000.000
Reserve DU Natuur			1.200.000			1.200.000
Totaal Bestemmingsreserves	200.228.292		64.379.179	92.353.969	157.000	172.253.502
Totaal Reserves	2.876.822.137		111.460.610	153.082.529	157.000	2.835.200.218

Reserves	Saldo per 01-01-17	Vermeerderingen		Verminderen		Saldo per 31-12-17
		bijschrijving	overige	totaal	waarvan ivm	
		rente	toevoegingen		afschrijving	
<u>Centrale reserves</u>						
Algemene reserve						
- Overheveling	-5.900.669		1.386.011			-4.514.658
- Doorgeschoven ruimte	36.395.198			6.271.459		30.123.739
- Voorfinanciering	-17.896.437		7.114.514			-10.781.923
- Industrielawaai PWP						
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	144.011.268		193.000			144.204.268
- Regionale structuur versterking	-13.800.731					-13.800.731
- Chemiepak	4.886.815			2.718.325		2.168.490
Totaal algemene reserve	167.695.443		8.693.525	8.989.784		167.399.184
Reserve Essent						
- Immunisatieportefeuille	2.204.388.082		18.217.926	16.471.415		2.206.134.593
- Investeringsagenda	694.304.300		14.784.334	1.666.242		707.422.392
- Indexatie	36.899.531					36.899.531
- Balansverkorting	-405.469.498		30.000.000	9.375.333		-384.844.831
Totaal reserve Essent	2.530.122.415		63.002.260	27.512.990		2.565.611.685
<u>Bestemmingsreserves</u>						
Reserve Herhuisvesting districten						
Reserve Vernieuwing OV	2.881.897			425.000		2.456.897
Reserve co-financiering Europese	10.460.516		1.000.000			11.460.516
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	1.098.234		585.290	785.208		898.316
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	2.068.656					2.068.656
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	15.805.996		7.154.804	3.000.000		19.960.800
Reserve Pieken in de Delta						
Reserve Ontwikkelbedrijf/Grondbank	27.099.237		1.028.423	580.511		27.547.149
Reserve BMIT	7.069.642					7.069.642
Reserve IDOPS*	-269.474					-269.474
Reserve PWP	417.315			2.050.000		-1.632.685
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	3.520.497					3.520.497
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	2.528.573		6.943.106	6.959.926		2.511.753
Reserve Grondwaterheffing						
Reerve Spaar- en financieringsfonds	59.777.809		45.600.000	21.100.000		84.277.809
Risicoreserve Grondport. De Kempen	1.000.000					1.000.000
Reserve DU Natuur	44.600.000		43.400.000			88.000.000
Totaal Bestemmingsreserves	178.058.898		105.711.623	34.900.645		248.869.876
Totaal Reserves	2.875.876.756		177.407.408	71.403.419		2.981.880.745

Reserves	Saldo per 01-01-18	Vermeerderingen		Verminderen		Saldo per 31-12-18
		bijschrijving	overige	totaal	waarvan ivm	
		rente	toevoegingen		afschrijving	
<u>Centrale reserves</u>						
Algemene reserve						
- Overheveling	-4.514.658		1.386.011			-3.128.647
- Doorgeschoven ruimte	30.123.739			15.922.334		14.201.405
- Voorfinanciering	-10.781.923		7.114.514			-3.667.409
- Industrielawaai PWP						
- Dividend en rentereserve	20.000.000					20.000.000
- Risicoreserve	144.204.268		143.830			144.348.098
- Regionale structuur versterking	-13.800.731					-13.800.731
- Chemiepak	2.168.490			4.308.977		-2.140.487
Totaal algemene reserve	167.399.184		8.644.355	20.231.311		155.812.228
Reserve Essent						
- Immunisatieportefeuille	2.206.134.593		18.217.926	14.234.171		2.210.118.348
- Investeringsagenda	707.422.392		13.785.334	1.187.168		720.020.558
- Indexatie	36.899.531					36.899.531
- Balansverkorting	-384.844.831		30.000.000	836.262		-355.681.093
Totaal reserve Essent	2.565.611.685		62.003.260	16.257.601		2.611.357.344
<u>Bestemmingsreserves</u>						
Reserve Herhuisvesting districten						
Reserve Vernieuwing OV	2.456.897			425.000		2.031.897
Reserve co-financiering Europese	11.460.516		1.000.000			12.460.516
Reserve Instandhouding onroerend erfgoed	898.316		594.069	793.939		698.446
Res. Investeringsbudget Landelijk Gebied	2.068.656					2.068.656
Reserve Revitalisering Landelijk Gebied	19.960.800		7.154.804	3.000.000		24.115.604
Reserve Pieken in de Delta						
Reserve Ontwikkelbedrijf/Grondbank	27.547.149		2.102	16.030.820		11.518.431
Reserve BMIT	7.069.642					7.069.642
Reserve IDOPS*	-269.474					-269.474
Reserve PWP	-1.632.685					-1.632.685
Reserve Uitvoeringskst Agenda van Brab.	3.520.497					3.520.497
Reserve Basisinfrastruc. en duurz. Prodmid	2.511.753		6.988.781	7.005.783		2.494.751
Reserve Grondwaterheffing						
Reerve Spaar- en financieringsfonds	84.277.809		45.600.000			129.877.809
Risicoreserve Grondport. De Kempen	1.000.000					1.000.000
Reserve DU Natuur	88.000.000		22.300.000			110.300.000
Totaal Bestemmingsreserves	248.869.876		83.639.756	27.255.542		305.254.090
Totaal Reserves	2.981.880.745		154.287.371	63.744.454		3.072.423.662

Voorziening rechtspositie statenleden (nr 540 – PS 24/05)

In 1998 is de verordening geldelijke voorzieningen aan statenleden van PS en provinciale commissies aangepast ten aanzien van de uitkering bij invaliditeit en bij aftreden. Voor invaliditeit is een collectieve ongevallenverzekering gesloten. Voor uitkering bij aftreden is een voorziening ingesteld. Jaarlijks wordt een geïndexeerd bedrag in de voorziening gestort. Deze voorziening is bedoeld voor de dekking van uitgaven die statenleden ontvangen bij aftreden (het eerste jaar 80% van de vergoeding ten tijde van aftreden en 70% in het tweede jaar).

Voorziening APPA

De Appa-voorziening is gevormd ter dekking van de verplichtingen die voortvloeien uit de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers. Op basis van actuariële berekeningen van Loyalis komt de contante waarde van de pensioenverplichtingen per 31 december 2012 uit op bijna € 11 miljoen. In de voorziening APPA is bij de jaarrekening 2012 € 11 miljoen gestort. De voorziening is bij de jaarrekening 2013 geactualiseerd.

Voorziening grondwaterheffing (nr 240 PS 24/05)

De kosten van het grondwaterbeheer worden bestreden uit de grondwaterheffing. De nog niet tot besteding gekomen middelen uit de grondwaterheffing worden in de voorziening gestort. De voorziening wordt aangevuld vanuit de reserve grondwaterheffing.

Voorziening risico beleidswijzigingen Ruimtelijke ordening

In verband met de wijzigingen van het bestaand beleid m.b.t. de Verordening ruimte loopt de provincie een risico. Naar aanleiding van het Burgerinitiatief “Megastallen Nee” en de uitbraak van de Q-koorts epidemie, is het ruimtelijk beleid m.b.t. de intensieve veehouderij aangepast en zijn de ontwikkelmogelijkheden van de Landbouw Ontwikkelingsgebieden (LOG's) ingeperkt. In verband met dit risico is bij de jaarrekening 2013 een voorziening gevormd van € 2 mln.

Voorziening omgevingsdiensten

De omgevingsdienst midden- en west Brabant en omgevingsdienst Zuid-oost-Brabant verwachten per 31 december 2013 negatieve eigen vermogens.

Voor het aandeel dat de provincie heeft in deze omgevingsdiensten is bij de jaarrekening 2013 een voorziening gevormd.

Voorziening onderhoud Noordbrabants Museum (PS 38/12)

De voorziening wordt ingesteld ter financiering van het groot onderhoud en vervangings-investeringen Waterstraatcomplex, Noordbrabants Museum en het provinciaal Depot voor bodemvondsten. Een en ander op basis van een 25 jarig onderhoudsplan. Klein/ dagelijks onderhoud verloopt via een beheersstichting. Onttrekking geschiedt aan de hand van de werkelijke kosten op basis van het meerjarig onderhoudsplan.

Voorziening onderhoud gebouwen (nr 1040 PS 24/05)

De onderhoudskosten van de provinciale gebouwen fluctueren jaarlijks. Om deze fluctuerende lasten op te kunnen vangen is een onderhoudsegalisatievoorziening gewenst. Het betreft de provinciale gebouwen: hoogbouw (inclusief audiovisuele voorzieningen/beveiliging en beheer kunstwerken), nieuwbouw, en het PCC. Voor het onderhoud aan deze panden worden periodiek zgn. onderhoudsboeken opgesteld.

Risicovoorziening ontwikkelbedrijf/grondbank

Voor de garantie tot overname van per 2020 niet uitgegeven grond in projectvestiging glastuinbouw Deurne is bij de jaarrekening 2013 een voorziening gevormd tot een bedrag van € 15.412.322.

Risicovoorziening algemeen

In relatie tot de garantie aan de TOM is bij de jaarekening 2013 tot een bedrag van € 3.500.000 een risicovoorziening gevormd.

Overzicht van voorzieningen	Saldo per 01-01-15	Toevoegingen	Verminderen door:		Saldo per 31-12-15
			vrijval	aanwending	
Voorziening Grondwaterheffing	4.133.946	3.800.000	400.000	4.170.608	3.363.338
Voorziening Rechtspostie Statenleden	591.974	108.346		130.000	570.320
Voorziening Onderhoud provinciehuis	1.823.607	1.478.123		1.776.275	1.525.455
Voorziening APPA	10.526.469				10.526.469
Voorziening onderhoud NBM	8.095	289.072		162.551	134.616
Voorziening Omgevingsdienst	843.620				843.620
Voorziening beleidswijzigingen RO	2.000.000				2.000.000
Risicovoorziening grondbank/Ontwikkelbedrijf	15.412.322				15.412.322
Risicovoorziening algemeen	3.500.000				3.500.000
Totaal Voorzieningen	38.840.033	5.675.541	400.000	6.239.434	37.876.140

Overzicht van voorzieningen	Saldo per 01-01-16	Toevoegingen	Verminderen door:		Saldo per 31-12-16
			vrijval	aanwending	
Voorziening Grondwaterheffing	3.363.338	3.800.000	400.000	1.049.402	5.713.936
Voorziening Rechtspostie Statenleden	570.320	109.972		130.000	550.292
Voorziening Onderhoud provinciehuis	1.525.455	1.502.349		1.802.914	1.224.890
Voorziening APPA	10.526.469				10.526.469
Voorziening onderhoud NBM	134.616	288.830		208.533	214.913
Voorziening Omgevingsdienst	843.620				843.620
Voorziening beleidswijzigingen RO	2.000.000				2.000.000
Risicovoorziening grondbank/Ontwikkelbedrijf	15.412.322				15.412.322
Risicovoorziening algemeen	3.500.000				3.500.000
Totaal Voorzieningen	37.876.140	5.701.151	400.000	3.190.849	39.986.442

Overzicht van voorzieningen	Saldo per 01-01-17	Toevoegingen	Verminderen door:		Saldo per 31-12-17
			vrijval	aanwending	
Voorziening Grondwaterheffing	5.713.936	3.800.000	400.000	1.049.402	8.064.534
Voorziening Rechtspostie Statenleden	550.292	111.620		130.000	531.912
Voorziening Onderhoud provinciehuis	1.224.890	1.526.940		1.829.957	921.873
Voorziening APPA	10.526.469				10.526.469
Voorziening onderhoud NBM	214.913	288.581		296.107	207.387
Voorziening Omgevingsdienst	843.620				843.620
Voorziening beleidswijzigingen RO	2.000.000				2.000.000
Risicovoorziening grondbank/Ontwikkelbedrijf	15.412.322				15.412.322
Risicovoorziening algemeen	3.500.000				3.500.000
Totaal Voorzieningen	39.986.442	5.727.141	400.000	3.305.466	42.008.117

Overzicht van voorzieningen	Saldo per 01-01-18	Toevoegingen	Verminderen door:		Saldo per 31-12-18
			vrijval	aanwending	
Voorziening Grondwaterheffing	8.064.534	3.800.000	400.000	1.049.402	10.415.132
Voorziening Rechtspostie Statenleden	531.912	113.295		130.000	515.207
Voorziening Onderhoud provinciehuis	921.873	1.551.900		1.857.407	616.366
Voorziening APPA	10.526.469				10.526.469
Voorziening onderhoud NBM	207.387	290.013		216.303	281.097
Voorziening Omgevingsdienst	843.620				843.620
Voorziening beleidswijzigingen RO	2.000.000				2.000.000
Risicovoorziening grondbank/Ontwikkelbedrijf	15.412.322				15.412.322
Risicovoorziening algemeen	3.500.000				3.500.000
Totaal Voorzieningen	42.008.117	5.755.208	400.000	3.253.112	44.110.213

Vaste schulden

Bijlage 12

Lening- nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente- percen- tage	Restantbedrag van de lening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar op te nemen leningen	Bedrag van de rente of het rentebe- standdeel	Bedrag van de aflossing of het aflos- singsbestanddeel	Restantbedrag van de lening aan het einde van het dienstjaar	
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen								
PPS-A59	80.850.377	3,475	40.104.120		0	1.332.303	6.111.578	33.992.542
BOM-lening	2.566.666	PM	2.566.666		0	PM	0	2.566.666
Totaal			42.670.786		0	1.332.303	6.111.578	36.559.208

Overzicht van door de provincie gewaarborgde geldleningen

Bijlage 13a

Lening nummer	Omschrijving van het doel der door de provincie gewaarborgde lening en door wie deze is aangegaan	Omschrijving van hetgeen door de pro- vincie wordt gewaarborgd	Datum van het door de provincie genomen besluit/ Datum van het goedkeuringsbesluit	Wijze van aflossing	Bedrag v/d aflossing of van de annuïteit	Rente % van de lening	Totaalbedrag dat op de lening is opgenomen	Restantbedrag van de gewaar- borgde lening op 01-01-2015	Restantbedrag van de gewaar- borgde lening op 31-12-2015
(zie paragraaf 3*)									
74	Stichting De Wever te Tilburg	Rente+afl	17.12.1971 25.09.1975	39 jr Afl.	174.524	6,910	6.806.703	349.184	174.660
104	Stichting Tante Louise Vivenis te Bergen op Zoom	Rente+afl	07.11.1984	30 jr Afl.	101.344	6,130	3.040.327	101.344	0
108	Stichting Pantein van Cuijk te Boxmeer	Rente+afl	02.06.1985 21.08.1985	40 jr Afl.	47.819	8,000	1.815.121	428.359	380.540
116	Stichting Pantein van Cuijk te Boxmeer	Rente+afl	09.09.1985 10.10.1986	30 jr Afl.	60.503	7,000	1.815.121	121.025	60.522
Totaal							13.477.272	999.913	615.722

* De afdekking is toegelicht in Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Overzicht van gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen (en risico-afdekking)
Bijlage 13b

Nr	Oorspronkelijk bedrag is aangegaan	Door wie de lening is aangegaan	Gevallen van gemeenschappelijke waarborging van de lening	Namen van andere lichamen die waarborgen	Deel dat door de provincie is gewaarbord	PS c.q. GS van de goedkeuring	Datum van besluit	Restant per 1 januari	Aflossings- bestanddeel	Restant per 31 december
a.	2.500.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	2.500.000	0	2.500.000	Aflossing op 01-06-2022
b.	27.500.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	17.500.000	0	17.500.000	Aflossing op 15-12-2017
c.	6.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	6.000.000	0	6.000.000	Aflossing op 04-07-2018
d.	25.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	25.000.000	0	25.000.000	Aflossing op 15-12-2020
e.	10.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	10.000.000	0	10.000.000	Aflossing op 08-08-2017
f.	10.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	10.000.000	0	10.000.000	Aflossing op 28-09-2017
g.	7.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	7.000.000	7.000.000	0	Aflossing op 27-12-2015
h.	8.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998	8.000.000	0	8.000.000	Aflossing op 31-12-2016
i.		Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	03-12-1998			404.099	Saldo van de door het Nationaal Groenfonds aangetrokken kortlopende leningen per 30 juni 2014
Totaal	96.000.000						86.000.000	7.000.000	79.404.099	
							11.266.000	Aandeel NBr 13,1%		

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverbinding	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve/voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Industrie- en Havenschap Moerdijk	Geldleningen Havenschap	8.900.000	50%	4.450.000	0	T.a.v. de door het Havenschap te sluiten geldleningen staat elk der deelnemers naar rato in (provincie en gemeente Moerdijk ieder voor 50%) voor de betaling van rente en aflossingen, zonder dat daarvoor een afzonderlijk besluit is vereist. Voor deze garantstelling wordt een buffer aangehouden van € 4,5 mln. Als het schap in de toekomst wordt omgevormd tot een NV, zal dit risicobedrag opnieuw worden afgewogen. In de PS-vergadering van 4 juli 2014 is de Havenstrategie Moerdijk 2030 en de bijbehorende strategische uitvoeringsagenda vastgesteld. Voor de uitvoering van de maatregelen in de strategische uitvoeringsagenda t.b.v. kern Moerdijk is door PS ingestemd met een mogelijke garantstelling voor eventuele aanvullende financiering van max. € 12,5 mln. De risico's die met het verlenen van een garantstelling samenhangen worden later betrokken bij de integrale risicobeoordeling van het havenschap. De afdekking van de risico's zullen t.z.t. worden verwerkt in de (meerjaren) begroting.
Stimulering woningbouw	Brabantse verkoopgarantie en garanties aan corporaties en projectontwikkelaars	250.000.000	variabel	0	22.463.201	In 2009 is een pakket maatregelen vastgesteld voor de aanpak van de krediet-crisis. In totaal € 250 mln. is bestemd voor het stimuleren van de woningbouw, opgebouwd uit € 205 mln. revolverend en een buffer van € 45 mln. (ultimo 2013 feitelijk €25 mln) binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 7). Het pakket bestaat uit maatregelen voor de consumenten (w.o. de Brabantse verkoop-garantie) en maatregelen voor producenten (maatwerkoplossingen zoals renteloze leningen, garantstellingen en het Brabants investeringsfonds).
Ministerie van EL&I	Financiering 1e tranche sloop-vergoedingen Regeling Beëindiging Veehouderij-takken (RBV)	113.445.054	-	0	0	In 2000 is een begin gemaakt met de sloop van veestallen in het buitengebied. Voor de 1e tranche van de RBV-regeling is een bovengrens gesteld van € 113,5 mln aan sloopvergoedingen. Het bedrag aan toegewezen beschikkingen is uitgekomen op € 86,3 mln. In 2001 is de Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) opgericht om met de ontwikkeling van woningbouwkwavels de kosten van de sloop van veestallen terug te verdienen. De 1e tranche is inmiddels met succes afgerond.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve/voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Ministerie van EL&I	Financiering 2e tranche sloop-vergoedingen Regeling Beëindiging Veehouderij-takken (RBV)	155.000.000	-	22.000.000	0	In 2002 is besloten tot een 2e tranche van maximaal € 155,0 mln. Het uiteindelijke programma inclusief rente t/m 2011, sanering glastuinbouwlocaties en MOB-complexen heeft een omvang van € 128,4 mln. Ultimo 2013 staat hiervan € 98,3 mln open. De ORR moet dit bedrag terugverdienen. Als gevolg van de verslechterde marktomstandigheden lopen de kavels per jaar verkocht, op dit moment is dat circa 40 kavels per jaar. Begin 2014 is er een nieuwe risicoanalyse opgesteld. Daaruit blijkt dat momenteel de risicoreserve een kleinere voorziening moet aanhouden dan nu het geval is. In afwachting van een nieuwe businesscase waarbij het risico in de loop van 2014 opnieuw berekend worden, wordt voorgesteld oom vooralsnog het bedrag te handhaven.
Rabobank	Garantie tot nakoming van kredietverplichtingen door TOM CV (Tuinbouw Ontwikkelings-maatschappij	14.000.000	50%	3.500.000	3.500.000	In 2002 hebben de provincie en de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) de TOM CV/BV opgericht, die tot doel heeft het (her-)ontwikkelen van duurzame vestigingslocaties voor glastuinbouw en het saneren van bedrijven. Aan de TOM CV is een garantie verstrekt van 2 x € 7 mln. Hiervoor geldt een afdekking van 50%. Het 1ste deel van de garantie is ondergebracht in een voorziening en de 2e garantie is ondergebracht in de reserve van het ontwikkelbedrijf. De laatste jaren heeft de TOM last van de slechte markt voor glastuinbouwproducten en van de financiële crisis. De combinatie van factoren maakt het tuinbouwondernemers zeer moeilijk om nieuwe vestigingen te financieren. Op basis van een uitgevoerd markt onderzoek blijkt dat de locatie Nieuw Prinsenland wel potentie heeft. Inmiddels wordt met alle participanten gesproken over een herfinanciering en herpositionering van de TOM. Uit de overgelegde gegevens blijkt dat de garantieverstrekken mogelijk een groter risico lopen dan nu (50%) wordt ingeschat, namelijk een verlies van in totaal € 19 miljoen. De planning is ultimo 2014 aan PS een voorstel te doen waarin wordt aangegeven welke opties er zijn om het risico te beperken dan wel af te dekken.
Nationaal Groenfonds	Garantstellingen in het kader van de voorfinanciering subsidieregeling particulier natuurbeheer Noord-Brabant	23.136.300	-	-	-	Aan het Groenfonds zijn twee garantstellingen afgegeven voor de voorfinanciering van de provinciale subsidieregeling particulier natuurbeheer. De eerste garantstelling betreft de betalingsverplichtingen die voortvloeien uit de leningen die Groenfonds aantrekt. De tweede garantstelling betreft het geval de subsidiegrondslag vervalt. Bij elkaar genomen gaat het om maximaal € 23,1 mln. De garanties lopen door tot 2042 PS(29/08).

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve/voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Gemeenten Werkendam, Woudrichem en Aalburg	Garantie verplaatsingen-traject LOG Strijdhoven	1.029.000	50%	514.500	0	Aan de ontwikkeling van LOG Strijdhoven is een risico verbonden tussen de € 0,1 mln en € 1,0 mln. De ontwikkeling van de locatie is nog niet afgerond i.v.m. procedures t.a.v. de vergunningen bij de Raad van State. Pas als de uitkomst bekend is kunnen de gevolgen voor de afwikkeling van de overeenkomst worden bepaald.
Gemeenten Werkendam, Woudrichem en Aalburg	Garantie ter ondersteuning van de realisatie van het Regionale Bedrijventerrein Land van Heusden en Altena	2.500.000	-	-	-	Werkendam, Woudrichem en Aalburg ontwikkelen in het Land van Heusden en Altena een regionaal bedrijventerrein met drie subregionale bedrijventerreinen. Dit wordt gekoppeld aan de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen in de regio, waarbij de gemeenten samenwerken met de BOM-BHB. Gezien de forse belasting voor de relatief kleine gemeenten, heeft de provincie zich garant gesteld voor een bedrag van € 2,5 mln. De afdekking komt zo nodig ten laste van de Reserve ontwikkelbedrijf.
Gemeente Deurne	Garantie tot overname van per 2020 niet uitgegeven grond in projectvestiging glastuinbouw Deurne	28.938.794	-	-	15.412.322	De gemeente Deurne, de TOM en een coöperatieve vereniging van glastuinders hebben in 2005 de Tuinbouwvestiging Deurne BV (TVD) opgericht. De gronden zijn verworven door de gemeente. Toen het gebied rijp werd voor uitgifte bleek dat de glastuinders niet in staat waren de gronden af te nemen. De coöperatieve vereniging is in 2010 uit de TVD gestapt. Gemeente en TOM hebben de TVD voortgezet, in de verwachting dat gronduitgifte vóór 2020 zal lukken. De provincie heeft een garantie afgegeven om de grond eventueel over te nemen (RM-1587). De schatting van het risico is in 2013 aanzienlijk omhoog gegaan als gevolg van een aantal factoren. In de eerste plaats is het algemeen bekend dat glastuinbouwbedrijven het moeilijk hebben de afgelopen jaren. In heel Nederland zijn weinig glastuinbouwgronden verkocht en in Deurne is nog geen grond verkocht. In de tweede plaats heeft Deurne op dit moment een nadeel ten opzichte van concurrerende locaties in Limburg (Californië, Siberië, beide onderdeel van Greenport Venlo), namelijk dat in Deurne nog geen infrastructuur aanwezig is voor elektriciteit en gas. De aanleg hiervan kost € 5 miljoen en dit wordt vooralsnog, mede gezien het zodadelijk te noemen marktonderzoek, als een te risicovolle investering gezien door TVD en haar financiers. In de derde plaats zijn in oktober 2013 de resultaten van een marktonderzoek beschikbaar gekomen waaruit blijkt dat de vooruitzichten voor grondverkoop in Deurne ook los van de aanwezigheid van infrastructuur voor elektriciteit en gas slecht zijn. Een en ander maakt dat het risico thans is becijferd op € 15,4 miljoen. Dit risico is afgedekt in een voorziening van het ontwikkelbedrijf.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)
Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve/voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
RWE - Essent	Borgstellingsovereenkomst inzake voorfinanciering claims met betrekking tot general escrow	-	-	-	-	In de Kaderbrief 2011 is melding gemaakt van de borgstellingsovereenkomst met RWE/ Essent i.v.m. de aangepaste beleggingstrategie van de general escrow. De provinciale aandeelhouders (Groningen, Overijssel, Limburg en Noord- Brabant) staan garant voor het tijdig nakomen van betalingen aan RWE van gehonoreerde claims die moeten worden voldaan uit de general escrow. Het risico is volledig afgedekt binnen de general escrow
Gemeente Boxtel	Garantstelling voor het kunnen realiseren van het project "Kloppend Hart van het Groene Woud" op grond van de subsidieregeling landschappen van allure Noord-Brabant.	751.000	100%	-	-	- De garantstelling ter hoogte van € 751.000,- valt uiteen in drie delen: Garantstellingdeel A: realisatie bezoekerscentrum De Vleut voor een bedrag ter hoogte van € 226.000,-. Garantstellingdeel B: realisatie educatieboederij voor een bedrag van € 200.000,-. Garantstellingdeel C: realiseren recreatief paviljoen voor een bedrag ter hoogte van € 325.000,-. De garantstelling mag uitsluitend voor de financiering van de eerder genoemde objecten worden gebruikt. De garantstelling mag alleen worden ingeroepen als er geen ander financieel alternatief meer is. De garantstelling wordt dan automatisch omgezet in een lening. De gemeente Boxtel betaalt een jaarlijkse vergoeding van € 3.755,00 aan de provincie Noord-Brabant. De garantstelling eindigt op 1 januari 2018 en gaat pas in 2014 en 2015 in. Afdekking komt vanuit De reserve Investeringsagenda in 2014.
Road 2 Work BV	Garantstelling voor het kunnen realiseren van het project "het opleiden van kandidaten met een langdurige uitkering tot distributiemonteur ondergrondse infrastructuur"	450.000	100%	450.000	-	- Op verzoek van Provinciale Staten is een crisisaanpak ontwikkeld om ruim 3.200 mensen te helpen bij het behouden of vinden van een baan of stageplaats. Een van de projecten betreft het opleiden van kandidaten met een langdurige uitkering tot distributiemonteur ondergrondse infrastructuur. Dit project wordt uitgevoerd door de Road 2 Work BV. Voor dit project wordt een garantstelling verleend van ten hoogste € 450.000,- ten behoeve van een bancaire lening voor de projectkosten. De looptijd van de garantie is van 13 augustus 2013 tot en met 31 december 2015. De afdekking in 2013 loopt via de meerjarenraming. In 2014 vindt de storting plaats in de risicoreserve van uit het economisch programma. Indien garantstelling niet wordt geëffectueerd, dan komen de middelen weer beschikbaar voor het economisch programma.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)
Bijlage 13c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve/voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
ROC West Brabant	Garantstelling door de provincie aan ROC West-Brabant ter afdekking van het risico dat de cash-inkomsten voor het CIV Biobased lager uitvallen dan geraamd.	300.000	100%	300.000	-	ROC West-Brabant is voornemens een Centrum voor Innovatief Vakmanschap te starten op het vakgebied van de biobased economy (CIV Biobased), daarbij gebruik makend van de subsidieregeling van het Rijk voor opzetten van dergelijke Centra voor Innovatief Vakmanschap. Doelstelling van het CIV Biobased is om te voorzien in de behoefte aan adequaat opgeleid personeel voor bedrijven en instellingen die actief zijn in de biobased economy door intensieve samenwerking van onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Het CIV Biobased draagt hiermee bij aan de beleidsdoelen van het Economisch Programma Brabant. Het project heeft een looptijd van 2013 t/m 2017. De garantstelling is verleend onder de opschortende voorwaarde dat de totale projectkosten in deze projectperiode minimaal € 3.800.000,- bedragen. De provincie staat garant voor een tekort aan begrote cash-inkomsten ter financiering van de begrote projectkosten tot maximaal € 3.800.000,-. maximum zijn niet subsidiabel. Indien garantstelling niet wordt geëffectueerd, dan komen de middelen weer beschikbaar voor het economisch programma.

Uitgangspunten risicobeleid

Het weerstandsvermogen brengt tot uitdrukking in hoeverre de provincie in staat is financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit dwingt tot beleidsombuigingen en/of bezuinigingen. In het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) wordt het weerstandsvermogen gedefinieerd als de verhouding tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en voorzieningen waarover de provincie beschikt om niet begrote kosten te dekken;
- b. alle risico's waarvoor geen (dekkings-)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Deze paragraaf brengt in beeld wat de belangrijkste risico's zijn en hoe we daarmee omgaan. We richten ons in deze paragraaf hoofdzakelijk op de uitgavenkant van de begroting. Risico's m.b.t. de inkomstenontwikkelingen, zoals bezuinigingen door het Rijk en het verloop van de belastinginkomsten, blijven buiten beschouwing en komen aan bod in de budgettaire nota's (voorjaarsnota en de bij de begroting behorende najaarsbrief).

De uitgangspunten voor het risicobeleid zijn in 2004 vastgelegd. Overigens wil dit niet zeggen dat er sinds die tijd geen ontwikkeling in ons risicobeleid heeft plaatsgevonden. In de dagelijkse praktijk en bij beoordeling van concrete cases hebben wij continu ons risicobeleid aangescherpt en ontwikkeld. Op afzonderlijke terreinen is de risicobeheersing uitgewerkt en geborgd via specifieke procedures. Dit is verankerd in ons besluitvormingsproces in brede zin. Bij de behandeling van de begroting 2014 is de toezegging gedaan om de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing tegen het licht te houden. Met de nota risicomanagement en weerstandsvermogen zijn stappen gezet die invulling geven aan de toezegging. Invoering van het nieuwe risicobeleid is een groeiproces waarvoor een implementatieplan gemaakt wordt. Dit betekent dat een aantal uitgangspunten in het risicobeleid van 2004 voor het inventariseren van risico's nog wordt gebruikt tot de nieuwe werkwijze is geïmplementeerd. Dit risicobeleid is overigens wel bij beoordeling van concrete cases continu aangescherpt en ontwikkeld. Op afzonderlijke terreinen is de risicobeheersing bovendien uitgewerkt en geborgd via specifieke procedures.

Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen:

- beleidsrisico's die door Provinciale Staten uitdrukkelijk zijn aanvaard – en overwogen – als consequenties van bepaald functioneel beleid, waarbij tevens en tegelijk de dekking dient te worden aangewezen (onderverdeeld in rubrieken 1 t/m 4);
- bedrijfsrisico's die zijn verbonden aan de jaarlijkse reguliere begrotingsuitvoering, bedrijfsvoering en financiering (rubrieken 5 en 6);
- risico's in relatie tot rijksbeleid, wetgeving en samenwerking met derden (rubriek 7).

Voor zover risico's zich voordoen en niet worden afgedekt d.m.v. voorzieningen of verzekeringen, dienen deze te worden gedekt uit (in volgorde):

1. specifiek met het beleid gemoeide (meerjarige) begrotingsbudgetten;
2. desbetreffende (bestemmings-)reserves;
- 3a. beleidsrisico's uit de Risicoreserve en/of specifieke risicoafdekkingen (*);
- 3b. bedrijfsrisico's uit het genormeerde gedeelte binnen de Risicoreserve.

Op het moment dat de provincie een risico loopt dat niet binnen de reguliere begroting (1 en 2) kan worden opgevangen, dan zal de Risicoreserve (3) moeten worden aangesproken. Op enig moment zal de reserve dan weer moeten worden aangevuld. In dat geval zal gehandeld moeten worden naar de financiële situatie van dat moment.

*) Twee specifieke risicoafdekkingen naast de Risicoreserve zijn de Dividend- en rentereserve en de Reserve ontwikkelbedrijf:

- De Dividend- en rentereserve staat ten dienste van de treasuryfunctie c.q. financieringsbeleid (zie paragraaf 5 treasury).
- De Reserve ontwikkelbedrijf (in 2008 ingesteld onder de naam groundbank) staat ten dienste van het provinciale Ontwikkelbedrijf dat zich bezig houdt met het verwerven, beheren en verkopen van vastgoed en gronden ten behoeve van het provinciale ruimtelijk beleid (zie paragraaf 7 ontwikkelbedrijf en grondbeleid). Deze reserve wordt tevens ingezet voor de risicoafdekking van het maatregelenpakket kredietcrisis uit 2009.

Risico-inventarisatie en afdekking

	bedragen x € 1.000	Risico-aandeel provincie	Percentage af te dekken	Benodigde dekking	Aanwezige dekking begroting	Restrisico binnen Risicores.	Toelichting
				a	b	c=a-b	
	rubrieken 1 t/m 7				Res. Ontwbedr.		
1. Financieel belang en risico's i.r.t. verbonden partijen							Zie paragraaf 6 Verbonden partijen
1.1 balanswaarde deelnemingen / aandelen (bijlage 9a)	48.145	100%	48.145	10.988	34.590		deelnemingen Park Aviolanda en OLSP-vastgoed afgedekt in Reserve ontwikkelbedrijf voor ca € 11 mln.
				2.567			Lening van het Rijk, i.v.m. overname aandelen BOM met gesloten beurs
1.2 niet volgestort aandelenkapitaal	570	100%	570	0	570		betreft € 556.000 Eindhoven Airport en € 14.000 NV Waterschapsbank
1.3 vordering op de Verkoop Venootschap BV i.r.t. RWE	136.259	100%	136.259	136.259	0		dekking d.m.v. voorziening escrow (zie toelichting balans)
1.4 aandeelhouderslening Enexis (bijlage 9c)	107.899	0%	0	0	0		
2. Leningen en overige kapitaalverstrekkingen							
2.1 leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen	72.026	divers	59.600	26.800	32.800		zie bijlage 9c, dekking in de begroting betreft de voorziening leningen ad € 2,8 mln die op de balans in mindering wordt gebracht op de FVA en de dekking in de reserve investeringsagenda voor de gevormde fondsen.
2.2 overige leningen (bijlage 9c)	58.234	divers	22.491	10.752	11.739		dekking in de begroting betreft de voorziening leningen ad € 10,7 mln die op de balans in mindering wordt gebracht op de FVA. Stand van de leningen is inclusief lening maatregelenpakket woningbouw, waarvan de dekking van € 22,5 mln is opgenomen onder 3.3. Risico-aandeel provincie is incl. lening irt kern Moerdijk, waarvan de afdekking nog gezien moet worden.
3. Waarborgen en garanties							
3.1 gewaarborgde geldleningen aan zorgcentra (bijlage 13a)	1.000	0%	0	0	0		resterende gewaarborgde leningen
3.2 gewaarborgde geldleningen aan groenfonds (bijlage 13b)	11.266	10%	1.127	1.127	0		totaal gemeenschappelijke leningen € 86 mln w.v. aandeel Brabant 13,1%
3.3 overige garantieverplichtingen (bijlage 13c)	-	divers	73.152	41.838	27.815		zie toelichtingen bijlage 7c (garanties Ontw.bedrijf m.b.t. TOM en Deurne en en afdekking leningen maatregelenpakket woningbouw van afgedekt in de reserve ontwikkelbedrijf). Dekking reserve ontwikkelbedrijf is incl. de voorziening garantstelling Deurne
				3.500			voorziening garantie TOM €3,5 mln, gedekt uit de risicoreserve
4. Majeure projecten							Zie desbetreffende programma's
a claims rond megastallen landbouwontwikkelingsgebieden	7.000	100%	7.000	2.000	5.000		Benodigde dekking is inclusief de getroffen voorziening
b Ecologische hoofdstructuur (EHS) voorfinanciering	86.000	0%	0	0	0		kredieten bij voorjaarsnota en najaarsbrief 2010 van resp. € 70 mln en € 16 mln
c Samen investeren BrabantStad, overprogrammering	13.800	100%	13.800	0	13.800		volgens verplichtingenstand per ultimo 2012, incl. ingelopen overprogrammering
d Provinciaal waterplan (PWP), overprogrammering	5.367	100%	5.367	0	5.367		in te verdienen binnen programma ecologie
f PPS A59	0	0%	0	0	0		risico's afgedekt in pps-contract
g1 projecten/beleidsrisico's ontwikkelbedrijf	12.732	100%	12.732	12.732	0		afdekking tot 100% in Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 7), inclusief voorziening grondexploitaties
g2 overige krediet ontwikkelbedrijf	-	-	10.533	10.533	0		zie paragraaf grondbeleid/ontwikkelbedrijf
h nog af te dekken risico's economisch programma (economisch programma Brabant (PS 18/12), Clean-tech fonds, (MKB/Holst)	-	-	18.113	0	18.113		toevoeging voor de verder uitwerking van het economische programma Brabant, incl. Clean-tech fonds
i restantdekking Chemie-pack	3.200	0%	0	0	0		Rijk heeft toegezegd de restantdekking mee te nemen in de nieuwe programmperiode
5. Bedrijfsrisico's							
juridische en procesrisico's (3%-norm)	11.000	100%	11.000	0	11.000		buffer 3% netto begrotingsomvang wordt gereserveerd voor bedrijfsrisico's
6. Financiering							
risico's i.r.t. treasury (dividend- en renterisico's)	-	-	20.000	20.000	0		in 2011 is voor de financieringsrisico's een dividend- en rentereserve ingesteld
7. Risico's i.r.t. rijksbeleid, wetgeving en samen-werking met derden							
BTW-verplichting	16.000	100%	16.000	10.400	5.600		De vordering op de belastingdienst bedraagt € 16 mln. Hiervan wordt € 10,4 mln gedekt uit de beschikbare projectgelden PPS-A59 en € 5,6 mln wordt gedekt in de risico-reserve.
Bijlagen 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100	Totaal (Periodes) - Provincie Noord-Brabant	-	-	455.888	289.495	166.392	blz. 111
	volumen Risicoreserve per 31-12-2015					142.426	

Overzicht van mutaties ten opzichte van vorige risicoparagraaf

Alvorens de risico's per rubriek langs te lopen, noemen we in het kort de belangrijkste verschillen ten opzichte van de vorige risicoparagraaf:

- De benodigde dekking voor de overprogrammering op Samen Investeren is in verband met de subsidievaststelling in 2014 verlaagd van € 17,9 mln. naar 13,8 mln.
- Voor de realisatie van het Clean-tech fonds is een agiostorting in de BOM geraamd van € 5,25 mln. Afdekking van het gehele bedrag is voorzien in de risico-reserve.
- Bij de Havenstrategie is ten behoeve van de kern Moerdijk een maatregelenpakket vastgesteld. De afspraken hierover tussen gemeente Moerdijk, provincie en Havenschap zijn neergelegd in een afsprakenkader. Op 3 juli is de Havenstrategie besproken in PS. Onderdeel van het maatregelenpakket bestaat uit een lening 10 mln. en garantstelling 12,5 mln.). PS hebben hiermee ingestemd. De risico's die met het verlenen van een garantstelling samenhangen worden later betrokken bij de integrale risicobeoordeling van het havenschap. De afdekking van de risico's zal te zijner tijd. worden verwerkt in de (meerjaren) begroting.
- Voor Agro & Co BV zal in 2014 een exit plaatsvinden. Met de exit is een balanswaarde gemoeid van € 605.387. De verwachting is dat voor middelen die voorzien waren in de risico-reserve vrijvallen.
- Voor de Btw verplichting PPS A59 wordt een bedrag van € 10,4 mln afgedekt uit de projectgelden PPS A59 en komt slecht € 5,9 mln. (was € 16 mln.) te laste van de risicoreserve.

De paragraaf gaat uit van de begrotingscijfers 2015, hierdoor is er ten opzichte van de vorige risicoparagraaf wel sprake van een faseverschil. De vorige risicoparagraaf gaf een risicopositie weer per 31-12-2013, terwijl deze paragraaf een geraamde risicopositie per 31-12-2015 weergeeft.

I Beleidsrisico's (rubrieken 1 t/m 4)

Onze dekkingsregels t.a.v. beleidsrisico's komen in hoofdlijnen erop neer dat:

- deelname in aandelenkapitaal voor 100% wordt afgedekt;
- garanties en achtergestelde leningen in beginsel voor 50% worden afgedekt;
- in geval van samenwerking met en/of afhankelijkheid van derden of van markt-omstandigheden wordt uitgegaan van een zekere risicokans;
- investeringen (in de vorm van deelnemingen/leningen e.d.) ten laste van de

investeringsstrategie (essentmiddelen) worden voor 100% afgedekt

- m.b.t. het eigen provinciaal beleid een risicokans van 0% wordt aangehouden.

1. Financieel belang en risico's in relatie tot verbonden partijen / deelnemingen

Omdat aan deelnemingen per definitie risico's zijn verbonden (risicodragend kapitaal) zijn/worden alle deelnemingen volledig afgedekt. De risicokans wordt zodoende op 100% gesteld. Valt een deelneming om, dan heeft dat geen gevolgen voor onze lopende begroting.

Kapitaalverstrekkingen aan NV's, BV's en CV's worden aangemerkt als financiële vaste activa. In de toelichting op de balans worden de verkrijgingswaarden vermeld (nominale waarde plus eventuele extra storting c.q. agio) of een inmiddels lagere (geactualiseerde) waardering. De handelwijze is als volgt:

- deelnemingen die in het verleden ten laste zijn gebracht van de exploitatie worden op de balans met waarde € 0 opgenomen;
- vanaf 2007 worden nieuwe deelnemingen (volledig) afgedekt binnen de Risico-reserve (tegenover het vast actief staat aan de passivakant een risicoreservering).

Een overzicht van de provinciale deelnemingen wordt gegeven in bijlage 9a en de paragraaf Verbonden partijen (paragraaf 6). Het totaal van nominale waarden plus agio bedraagt € 105,8 mln waarvan € 48,1 mln is opgenomen op de balans. Tegenover de deelnemingen die zijn geactiveerd, is een bedrag opgenomen in de reserves, namelijk € 34,6 mln binnen de Risicoreserve en € 11,0 mln in de Reserve ontwikkelbedrijf (€ 6,5 mln deelneming in Aviolanda en € 4,5 mln in Oss Life Sciences Park vastgoed BV).

Overige risico's m.b.t. verbonden partijen betreffen de vordering op RWE, een aandeelhouderslening aan Enexis en het Fonds nazorg stortplaatsen. Korthedshalve wordt verwezen naar de paragrafen Treasury (paragraaf 5) en Verbonden partijen (paragraaf 6).

2. Leningen en overige kapitaalverstrekkingen

Een overzicht van de door de provincie verstrekte geldleningen en kapitaalverstrekkingen is opgenomen in bijlage 9.

- 2.1 Het subtotaal van leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen bedraagt € 72,0 mln, exclusief de aandeelhouderslening aan Enexis (al opgenomen

onder 1.4). Dit betreft de brutowaarde van de leningen. Op de balans is een voorziening in mindering gebracht van €2,8 mln.

- 2.2 Het volume aan overige leningen bedraagt € 58,2 mln. Als risico-afdekking wordt hiervoor een bedrag aangehouden van € 11,7 mln. binnen de risicoreserve. Het volume betreft de brutowaarde van de leningen. Op de balans is een voorziening in mindering gebracht van € 10,8 mln.

3. Waarborgen en garanties

De bijlagen 13a, b en c bij de begroting 2015 geven een overzicht (met toelichting) van de door de provincie gewaarborgde geldleningen en garantieverplichtingen. De hieraan verbonden risico's, worden afgedekt binnen de Risicoreserve.

- 3.1 De garanties op aangegane leningen in de gezondheidszorg die zijn afgegeven in de periode 1960-1985 belopen nog € 1,0 mln. Het merendeel van deze garanties is al overgedragen aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector.
- 3.2 De gewaarborgde geldleningen van het Groenfonds belopen in totaal € 86,0 mln., waarvan circa € 11,3 mln (13,1%) voor rekening komt van de provincie Noord-Brabant. Het risico betreft de hoofdsom en rentelasten over de door het Groenfonds afgesloten leningen. Het restrisico is per saldo nihil omdat bij faillissement van het Groenfonds in de provinciale begroting het jaarlijkse bedrag aan het Groenfonds van € 1,5 mln. wegvalt. Dit budget is dan beschikbaar om de gegarandeerde rente en aflossingen te dekken.
- 3.3 Bijlage 13c geeft een opsomming van overige garantieverplichtingen, waaronder die met betrekking tot de stimulering van de woningbouw en de financiering van de 1^e en 2^e tranche sloopvergoedingen in het kader van het ruimte-voor-ruimte beleid. De hiermee samenhangende risico's worden grotendeels afgedekt door de Reserve ontwikkelbedrijf en de voorziening grondexploitaties en komen voor het overige ten laste van de Risicoreserve. In relatie tot bijlage 13c worden hier alleen de actuele punten aangestipt.

Voor de uitvoering van de maatregelen in de strategische uitvoeringsagenda t.b.v. kern Moerdijk is door PS ingestemd met een mogelijke garantstelling voor eventuele

aanvullende financiering van max. € 12,5 mln. De risico's die met het verlenen van een garantstelling samenhangen worden later betrokken bij de integrale risicobeoordeling van het havenschap. De afdekking van de risico's zal te zijner tijd worden verwerkt in de (meerjaren) begroting.

De provincie Noord-Brabant werkt samen met de BOM en de Stichting Zero Emissie Busvervoer aan een duurzaam openbaar vervoer, het stimuleren van de regionale economie en aan de transitie van fossiele naar duurzaam opgewekte energie. De BOM heeft voor dat doel het Cleantechfonds opgericht. Het Cleantechfonds is mede bedoeld om het Brabantse MKB te betrekken bij de ontwikkeling van "Brabantse " elektrische bussen. Het bedrijf VDL is gestart met de ontwikkeling van de eerste elektrische bus van Brabantse makelij. Om de start van de pilot met elektrische bussen te versnellen is aan de BOM een incidentele subsidie van € 100.000 verleend in de vorm van een garantstelling. De BOM verstrekt voor dit bedrag een garantie aan VDL. De garantstelling heeft een looptijd tot uiterlijk 1-1-2016. Dan moet duidelijk zijn of de doelstellingen zijn behaald en of de garantstelling moet worden geëffectueerd.

Garantstelling door de provincie aan de gemeente 's-Hertogenbosch, voor een bijdrage van maximaal € 603.905 in het dekkingstekort van de snelfietsroute, zijnde het tekort dat ontstaat als de realisatiekosten van de snelfietsroute na aanbesteding uitstijgen boven de bedragen die elke partij inbrengt zoals is vastgelegd in de bestuursovereenkomst 'Snelfietsroute 's-Hertogenbosch-Oss'. De garantstelling loopt tot 1 december 2015 en eindigt op die dag van rechtsweg tenzij partijen nader overeenkomen om de looptijd te verlengen. Afdekking komt vanuit de reserve BDU.

4. Majeure projecten (4a t/m 4h)

4a) Door wijziging van het beleid rondom veehouderij lopen we risico op schadeclaims van gemeenten en particulieren. Het risico wordt ingeschat op ca. € 7 mln, waarvan € 5 mln. beschikbaar is in de risicoreserve en € 2 mln. in de voorziening. Vanaf 2014 is het bedrag in de risicoreserve beschikbaar voor het geheel van claims door wijziging in beleid rondom veehouderij. De middelen in de reserve worden breder ingezet dan alleen voor claims die zijn ingediend n.a.v. de aanpassing in het ruimtelijk beleid m.b.t. de intensieve veehouderij als gevolg van het Burgerinitiatief "Megastallen Nee" en de uitbraak van de Q-koorst epidemie.

4b) In 2010 hebben de Staten ingestemd met een tijdelijk investeringskrediet (voorfinanciering) van € 86 mln voor de extra impuls EHS, in afwachting van nieuwe rijksfinanciering voor natuuraankopen.

In totaal heeft de provincie voor € 71,2 mln (stand jaarrekening 2013) voorgefinancierd (boekwaarde gronden).

In februari 2012 is met het Rijk overeenstemming bereikt over het Deelakkoord Natuur. Daarin wordt aangegeven hoe het Rijk de komende jaren verder wil gaan met (de realisatie van) de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het Rijk neemt alleen nog verantwoordelijkheid voor het deel van de EHS waar Europese verplichtingen op rusten, zoals Natura2000- en KRW-gebieden, de zogenoemde Rijks-EHS. Het rijk zal komende jaren aanvullende middelen beschikbaar stellen voor realisatie van de rijks EHS (decentralisatieakkoord Natuur). Provinciale Staten hebben de ambitie uitgesproken de oorspronkelijke EHS in zijn geheel te willen realiseren, dus ook de provinciale EHS.

Het GroenOntwikkelfonds Brabant BV (GOB) is in 2014 opgericht met als opdracht de gehele EHS en daaraan gekoppelde EVZ's te realiseren (zie ook productgroep 07.07 GOB voor inhoudelijke toelichting). De provincie heeft voor deze opdracht € 240 miljoen en ruim 2.000 ha ruilgrond beschikbaar gesteld. Middels de 'overeenkomst trekkingsrecht Grond' (1 juli 2014) zijn afspraken vastgelegd over de beschikbaarstelling van gronden (voor ontwikkeling EHS) aan het GOB die in bezit zijn van de provincie. In deze overeenkomst is opgenomen (art. 6) dat het GOB gronden overneemt tegen boekwaarde van de provincie. Ook de kosten van eigendomsoverdracht (art 13) zijn voor rekening van het GOB. Hiermee is het risico van de voorfinanciering geheel afgedekt.

4c) Bij het programma Samen investeren in BrabantStad is een overprogrammering afgesproken van in totaal € 88 mln. Het merendeel van de projecten dienden uiterlijk 31 december 2013 te zijn afgerond, d.w.z. dat alle geplande prestaties op die datum zijn behaald en dat alle uitgaven ook zijn betaald (voor zover hierover geen andere afspraken zijn gemaakt). Voor enkele projecten is uitstel verleend tot uiterlijk medio 2016. Naar aanleiding van de subsidievaststellingen die in 2014 plaatsvinden kan het volume aan overprogrammering worden verlaagd van € 17,9 mln naar € 13,8 mln. Pas na de subsidievaststelling van het laatste project kan het eventuele beroep op de risicoreserve worden bepaald.

4d) Bij de vaststelling van het provinciaal waterplan (PWP) hebben de Staten hun fiat gegeven aan een beperkte overprogrammering. Dit omdat ambities vaak niet volledig uitgevoerd kunnen worden, bijvoorbeeld door vertraging in grondaankopen, vergunningaanvragen of slechte weersomstandigheden. Het totale uitvoeringsprogramma is geraamd op € 109 mln., waarvan circa € 103,6 mln. gedekt is voor de periode 2010-2015. Na 2015 kan worden bepaald welke financiële consequenties resteren op de overprogrammering, als gevolg van de afgesloten tweede bestuursovereenkomst met de waterschappen. Overprogrammering moet door de beleidsdirectie worden inderdiend. Tot die tijd wordt het bedrag opgenomen binnen de risico reserve.

Met Provinciale Staten is afgesproken om geen nieuwe vormen van overprogrammering toe te staan en de huidige overprogrammering in te lopen. De nog openstaande posten worden afgedekt in de Risicoreserve (Samen Investeren en PWP 100%).

4f) In 2006 is de onderhoudsfase (15 jaar) van de PPS-A59 van start gegaan. In deze fase is de opdrachtnemer verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van de weg. Risico's van de provincie betreffen o.a. niet verhaalbare en niet aan de opdrachtnemer verwijtbare schade groter dan € 1 mln en het indexeringsverschil tussen inkomsten en uitgaven over het onderhoudsdeel van het project. Mogelijke financiële gevolgen van optredende risico's waarvoor de provincie verantwoordelijk is, komen ten laste van het risicofonds PPS A59 (onderdeel vooruitontvangen bijdragen van derden).

4g) Beleidsrisico's m.b.t. projecten die worden uitgevoerd door het Ontwikkelbedrijf worden gecijferd op € 12,7 mln (excl. deelnemingen en garantstellingen) en afgedekt binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (inclusief de getroffen voorzieningen). Tot de projecten behoren o.a.: Logistiek park Moerdijk, LOG's, Grote Erfgoedcomplexen: Dongencentrale, CHV -terrein Veghel, KVL erfgoed, Bergoss en diverse kleinere projecten (zie paragraaf 7 Ontwikkelbedrijf en grondbeleid).

Oorspronkelijk is aan het Ontwikkelbedrijf een krediet meegegeven van € 235 mln. Hiervan resteert een vrij gedeelte van € 88 mln. Voor de eventuele risico's die samenhangen met de vervolprogrammering is binnen de Reserve ontwikkelbedrijf nog een buffer aanwezig van € 10,5 mln. Op dit moment constateren wij dat de weerstandscapaciteit voldoende is (zie voortgangsrapportage Ontwikkelbedrijf).

4h) Binnen de risicoreserve is voor de uitwerking van het economisch programma Brabant

(PS 18/12) nog €18,1 mln beschikbaar ter afdekking van risico's.

Van het oorspronkelijk bedrag van € 32,3 mln is reeds € 14,2 mln. aangewend

Leningen:

- € 3,15 mln. Pivotpark Oss (afdekking 50%);
- € 3,0 mln. BOM/HOLST
- € 1,0 mln. Life science Health fund (afdekking 50%);
- € 375.000 Red med tech (afdekking 50%)

Garantstellingen

- € 300.000 Centrum voor Innovatief Vakmanschap, passie voor Biobased (afdekking 100%).

Deelnemingen

- € 5.250.000 Agiostorting via BOM voor het Clean-tech fonds

Exploitatieuitgaven:

- € 1,1 mln.

De betreffende leningen en garantie komen terug in onderdeel 1 financieel belang en risico's i.r.t. verbonden partijen, 2 leningen en overige kapitaalverstrekkingen en 3 waarborgen en garanties

4i) De totale kosten voor de sanering van het terrein en omgeving van Chemie-pack zijn begroot op €38,2 mln. Het Rijk draagt € 17,5 mln bij in de kosten. De Staten hebben bij besluit 47/11 €17,5 mln beschikbaar gesteld vanuit de risicoreserve. Voor de dekking van de kosten zijn de middelen overgebracht naar een aparte reserve. Het restantrisiko komt hiermee uit op €3,2 mln. Het ministerie van IenM heeft aangegeven dat tussentijdse meevallers eventueel worden benut om een buffer op te bouwen voor eventuele tegenvallers. Uiteindelijk zal een totaal rekening moeten worden opgemaakt in de nieuwe programmaperiode 2016-2020 en zal het saldo van mee- en tegenvallers dan met het rijksbudget voor Brabant voor deze nieuwe periode worden verrekend. Afdekking van dit restrisico is daarmee niet aan de orde.

II Bedrijfsrisico's en financiering (rubrieken 5 en 6)

Bedrijfsrisico's zijn inherent aan onze beleidsuitvoering en bedrijfsvoering en kunnen sterk uiteenlopen. Voor zover al een complete opsomming mogelijk is, biedt dat echter weinig meerwaarde. Binnen de planning & control-cyclus wordt de vinger aan de pols gehouden en wordt geprobeerd tijdig adequate maatregelen te treffen in het geval zich financiële knelpunten voordoen. De Staten worden daarover geïnformeerd via de financiële nota's

en bestuursrapportages.

5. Juridische en procesrisico's

Tot deze rubriek worden de gerekend:

- Risico's in het kader van juridische procedures;
- Risico's in het kader van aansprakelijkheid;
- Risico's i.r.t. verzekeringen.

Voor de afdekking van deze risico's wordt binnen de Risicoreserve een buffer aangehouden van 3% van onze netto structurele exploitatieomvang. We gaan hierbij uit van de gemiddelde exploitatie-omvang 2012-2015, verminderd met stortingen in reserves, doeluitkeringen en geschoond voor incidentele lasten. Redenen hiervoor zijn dat mutaties in reserves niet tot de lasten en/of baten worden gerekend (vandaar een aftrek), dat kortingen op doeluitkeringen evenredig worden vertaald in beleidsombuigingen (dus per definitie geen risico opleveren) en dat op incidentele posten geen structureel beroep kan worden gedaan (geen structureel dekkingsmiddel). Op die wijze blijft een volume over van gemiddeld € 365 mln. De 3%-norm leidt tot een buffer van afgerond € 11 mln. die is ondergebracht bij de Risicoreserve.

Risico's in het kader van juridische procedures

Met juridische procedures worden de civielrechtelijke procedures bedoeld waar de provincie als partij bij betrokken is. Het betreft zowel gevallen waarin de provincie door derden in een juridische procedure wordt betrokken (dagvaarding, aansprakelijkheidsstelling, derdenbeslag etc.) als gevallen waarbij de provincie zelf jegens derden een juridische procedure start (aansprakelijkheidsstelling, dagvaarding, faillissementsaanvraag etc.). In veel juridische procedures is de inschakeling van externe juridische deskundigheid verplicht. Het financiële risico is moeilijk van te voren in te schatten. De kosten voor (verplichte) externe juridische bijstand, alsmede proceskosten, kunnen naarmate de procedure vordert fors oplopen. De begrotingspost kent daardoor een fluctuerend verloop. Kleine bijstellingen kunnen op de reguliere marap-momenten plaatsvinden op basis van uitputting en inschatting van lopende procedures. Bij eventuele forse overschrijdingen die niet opgevangen kunnen worden binnen de productgroep, zal zo nodig de risicobuffer worden aangesproken. Op dit moment speelt bij vergunningaanvragen in het kader van de natuurbeschermingswet overschrijding van beslistermijnen. De tot nu toe uitbetaalde dwangsommen worden vooralsnog gedekt uit middelen van het betreffende programma.

Risico's in het kader van aansprakelijkheid

Risico's die de provincie loopt in de vorm van aansprakelijkstellingen door derden zijn enerzijds gelegen in civielrechtelijke schadeclaims, waarbij valt te denken aan aansprakelijkheid uit hoofde van contract, uit onrechtmatige daad. Anderzijds is het risico gelegen in de bestuursrechtelijke schadeclaims die door derden tegen de provincie worden ingediend. Het kan daarbij gaan om wettelijke schadevergoedingen (bijvoorbeeld de Onteigeningswet), wettelijke nadeelcompensatie (art. 49 WRO, art. 15.20 Wm en art. 3:4 Awb) of schadeclaims op basis van een door de bestuursrechter vernietigd besluit. De trend dat in aanbestedingen de provincie in kort geding gedagvaard wordt door de partij die de aanbesteding niet heeft gewonnen, heeft zich gestabiliseerd.

Risico's i.r.t. verzekeringen

Sinds 2007 is de provincie niet meer verzekerd voor de aansprakelijkheid en is dus vanaf dat moment eigen risicodragers geworden. Omdat de verhouding tussen de explosief stijgende premie en de maximaal verzekerde sommen gecombineerd met een hoog eigen risico steeds verder uit balans raakte, was het continueren van de aansprakelijkheidsverzekering financieel niet meer verantwoord. Ook juridisch zaten er de nodige haken en ogen aan de verzekering. Zo dekde de verzekering niet alle schadegevallen. Belangrijkste uitsluitingen waren: bewust in strijd met de wet genomen beslissingen, schade in verband met rechtmatige overheidsdaad (planschade en nadeelcompensatie), schade veroorzaakt door niet nagekomen toezeggingen, schade samenhangend met privaatrechtelijke overeenkomsten. Bovendien vielen de schades die voortvloeien uit bodemsaneringsprojecten niet onder de algemene aansprakelijkheidsverzekering. Daartoe wordt nog steeds per project een zogenaamde CAR (construction all risk)-verzekering afgesloten.

6. Financiering

De financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen valt onder treasury. De treasuryfunctie richt zich als zodanig op de financiële vermogenswaarden, geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze aspecten komen aan bod in paragraaf treasury. De risico's in relatie tot de treasuryfunctie worden in belangrijke mate afgedekt door de Dividend- en rentereserve van € 20 mln.

7. Risico's in relatie tot rijksbeleid, wetgeving en samenwerking met derden

Financieel akkoord met Rijk

Op 10 december 2013 heeft de eerste kamer definitief ingestemd met de aanpassing van de Wet Fido met betrekking tot Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden en met de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF). De wettelijke verplichting tot schatkistbankieren is daardoor vanaf medio december 2013 van kracht geworden. De wet HOF moet de handhaving op het saldo van de ontvangsten en de uitgaven van de collectieve sector in een jaar, zijnde het netto financieringssaldo van de collectieve sector, berekend volgens de voorschriften in het Europees systeem (=EMU-saldo), beter regelen. In de paragraaf treasury en het treasury jaarplan 2014 wordt hier nader op ingegaan. In het financieel akkoord uit 2013 tussen Rijk en decentrale overheden is afgesproken dat het BTW-compensatiefonds (BCF) blijft bestaan. Het BCF krijgt vanaf 2015 een plafond dat gekoppeld wordt aan de normeringssystematiek (gelijk de trap-op en trap-af met de ontwikkeling van de rijksbegroting). Binnen de huidige meerjarenraming van het provinciefonds zijn de financiële effecten van het akkoord verwerkt.

BTW-verplichting

Met de Belastingdienst is er een geschil over de vraag of de provincie m.b.t. de PPS-A59 handelt als ondernemer of als overheid met recht op BTW-compensatie. In deze zaak is in 2008 een vaststellingsovereenkomst gesloten, met als kernpunten:

1. het geschilpunt met de Belastingdienst over de PPS-A59 wordt ter beslechting voorgelegd aan de belastingrechter. In het maximale geval is de provincie € 48,5 mln verschuldigd. Dit bedrag is reeds afgedekt/verwerkt in de begroting. Een eventueel compromis dan wel een positieve gerechtelijke uitkomst zal leiden tot een voordelig resultaat c.q. afwikkelingsverschil;
2. de Belastingdienst is bij het opleggen van de definitieve aanslagen voor 2003 t/m 2007 uitgegaan van haar standpunt, t.w. overheid als ondernemer. Dit heeft geleid tot een naheffing en correctie van € 16 mln. Dit bedrag is afgedragen aan de Belastingdienst en afgedekt in de Risicoreserve en de beschikbare projectgelden;
3. de afspraak is dat de provincie haar administratie vanaf 1 januari 2008 voert als ware zij voor PPS A59 BTW-ondernemer. Omdat dit al de praktijk is, wordt er verder (vanaf 2008) geen financieel risico gelopen.

Het geschilpunt is nog niet aanhangig gemaakt bij de rechter, in afwachting van een uitspraak van de Belastingdienst op onze bezwaarschriften. Daarmee is de situatie sinds 2008 ongewijzigd gebleven.

Noord-Brabants Museum in relatie tot BTW

De provincie heeft de volledige BTW ad € 5,5 mln. in verband met de verbouwing en nieuwbouw van het museumcomplex terug ontvangen. In overleg met de Belastingdienst is vastgesteld dat de teruggaaf geheel in stand kan blijven.

Hierna worden enkele onderwerpen vermeld waarvoor binnen de Risicoreserve verder geen voorzieningen zijn getroffen. Of anders gezegd, de risicokans is in deze gevallen gesteld op 0%, behoudens specifieke risico-afdekkingen.

Uitvoering nazorg stortplaatsen Wet Milieubeheer

In 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer in werking getreden. Op grond van deze wet zijn de provincies eindverantwoordelijk voor de nazorg van de stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen werden of worden gestort. In Noord-Brabant zijn er negen stortplaatsen die onder de Nazorgregeling vallen.

Nazorg betreft het eeuwigdurend voortzetten van milieubescherming op een stortplaats nadat deze formeel door het bevoegd gezag gesloten is verklaard. De provincies hebben de bevoegdheid om aan vergunninghouders van stortplaatsen bij belastingverordening een nazorgheffing op te leggen ter dekking van de kosten van de nazorgwerkzaamheden. Deze gelden stromen in een provinciaal nazorgfonds waaruit alle nazorgwerkzaamheden worden betaald. In 1999 is door Provinciale Staten een verordening vastgesteld en in 2011 herzien. Aan de uitvoering van de Nazorgregeling kleven voor de provincie verschillende risico's in termen van rendement, kostenontwikkeling, aansprakelijkheid, etc.

Tot het moment van sluiting van een stortlocatie zijn de (financiële) risico's voor de vergunninghouder. Na sluiting zijn de risico's voor de provincie.

Op 1 augustus 2013 is de eerste stortlocatie gesloten (Nyrstar). De sluitingsverklaring Dintelsas is afgegeven met als sluitingsdatum 1 november 2013. De sluiting van de eerstvolgende stortplaats is niet eerder dan 1 januari 2015. Drie stortplaatsen komen voorlopig niet in aanmerking voor sluiting omdat zij over een WABO-vergunning beschikken voor het storten van afval.

Openbaar vervoer

In 2006 zijn de OV-concessies aanbesteed voor de periode 2007 t/m 2014. Eén van de uitgangspunten van het programma van eisen (onderdeel van het bestek) is dat de provincie verantwoordelijk is en daarmee het risico draagt van tegenvallende opbrengsten. De opbrengstenbronnen zijn: reizigersopbrengsten (inclusief studenten-

kaartopbrengsten) en de Brede doelluitkering verkeer en vervoer (BDU). Door adequaat (financieel) concessiebeheer en eventueel te treffen maatregelen zal het risico tot een minimum beperkt worden. Door een opgebouwde risicoreserve binnen de BDU en door jaarlijks een bedrag binnen de BDU te reserveren, worden eventuele financiële tegenvallers opgevangen.

Eind 2014 start de nieuwe concessieperiode. Hierbij worden de kosten van het OV gefinancierd door een exploitatiebijdrage uit de Brede Doelluitkering verkeer en vervoer (BDU). De verwachting is dat de BDU onder druk staat als het Rijk verder gaat bezuinigen en/of als de indexering van de BDU lager is dan de contractuele indexering van de exploitatiebijdrage cf. de NEA-index. Daarnaast is voor de reizigersinkomsten van de vervoerder de herziening van het studentenreisrecht zoals opgenomen in het regeerakkoord Rutte 2 van belang. Binnen de opzegtermijn van 2 jaar voor de studentenreiskaart, moet het exploitatieplan in overeenstemming gebracht worden met de dan verminderde beschikbare financiële middelen.

In de vier Brabantse regiotaxiprojecten (Collectief Vraagafhankelijk Vervoer; CVV) is de provincie één van de deelnemende partijen, met een aandeel van tussen 10 en 20%. Voor het vrije reizigersdeel draagt de provincie het gebruikersrisico: hoe meer (vrije) reizigers gebruik maken van het CVV-systeem, hoe meer de provincie dient te subsidiëren. Door het tariefinstrument en de beschikbare bedragen voor de regiotaxiprojecten uit de Brede Doelluitkering verkeer en vervoer (BDU) wordt het risico beheerst en opgevangen. Begin 2011 is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst Regiotaxi 2011-2015 van kracht geworden. Daarin is de samenwerking tussen provincie en regio's op het gebied van CVV geregeld en zijn de financiële risico's verder beperkt.

III Risicobeeld en weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten (restrisico's) te dekken. De mogelijkheden om tegenvallers op te kunnen vangen, kunnen worden gekwalificeerd als:

- incidenteel (middelen die slechts éénmalig ingezet kunnen worden) en;
- structureel (elk jaar kan deze capaciteit opnieuw worden ingezet).

Voor het monitoren van risico's is de ratio weerstandsvermogen een belangrijke indicator. Een stabiel meerjarig beeld van deze indicator geeft aan dat risicomanagement

zorgvuldig plaatsvindt en tot stand komt volgens een gestructureerd risicomanagementsysteem.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De voorgestelde bandbreedte voor de ratio weerstandsvermogen als indicator is 0,75 tot 1,25. Onder de 0,75 zijn maatregelen nodig om de beschikbare weerstandscapaciteit aan te vullen. Boven de 1,25 kan besloten worden de niet benodigde weerstandscapaciteit terug te laten vloeien de algemene middelen. Besluitvorming over het aanvullen of afnemen van de weerstandscapaciteit vindt plaats bij de integrale afweging bij de voorjaarsnota en/of najaarsbrief. Het hanteren van een bandbreedte voorkomt dat elk nieuw risico of wijziging in bestaand risico leidt tot het treffen van maatregelen of tot afoming.

Voor het begrotingsjaar 2015 is de weerstandscapaciteit € 219,8 mln. en kunnen binnen deze middelen restrisico's opgevangen worden, zonder dat hiervoor beleidswijzigingen noodzakelijk zijn.

Tabel weerstandscapaciteit (stand september 2014)

Bedragen x € mln.	Incidentele weerstands-capaciteit	Structurele weerstands-capaciteit	Totaal op jaarbasis	Theoretische ruimte
Risicoreserve	€ 142,4		€ 218,5	
Reserve ontwikkelbedrijf*				
- stimulering woningbouw	€ 22,5			
- ontwikkelbedrijf	€ 53,6			
Post onvoorzien		€ 1,3	€ 1,3	
Ophoging MRB**				€ 100
Totaal			€ 219,8	€ 100

*De genoemde bedragen zijn inclusief de getroffen voorziening ten laste van de betreffende reserve

** Met het vaststellen van de begroting wordt tevens het provinciale opcententariaf van de MRB vastgesteld. Het is theoretisch mogelijk deze te verhogen tot het maximale tarief wat een jaarlijks een ruimte oplevert van € 100 mln. Deze verhoging geeft deze ruimte pas op t+1. De politieke vrije zoom is echter nihil omdat in het bestuursakkoord is afgesproken het opcententariaf alleen aan te passen voor de inflatoire ontwikkelingen.

De totstandkoming van de belangrijkste risico's is een resultante van de risicobeheersing zoals deze tot nu toe heeft plaatsgevonden en gaat uit van de restrisico's welke zijn afgedekt in de risicoreserve, aangevuld met een aantal specifieke risico's afgedekt uit de reserve ontwikkelbedrijf. Bij de integrale benadering na het implementatietraject wordt dit breder opgezet en zullen bijvoorbeeld ook risico's fondsvorming worden geïntegreerd.

Restrisico's in Risicoreserve: € 166,4 mln.
 Restrisico's in ontwikkelbedrijf: € 76,1 mln. +
 Totaal Restrisico (benodigde weerstandscapaciteit) € 242,5 mln.

$$\text{Ratio weerstandscapaciteit} = \frac{219,8}{242,5} = 0,91$$

De ratio weerstandsvermogen uitgerukt in een verhoudingsgetal komt hiermee voor de begroting 2015 op 0,91. Op basis van de ratio weerstandsvermogen kan worden geconcludeerd dat de risico's kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Meerjarig beeld ratio weerstandsvermogen

Jaar	Ratio weerstandsvermogen
2015 (begroting)	0,91
2014 (begroting)	0,87
2013 (jaarrekeningcijfers)	0,88

Bijlage 15: Financiële positie van Noord-Brabant in relatie tot overige provincies

In deze bijlage worden de financiën van Noord-Brabant vergeleken met de overige provincies.

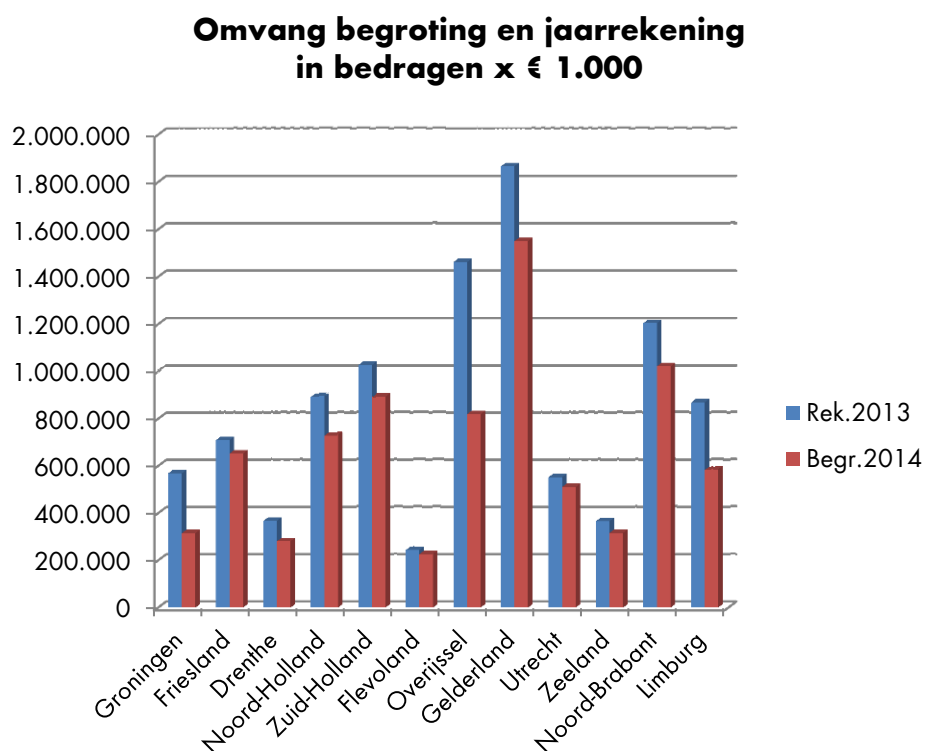
De vergelijking betreft:

1. De financiële omvang van de jaarrekening/begroting;
2. De verdeling structureel en incidenteel;
3. Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting i.r.t begrotingsomvang;
4. Balanstotaal;
5. Balanstotaal en verhouding Reserves en vreemd vermogen /borgstellingen en afgegeven garantieverplichtingen.

Ad 1 Financiële omvang van jaarrekening en begroting.

Bij de totstandkoming van de begroting 2015 waren nog niet alle begrotingen 2015 van de andere provincies beschikbaar. Daarom zijn in figuur 1 de financiële omvang van de begroting 2014 en van de meest recente jaarrekening 2013 van elke provincie in beeld gebracht.

Figuur 1

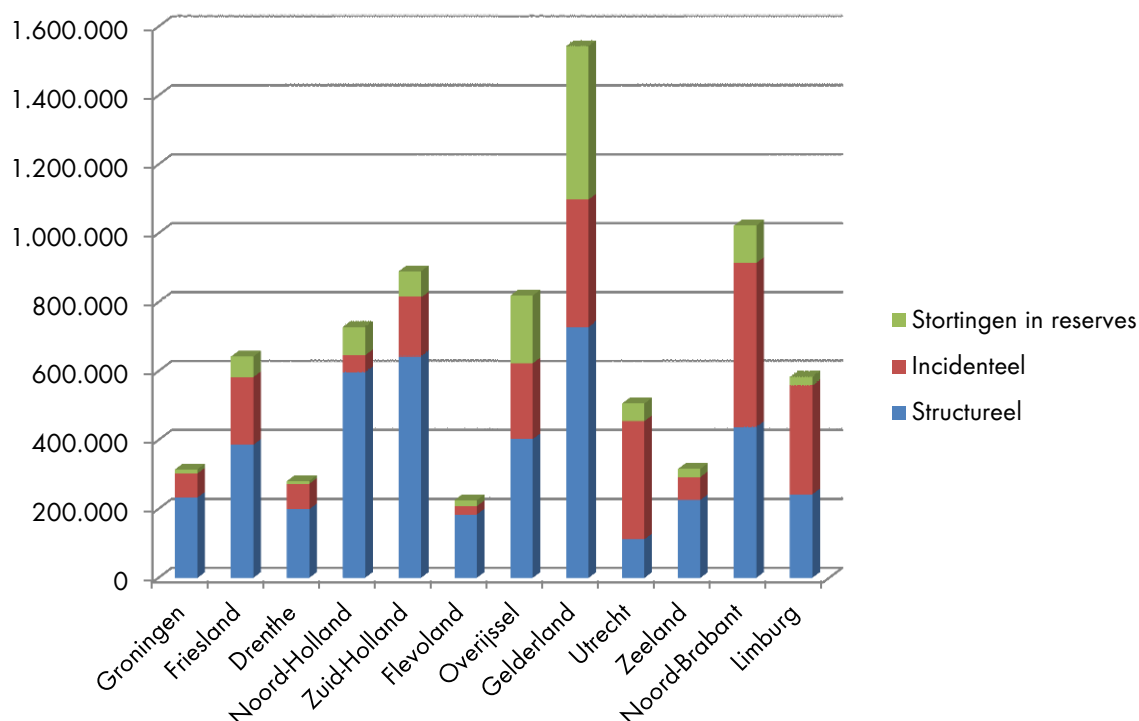
Ad 2 De verdeling structureel en incidenteel.

Op basis van de begrotingen 2014 van de provincies zijn in onderstaande tabel de structurele en de incidentele componenten aan de lastenkant opgenomen. De stortingen in de reserves zijn daarbij consequent als incidenteel beschouwd. Hoe lager het percentage van de structurele lasten, hoe wendbaarder de begroting is.

Bedragen x € 1.000	Structurele lasten	Incidentele lasten	Stortingen in reserves (inc)	Procentueel deel structurele lasten
Groningen	233.297	69.997	11.850	74,03%
Friesland	386.236	196.415	59.782	60,12%
Drenthe	199.073	73.830	8.014	70,87%
Noord-Holland	596.393	49.502	82.271	81,90%
Zuid-Holland	642.030	171.259	76.252	72,18%
Flevoland	183.894	24.156	17.410	81,56%
Overijssel	402.605	219.995	196.600	49,15%
Gelderland	727.786	370.319	445.426	47,15%
Utrecht	112.141	343.103	50.957	22,15%
Zeeland	226.320	66.407	23.630	71,54%
Noord-Brabant	437.874	476.063	108.654	42,82%
Limburg	242.353	314.378	25.500	41,62%

Figuur 2

**Begroting 2014: Lasten + stortingen in reserves
bedragen x € 1.000**

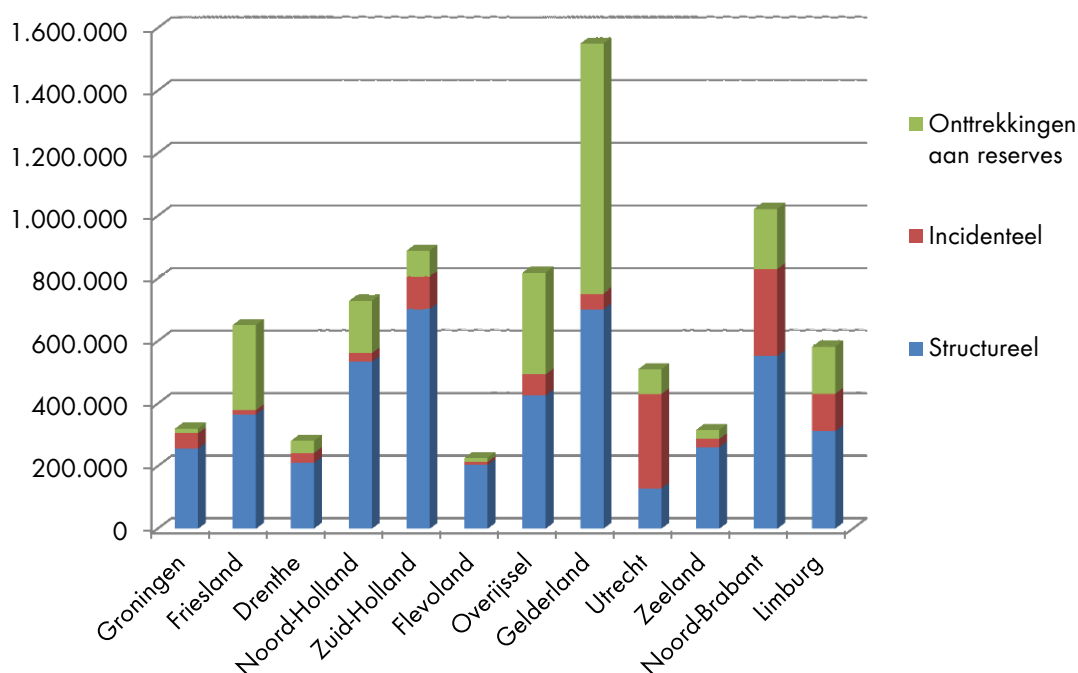

Ook aan de batenzijde zijn de incidentele en structurele componenten vergeleken. De onttrekkingen aan de reserves zijn consequent als incidentele component beschouwd. Een hoog percentage structurele baten bevordert de continuïteit.

Bedragen x € 1.000	Structureel	Incidenteel	Onttrekkingen aan reserves (inc)	Procentueel deel structurele baten
Groningen	255.973	49.456	14.820	79,93%
Friesland	365.776	13.411	273.030	56,08%
Drenthe	210.595	31.480	38.843	74,97%
Noord-Holland	533.813	27.746	166.608	73,31%
Zuid-Holland	701.947	103.288	84.306	78,91%
Flevoland	204.564	8.897	13.159	90,27%
Overijssel	426.036	67.564	325.600	52,01%
Gelderland	702.048	49.408	799.088	45,28%
Utrecht	128.992	302.044	79.484	25,27%
Zeeland	261.396	25.806	29.155	82,63%
Noord-Brabant	552.661	277.985	191.945	54,05%
Limburg	311.906	119.525	150.800	53,57%

Figuur 3

**Begr.2014: Baten + onttrekkingen aan reserves
bedragen x € 1.000**

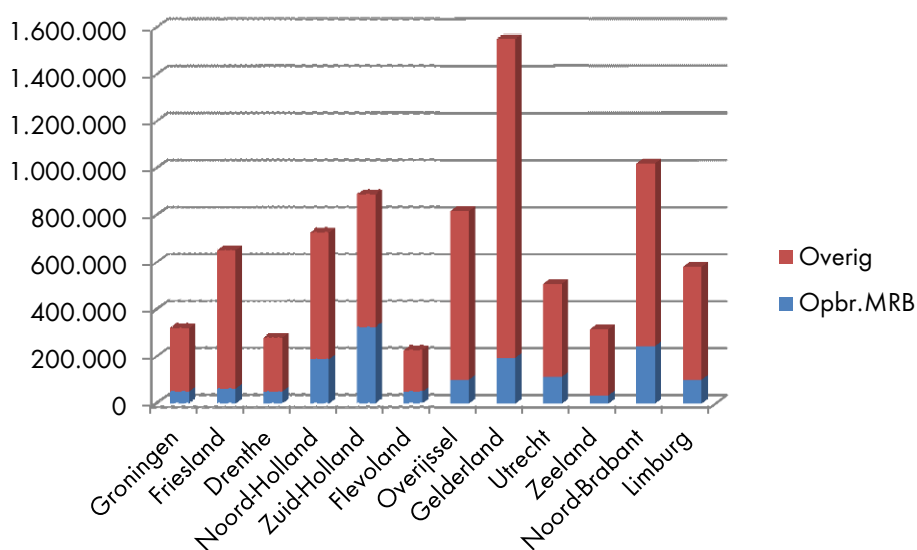

Ad 3 Opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting i.r.t. begrotingsomvang 2014.

Bedragen x € 1.000	Opbr.MRB	Overig	% aandeel mrb
Groningen	51.243	269.006	16,00%
Friesland	64.174	588.043	9,84%
Drenthe	51.751	229.167	18,42%
Noord-Holland	188.500	539.666	25,89%
Zuid-Holland	325.000	564.541	36,54%
Flevoland	50.068	176.552	22,09%
Overijssel	101.600	717.600	12,40%
Gelderland	195.482	1.355.062	12,61%
Utrecht	114.282	396.238	22,39%
Zeeland	35.500	280.857	11,22%
Noord-Brabant	245.000	777.591	23,96%
Limburg	101.600	480.631	17,45%

Figuur 4

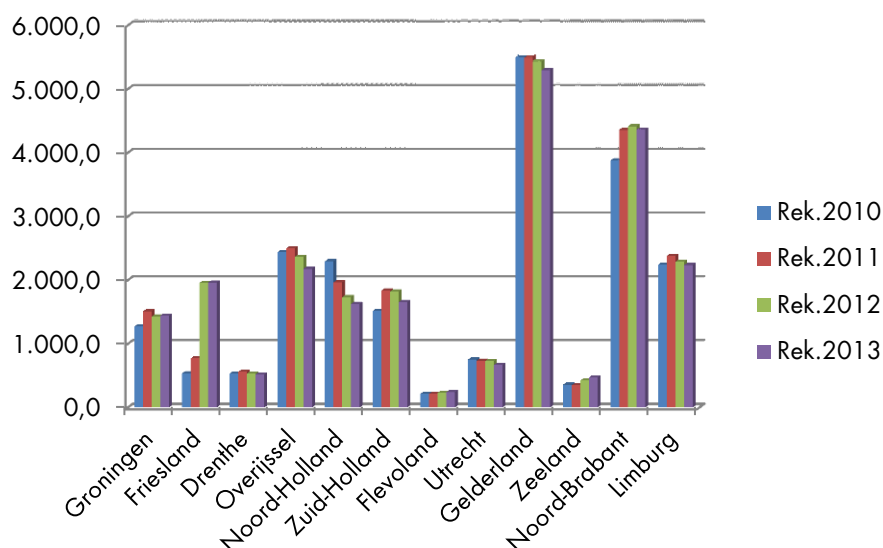
**Aandeel opbrengst MRB in begroting 2014
bedragen x € 1.000**

Ad 4 Balanstotaal en verhouding Reserves en vreemd vermogen.

Figuur 5 Omvangrijke vermogensposities door de verkoop van de aandelen in nutsbedrijven.

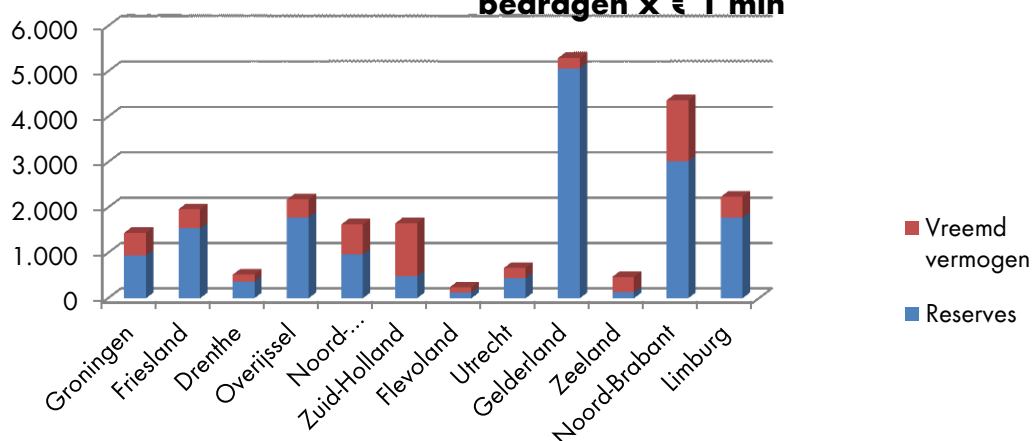
Balanstotaal in bedragen x € 1 mln

Jaarrekening 2013 Bedragen x 1 mln.	Reserves	Vreemd vermogen	Solvabiliteit: Res/balanstotaal
Groningen	941,80	501,63	65,2%
Friesland	1.537,42	422,46	78,4%
Drenthe	366,63	153,27	70,5%
Overijssel	1.784,29	391,74	82,0%
Noord-Holland	964,79	660,70	59,4%
Zuid-Holland	482,05	1.173,88	29,1%
Flevoland	128,42	113,02	53,2%
Utrecht	442,85	224,40	66,4%
Gelderland	5.067,29	227,85	95,7%
Zeeland	135,46	336,57	28,7%
Noord-Brabant	3.018,22	1.345,15	69,2%
Limburg	1.775,14	461,32	79,4%

Figuur 6

Reserves en vreemd vermogen jaarrek.2013 bedragen x € 1 mln

Reserves per inwoner

Bedragen in €	Reserves (rek.2013)	Inwoners	Reserves/inwoner
Groningen	941.802.000	582.728	1.616,19
Friesland	1.537.415.000	646.317	2.378,73
Drenthe	366.625.000	488.988	749,76
Overijssel	1.784.290.000	1.139.697	1.565,58
Noord-Holland	964.790.000	2.741.369	351,94
Zuid-Holland	482.046.000	3.577.032	134,76
Flevoland	128.417.000	399.893	321,13
Utrecht	442.854.000	1.253.672	353,25
Gelderland	5.067.286.000	2.019.692	2.508,94
Zeeland	135.461.000	380.621	355,89
Noord-Brabant	3.018.224.000	2.479.274	1.217,38
Limburg	1.775.141.000	1.120.006	1.584,94

Gewaarborgde geldleningen en afgegeven garantieverplichtingen (jaarrekening 2013) Bedragen x € 1 mln.

Groningen	44,5
Friesland	1,7
Drenthe	3,9
Noord-Holland	15,5
Zuid-Holland	7,1
Flevoland	5,0
Overijssel	18,6
Gelderland	44,7
Utrecht	23,7
Zeeland	3,5
Noord-Brabant	294,0
Limburg	109,0

III Overige bijlagen

16 Berekening EMU-saldo

In deze bijlage is aangegeven wat het effect op het EMU-saldo is van de in de begroting 2015 opgenomen bedragen.

Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU). Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. Wanneer het werkelijke saldo positief is, is er sprake van een vorderingenoverschot, als het werkelijke saldo negatief is, spreekt men over een vorderingentekort. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo; vergelijken kon hierdoor niet. In de wet HOF is hiervoor een eenduidige berekeningswijze voorgeschreven. Volgens de regels van de wet HOF (Wet Houdbare OverheidsFinanciën), mag het EMU-saldo bij de gemeenten, provincies en waterschappen niet groter zijn dan 0,5% van het bruto binnenlands product.

Het EMU-saldo van de begroting 2015 komt voor Noord-Brabant uit op -/- € 56,4 miljoen.

17 Inkomensoverdrachten en subsidiebudgetten

Dit overzicht bevat een specificatie per productgroep en programma van de inkomensoverdrachten en subsidiebudgetten in de begroting 2015.

18 Begrotingssubsidies

Overzicht van maximale subsidiebedragen waarvoor GS geen regeling hebben vastgesteld.

Algemene gegevens:			
Provincienaam	Noord-Brabant		
Provincienummer	0010		
Jaar:	2015		
Naam contactpersoon:			
Telefoon:			
E-mail:			
Bestandsnaam:	EMU150030010.XLS		

Omschrijving	2014	2015	2016
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2014, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2015	Volgens meerjarenraming in begroting 2015
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-140.290	-41.622	40.677
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	54.684	61.417	71.259
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	7.551	5.676	5.701
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	97.594	103.772	37.219
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie	35.630	56.332	30.893
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	26.794	81.469	35.726
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	6.239	3.191	3.305
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:			
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	☐ ja ☒ n	☐ ja ☒ n	☐ ja ☒ n
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-190.724	-56.354	81.946

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2015

bijlage 16

Omschrijving		Raming
0101	Kosten ondersteuning functioneren PS.	657.368,00
	Lidmaatschap Vereniging Bestuurskunde	409,00
	Bijdrage aan Soc.-Ec. Overleg	161.707,00
	Subsidie aan PON	1.186.292,00
	Subs. Provinciale Raad Gezondheid	521.916,00
	Brabant Kennis (Kennis en onderzoek)	695.296,00
	Centraal Onderzoeksbudget	600.000,00
	Brabant Advies	46.241,00
0102	Krachtig Bestuur	1.080.000,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Bestuur	4.949.229
0201	Ontwikkelingsbedrijf	133.856,00
	Ruimtelijke kwaliteit Kleine Beerze	730.000,00
0202	Uitvoeringskosten POP	203.147,00
	Stuurgroep LIB	597.479,00
	PMJP: V.I.V. (ilg, rijk)	1.086.709,00
	Streeknetwerken	1.000.000,00
	PMJP: V.I.V. (ilg, pnb) (via AR voorfin)	666.047,00
	PMJP: V.I.V. (od, pnb)	200.000,00
0203	Regionale afstemming wonen en werken	218.082,00
	Collectief particul. opdrachtgeverschap	1.173.373,00
	Nimby	1.840.000,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Ruimte	7.848.693
0301	Onderhoudsbijdrage aan waterschap	1.345.856,00
	PWPBescherming waterkw.mens.cons.	1.114.304,00
	PWPSamenwerking in waterbeheer	38.075,00
	PWPwater Landb. Econ.belangen Gwh	56.000,00
	PWPConseq.Landb.watervz uit gw GWH	461.926,00
	PWPConseq.Warm-/koudeopsl.in bodem G	343.796,00
	PWPWijst Gwh	544.384,00
0302	Bijdrage in nazorgfonds	762.351,00
	Provinciale kosten bodemsanering	265.000,00
	Hergebruik en Nazorg stortplaatsen	135.170,00
	Voorbereiding van Majeureprojecten (Stp)	290.250,00
	Uitgaven WBB-programma AbdK (T)	4.333.123,00
	Uitgaven IPO-Boog	435.000,00
	Externe veiligheid 2011-2014 (R)	404.701,00
	Bodemsanering Chemie Pack	5.586.651,00
	Uitbesteding vth omgevingsdienst basis	11.736.870,00
	Uitbested vth omgevingsdienst collectief	132.135,00
	Uitbesteding vth omgevingsdienst verzoek	931.661,00
0303	Subsidie stichting BMF	444.671,00
	Subsidie IVNC (NME) bijdrage Natuur	168.105,00
	Subsidie stichting Brabants Landschap	836.096,00
	Schaapkuddes	132.000,00
	Parkschap Nationaal Park de Biesbosch	158.859,00
	Exploitatie CLB (Prov.)	556.167,00
	Lente-akkoord middelen (23 mln)	4.998.550,00
	Opvang Inheemse diersoorten	150.000,00
	SNL Beheer (rijksdeel)	11.700.000,00
	SNL Beheer (prov.deel)	9.600.000,00
	BrUG; uitwerking Natuur + Samenleving	1.810.000,00

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2015

bijlage 16

Omschrijving		Raming
	PAS en Natura 2000 projecten	12.600.000,00
	Schade-uitkeringen Faunafonds	800.000,00
	Subsidie FBE	201.939,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Ecologie	73.073.640
0401	Bijdrage aan Brab. Ontwikkelings Mij.	3.348.695,00
	Reg.arbeidsmarktbeleid/PACT Brabantbel.	514.860,00
	Subs.Kennis en expert. unit bedrijvent.	720.926,00
	Algemeen economisch beleid	1.454.063,00
	REAP's	942.549,00
	Leven lang leren	100.000,00
	Project duurzame energie	555.366,00
	Vrije Tijdshuis / Visit Brabant	2.591.335,00
	hernieuwbare energie 321b (pop / pnb)	255.971,00
0402	Fes gelden herstructur.Bedrijventer.	1.196.000,00
	UA 22 Innovatie met Topsectoren	2.800.000,00
	Holst Centre	2.600.000,00
	Innovatieprogramma Agrofood	1.500.000,00
0403	Brabant als internationaal sterk merk	438.000,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Economie	19.017.765
0501	Stimulering Regionale verkeersveiligheid	750.000,00
	Subsidie stichting MCA Brabant	189.000,00
	Regionale maatregelen tlv BDU	12.176.000,00
	DVM gezamenlijke verkeerscentrale	2.800.000,00
	Beter Benutten regiopakket Brabant	3.450.000,00
	DVM Brabantstad	1.495.784,00
0502	Exploitatie concessies OV	57.632.958,00
	Bedrijfsvervoer	220.000,00
	Treintaxi	128.000,00
	Meerkosten concessies OV	130.755,00
	Distributiekosten reizigersopbrengsten	950.000,00
	Ontwikkefunctie exploitatie OV	7.243.042,00
	Regiotaxi	6.638.000,00
	HOV DB-Uden-Veghel	1.680.000,00
	Reiskosten MBO	1.800.000,00
0503	Projectkosten PPS-A59	20.110.000,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Mobiliteit	117.393.539
0601	Prov.archiefinsp. donaties en lidmaatsch	7.925,00
	Subsidie internationalisering cultuur	98.638,00
	BKV 2001-2004 (prov. deel)	74.072,00
	Kunstbalie (CvA Verdeel)	176.396,00
	Mjr.subsidies podiumkunsten	3.409.514,00
	Subsidie Nexus Instituut	84.816,00
	BKKC (NBKS Verdeel)	243.192,00
	Subsidies instandhouding onr. erfgoed	768.134,00
	Subsidie St Monumentenhuis Noord-Brabant	175.996,00
	NB Federatie van Schuttersgilden	16.673,00
	Subs St Monumentenwacht Noord-Brabant	990.377,00
	Subsidie Stichting Noord-Brabants museum	4.177.555,00
	Erfgoed Brabant	1.391.206,00
	verdeelsubs Erfgoed Brabant	467.806,00

Overzicht inkomensoverdrachten/subsidiebudgetten geraamd in begroting 2015

bijlage 16

	Omschrijving	Raming
	Musea en verbinding met de samenleving	73.978,00
	Subsidie Archeologisch bodemonderzoek	85.146,00
	Brabant-Collectie KUB	584.133,00
	Subsidie aan de Stichting Brabants Heem	50.769,00
	BKKC	1.988.706,00
	Kunstbalie	4.314.793,00
	Regionaal historische centra	430.000,00
	Uitvoeringsprogramma erfgoed	3.195.826,00
	Brabants Orkest 2013-2016	1.750.000,00
	Subsidie Monumentenfederatie	72.673,00
	Liberation route en Overloon	500.000,00
	Uitgaven tlv DU Monumenten	1.722.352,00
0602	K2	2.031.500,00
0603	Brabantse Raad voor de informele zorg	230.315,00
	Health@Home	173.396,00
	Brab. Ver. voor Welzijn Ouderen (BVWO)	28.299,00
	Ouderenbonden	423.721,00
	Stichting Zet	2.323.057,00
	Zorgbelang Brabant	1.106.485,00
	Stichting 't Heft	30.156,00
	Vereniging Kleine Kernen	190.746,00
0604	Onderzoek en advies tbv ZWC	213.208,00
	Knelpuntenbudget	33.616,00
	Procesgeldten SCO	70.422,00
	Sportservice Noord-Brabant	375.028,00
	Cubiss ondersteuning Bibliotheken	2.526.200,00
	Communicatie-activiteiten ZW	106.515,00
	Cubiss programma's	2.829.343,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Cultuur en Samenleving	39.542.683
0701	Solar valorisatieprogramma	975.000,00
0704	Alg.proj/Sportnetwerken;sportservice-adv	640.000,00
	Fieldlabs voor topsportonderzoek	350.000,00
	Topsportevenementen - Sponsoring	900.000,00
	Talentontwikkeling	1.000.000,00
	Breedtesport/gehandicaptensportontw.	1.000.000,00
	Totaal inkomensoverdrachten/subsidies programma Investeringsagenda	4.865.000
	Totaal van de inkomensoverdrachten/subsidies die als last in de begroting zijn opgenomen	266.690.549

Begrotingssubsidies		bijlage 18
Maximale subsidiebedragen aan instellingen		
Subsidies waarvoor GS geen regeling hebben vastgesteld		
Instelling	subsidiedrag 2015	
Het PON	1.186.292	
K2, Brabants Kenniscentrum Jeugd	2.031.500	
Sportservice Noord-Brabant	375.028	
Vrijetijdshuis Brabant	2.452.980	
Kunstbalie	4.314.793	
Federatie Schuttersgilde	16.673	
Nexus Instituut	84.816	
Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur (BKKC)	1.988.706	
Stichting Monumentenhuis Noord-Brabant	175.996	
Brabants Heem	50.769	
Stichting Monumentenwacht Noord-Brabant	1.034.161	
Het Noordbrabants museum	4.177.555	
Erfgoed Brabant	1.391.206	
Brabant-Collectie Tilburg University	584.133	
Stichting Cubiss Brabant	2.526.200	
Provinciale Raad Gezondheid	521.916	
Brabantse Raad voor de Informele Zorg	230.315	
Verenigd Bonden Overleg Brabant (VBOB)	423.721	
Stichting Zet	2.323.057	
Zorgbelang Brabant	1.106.485	
Stichting 't Heft	30.156	
Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant (VKK)	190.746	
Philharmonie Zuidnederland	1.750.000	
Uitvoeringsprogramma erfgoed	2.369.194	
Sociaal Economische Raad (SER) Brabant	161.707	
Monumentenfederatie Noord-Brabant	72.673	
Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM)	5.091.012	
Stichting Multimodaal Coördinatie en Adviescentrum (MCA) Brabant*	219.000	
Parkschap Nationaal park de Biesbosch	158.859	
Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid consulentschap (IVNc)	168.105	
Brabantse Milieu Federatie (BMF)	444.671	
Stichting Brabantslandschap	836.096	
Reizigersoverleg Brabant	7.243.042	
Subsidie Faunabeheereenheid	201.939	
Groen Ontwikkelbedrijf (GOB)	1.100.000	
Stichting Brabant topsport i.o.	1.200.000	
	48.233.502	